



**EL MERCAT**  
**ALZIRA 2024**





QUAN LA MAR  
VA TROBAR LES FALLES



EL MERCAT

1941

UN TORNAVIATGE  
A ALZIRA



# CRÈDITS

## Edita

Associació Cultural  
Falla EL Mercat



## Adreça

Carrer Costa, 8 – 46600 Alzira  
C.I.F.: G - 46550836

## Direcció i coordinació

Fanny Petit Pérez  
Bernat Ríos Furió  
Juan Eduardo Santón Moreno  
Kiko Cano Saurina

## Portada

Idea: Fanny Petit Pérez, Bernat Ríos Furió i Juan  
Eduardo Santón Moreno  
Realització: Gestión Gráfica

## Col·laboracions articles

M<sup>a</sup> Carmen Cano Saurina  
Agustín Fernández Gabard  
Irene García Blanco  
Olga Mayoral García-Berlanga  
Rubén Palau Castany  
Fanny Petit Pérez  
Bernat Ríos Furió  
Juan Eduardo Santón Moreno

## Direcció fotogràfica

Víctor Balaguer Armiñana

## Coordinació Publicitat

Kiko Cano Saurina  
David Ríos Furió  
Bernat Ríos Furió

## Aportacions fotogràfiques

Víctor Balaguer Armiñana  
Kiko Cano Saurina  
M. Carmen Cano Saurina  
Mareta Dalmau Ferrer  
Tente Pérez Garrido  
Fanny Petit Pérez  
Bernat Ríos Furió  
Loreto Ríos Petit  
Falla EL Mercat  
CukiCam

## Explicació dels monuments

Fanny Petit Pérez

## Disseny, maquetació i impressió

Gestión Gráfica

## Assessoria lingüística

Servei Alzireny de Promoció i Ús  
del Valencià

## Tirada

500 Exemplars

## Dipòsit legal:

V-199-2012

## Col·labora



## Segueix-nos en la web i les xarxes socials



## Participa



Este llibret participa  
en la convocatòria dels  
Premis de la Generalitat  
Valenciana per la  
promoció de l'ús del  
valencià 2024.



Este llibre participa en  
diferents convocatòries,  
que s'inclouen en els  
Premis de les Lletres  
Falleres.  
[www.lletresfalleres.com](http://www.lletresfalleres.com)



Concurs de Llibrets en  
format gran de la Junta  
Local Fallera d'Alzira.



La falla el Mercat  
d'Alzira participa en  
la convocatòria de  
les subvencions a les  
Comissions Falleres en  
2024 convocades per la  
Diputació de València.

La direcció del llibret no es fa responsable  
de les opinions expresades en els diferents  
articles i escrits publicats amb autor propi.



EL MERCAT  
1941



# ÍNDICE

---

**07** *I Introducció i explicació del Llibret*

---

**09** *II Enrole. Sobre els homes de la mar*

---

**61** *III Desembarcament i Desenrole*

---

**123** *IV Diari de Navegació*

---

**177** *V Quadern de Bitàcora*

---

**215** *VI Bibliografia*

---

**217** *VII La Factoria*





# PROGRAMA D'ACTES

*Dijous*

**04 de Maig de 2023**

A les 20.00 hores: Al Gran Teatre. Acte de RECONeixEMENT D'ARTISTES FALLERS de les falles 2023.

*Divendres*

**23 de Setembre de 2023**

A les 21.30 hores: A la Sala Natura, NOMENAMENT de les nostres Falleres Majors de la FALLA EL MERCAT per l'exercici 2023-2024 MARTA SANTOS SANCHIS i CARLA VILA LÓPEZ

*Dissabte*

**14 d'octubre de 2023**

A les 19.00 hores. Al Gran Teatre.

Acomiadament de les Falleres Majors d'Alzira 2023, i les seus Corts d'Honor. Després s'oferirà un sopar de gala amb ball.

*Dissabte*

**21 octubre de 2023**

A les 20.00 hores: Al Saló de Plens de l'Ajuntament d'Alzira

Proclamació de les Falleres Majors d'Alzira, Regina de les Festes 2024. Després s'oferirà un sopar de gala amb ball.

*Dissabte*

**4 de novembre de 2023**

A les 19.00 hores. Al Gran Teatre.

Presentació i Exaltació de la Fallera Major d'Alzira 2024 i imposició de bandes a la seua Cort d'Honor i a les Falleres Majors de les comissions falleres. Després s'oferirà un sopar de gala amb ball.

*Diumenge*

**5 de novembre de 2023**

A les 12.00 hores. Al Gran Teatre.

Presentació i Exaltació de la Fallera Major Infantil d'Alzira 2024 i Imposició de Bandes a la seua Cort d'Honor i a les Falleres Majors Infantils de les Comissions Falleres. A continuació s'oferirà un dinar amb música.

*Divendres*

**24 de Novembre de 2023**

A les 19.30 hores: A la Casa de la Cultura, PRESENTACIÓ ESBOSSES de SECCIÓ ESPECIAL.

*Dissabte*

**02 de Desembre de 2023**

A les 19.00 hores:

Al Gran Teatre d'Alzira, lliurament de RECOMPENSES de Junta Local Fallera d'Alzira.

**Del 03 al 07 de Desembre de 2023**

Al Gran Teatre d'Alzira, Concurs de Teatre



*Diumenge*

**16 de Desembre de 2023**

A les 19.00 hores:

Al Gran Teatre d'Alzira, lliurament dels premis del Concurs de Teatre i postals nadalenques

*Dissabte*

**27 de Gener de 2024**

A les 17.00 hores: Al Gran Teatre, PRESENTACIÓ i exaltació de la nostra Fallera Major, MARTA SANTOS SANCHIS i Imposició de bandes a les seua Cort d'Honor, després s'oferirà un sopar i a finalitzar, ball amb amb Orquestra.

*Diumenge*

**11 de Febrer de 2024**

Presentación Llibret Falla El Mercat 2024

*Dijous*

**15 de Febrer de 2024**

A les 19.30 hores: A la Casa de la Cultura, inauguració de l'EXPOSICIÓ DEL NINOT.

*Dissabte*

**17 de Febrer de 2024**

XIV Concurs de Música de Cambra d'Alzira

*Diumenge*

**18 de Febrer de 2024**

A les 12.00 hores: Al Gran Teatre, PRESENTACIÓ i exaltació de la nostra Fallera Major Infantil, CARLA VILA LÓPEZ i Imposició de bandes a les seua Cort d'Honor, després s'oferirà un dinar i a finalitzar, festa infantil.

*Dissabte*

**24 de Febrer de 2024**

Concurs de paellas al Recinte Firal.

*Diumenge*

**25 de Febrer de 2024**

Repetició obres Guanyadores del Concurs de Teatre.

*Divendres*

**1 de Març de 2024**

A les 19.30 hores: Al Gran Teatre d'Alzira VI Gala de la Cultura

- PREMIS PONT DE FERRO - Lliurament dels premis als millors llibrets de les comissions falleres.

*Dissabte*

**02 de Març de 2024**

A les 18.00 hores: Missa en memòria dels fallers difunts a la Parròquia Sagrada Família. En acabar, desfilarem fins l'Ajuntament on des del balcó es farà el lliurament dels PREMIS dels dos NINOTS INDULTATS de les falles 2024 (gran i infantil). A continuació, des del mateix balcó, la CRIDA a càrrec de les Falleres Majors d'Alzira 2024.



**Dissabte**

**09 de Març de 2024**

A les 18.00 hores: CAVALLADA MULTICOLOR.

**Diumenge**

**10 de Març de 2024**

A les 14.00 hores: A la plaça del Regne, GLOBOTA.

A les 20.30 hores: A la plaça del Regne, Homenatge al Foc Antic a la Plaça del Carbi.

Del 13 al 19 de Març de 2024

A les 14.00 hores: A la plaça del Regne, MASCLETADES.

**Divendres**

**15 de Març de 2024**

A les 11.00 hores: Visita de les Falleres Majors de les comissions a les tres falles d'especial.

A les 14.00 hores: A la plaça del Regne, MASCLETA.

A les 22.00 hores: Sopar al nostre casal.

**Dissabte**

**16 de Març de 2024**

A les 08.00 hores:

MACRODESPERTA POPULAR.

A les 14.00 hores: A la plaça del Regne, MASCLETA.

Durant tot el dia "PLANTA" dels nostres monuments.

A les 22.00 hores:

Sopar de plantà al nostre casal.

A les 24.00 hores:

Plantà oficial de les falles grans.

**Diumenge**

**17 de Març de 2024**

A les 08.00 hores:

Farem la primera despertà per tot el barri amb moltes ganes de fer soroll.

Despertà oferida per les nostres Falleres Majors.

A les 09.30 hores:

Esmorçar al nostre casal per a tots els membres de la comissió.

A les 11.00 hores:

Recollida de les Falleres Majors i visita de cortesia a distintes comissions falleres.

A les 14.00 hores: A la plaça del Regne, MASCLETA.

A les 14.30 hores:

Dinar al casal. En la sobretaula, lliurament dels diplomes i recompenses de Junta Local Fallera.

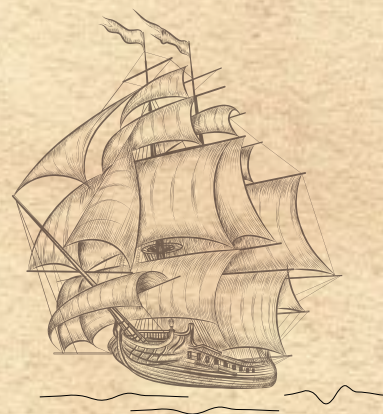
A les 17.30 hores:

Concentració al nostre casal per acudir a l'Ajuntament al LLIURAMENT DE PREMIS dels monuments.

A les 22.00 hores:

Sopar al nostre casal i a continuació ball.

Nit del Foc



**Dilluns**

**18 de Març de 2024**

A les 08.00 hores:

Despertà, oferida per les nostres Falleres Majors.

A les 09.30 hores:

Esmorçar al nostre casal per a tots els membres de la comissió.

A les 11.00 hores:

Recollida de les Falleres Majors i visita de cortesia a distintes comissions falleres.

A les 14.00 hores: A la plaça del Regne, MASCLETA.

A les 14.30 hores: Dinar al casal.

A les 16.30 hores:

Concentració al nostre casal per assistir a la tradicional OFRENA DE FLORS a la Mare de Déu del Lluch, Patrona de la Ciutat d'Alzira i a Sant Josep.

A les 22.00 hores:

Sopar al nostre casal i a continuació ball.

Nit del Foc

**Dimarts**

**19 de Març de 2024**

SANT JOSEP

A les 08.00 hores:

Última despertà d'enguany, però no patiu, l'any que bé hi haurà més.

Despertà oferida per les nostres Falleres Majors.

A les 09.30 hores:

Esmorçar especial dia de Sant Josep.

A les 11.00 hores:

Recollida de les Falleres Majors i visita de cortesia a distintes comissions falleres.

A les 14.00 hores:

Gran "Masclètà" a la Plaça del Regne.

A les 16.00 hores:

Concentració al nostre casal per anar a la DESFILADA DEL PASDOBLE des de la plaça de Sant Judes.

A les 21.00 hores:

La Fallera Major Infantil

d'Alzira, la Cort d'Honor i la Junta Local Fallera, visitaran la comissió guanyadora de la Secció Especial Infantil i es procedirà a la CREMÀ d'este monument faller.

A les 22.00 hores:

La Fallera Major d'Alzira, la Cort d'Honor i la Junta Local Fallera, visitaran la comissió guanyadora de la Secció Especial i es procedirà a la CREMÀ d'este monument faller.



# Explicació del Llibret

**E**l llibret que presentem està inspirat en els nostres dos monuments fallers per a l'exercici 2024. L'infantil amb el títol: USHUAIA, i el monument gran amb el títol: NO TOT TRESOR ÉS PLATA I OR. Ushuaia és considerada com la ciutat més austral del món, va ser denominada pels navegants portuguesos espanyols i britànics com la "ciutat de la fi del món". Emplaçada en l'últim tram de la serralada dels Andes i el Canal Beagle es troba tan sols a mil milles de l'Antàrtida; és la capital de la província argentina de Terra de Foc, nom que té el seu origen en l'expedició espanyola al comandament de Fernando de Magallanes, qui en 1521 va escriure en el seu diari d'abord com una sorpresa tripulació veia grans fogueres alimentades pels indígenes de les tribus selknam i yámanas per a calfar-se. Ushuaia ha sigut un pol d'atracció de grans científics de la naturalesa amb l'objectiu d'aconseguir el tresor del coneixement d'un nou món encara sense explorar.

Eixos expedicionaris, aventurers, s'enfrontaven amb altres gents de mar. Ens referim aquells pirates i corsaris, que amb un cert toc romàntic i justicier solcaven els oceans en la cerca de tresors potser més tangibles i rendibles. El nostre monument gran reflecteix les escenes d'un abordatge de pirates japonesos, turcs, indians... popularitzats per centenars de novel·les i pel·lícules d'èxit. Els expedicionaris i els pirates, els uns i els altres, tenien un vincle comú: acumular aventures, vèncer a la mar, posar la seua vida en risc en noves experiències i obtenir riqueses després malgastades en arribar al primer port on arribaven. Els uns i els altres sabien "que no tots els tresors són plata i or".

Hauran endevinat que els proposem una aventura naval. En este cas una expedició fallera conformada per una esquadra de galeons alzirenys amb un objectiu: aconseguir el reconeixement que aquells tresors aconseguits en llunyanes terres es converteixen en els més bells monuments de l'exercici faller 2024. Desitgem que la lectura d'esta aventura els faça gaudir des d'una perspectiva diferent la vida d'un exercici faller, que com voran no és tan diferent de la vida a bord d'un Galí.

L'origen creatiu d'este llibret és fruit de la lectura de diferents escrits acadèmics sobre el Galí de Manila, aquella ruta que va unir les costes occidentals de les Índies amb les costes orientals del Regne de Siam, el Japó, les Illes Mariana... ruta que va ser descoberta pel Galí Sant Pere, pilotada pel marí cosmògraf Sr. Andrés de Urdaneta. Est frare agustí, avantatjat coneixedor dels corrents marins va aconseguir realitzar el denominat "tornaviatge" que permetia una anada i tornada entre totes dos costes. La possibilitat d'anada i tornada entre les Índies i les costes occidentals europea i el tornaviatge entre les Índies i Àsia en el segle XVI pot qualificar-se com l'impuls més important del que hui denominem com a "globalització".

Este Llibret compta de quatre parts. La primera és l'"ENROLLE" de la tripulació, en ella descrivim les gents de mar que conformen l'expedició. Una expedició governada pel Capità del Galí i president i el seu pilot (Fallera Major) i que té una tripulació composta per diferents grups que el lector anirà iden-





tificant a partir de les característiques essencials reflectides en els documents històrics de la història naval dels galeons entre els segles XVI i XVIII.

La segona part la dediquem a descriure la fase de “DESEMBARCAMENT I DESENROLE” de l'exercici anterior. Els records de l'exercici faller 2023 queden reflectits al llarg dels seus diferents apartats en el qual descrivim, amb enyorança, com la tripulació recorda el viscut intensament eixe any i que anhelan tornar a experimentar, amb més intensitat si cap en l'exercici 2024. Especialment rellevant és la Crida amb el tir de lleva en el qual es dona principi a eixa gran setmana; la frena, en el qual la bellesa de la dona alzirenya és augmentada per eixos vestits de seda obtinguts del llunyà orient, per a concloure amb la Cremà amb eixes grans fogueres que els marins experimentats els fa recordar la magnificència d'aquelles Terres de Foc del sud del sud de les Índies.

La nostra tercera part és el “DIARI D'ABORDO” en ella descrivim de manera literària l'escrit pel nostre Capità al llarg d'un viatge que tenen un objectiu: descobrir significats diferents del nom Alzira. En continuïtat amb la “forja del caràcter d'un poble” (exercici anterior), els proposem la trobada amb llocs i persones que ens descriuran des de l'àmbit de les ciències de la naturalesa, la cultura i el comerç la seua contribució a engrandir i universalitzar el nom d'Alzira. Al llarg del viatge el lector descobrirà dos sorprenents trobades: l'abordatge dels pirates l'explicació del monument gran i l'arribada a les costes de Ushuaia l'explicació del monument infantil.

Les dos últimes parts la componen el QUADERN DE BITÀCOLA i les FACTORIES. En el quadern descriurem els temps que els marins estan en terra abans de l'arribada de la primavera. En terminologia naval de l'època es dominava “la hivernada”, el temps de preparació abans de tornar a embarcar a una mar a la qual se senten estretament units. Finalment, en “la factoria”, volem retre homenatge a tots aquells que amb la seua generositat contribueixen fer possible l'expedició.

Un exercici faller és sempre una expedició que comença un 20 de març i que conclou un 19 de març de l'any següent. Un tornaviatge com el del Galí de Manila: la seua coberta repleta de mariners atalaiant una mar d'il·lusions; en proa els mariners més joves fent les millors cenyides en cercaviles i pasdobles; en popa els més experimentats buscant els millors vents per a hissar veles d'amistat; en els seus cellers plens de tresors que afloren en la setmana fallera, i tots somiant a aconseguir algun dia l'anhelada Itaca.

Quan emprengues el teu viatge  
demana que el camí siga llarg,  
ple d'aventures, ple d'experiències.

Més no afanyes mai el viatge.

Millor que dure molts anys  
i atracar, vell ja, a l'illa,

enriquit de quant vas guanyar en el camí  
sense esperar que Itaca t'enriqueisca.

Esperem que ho gaudisquen.



# Enrole



EL MERCAT

1941



## Sobre les gents de mar

**L**excitació inunda la vila d'Alzira, els seus carrers comencen a vibrar en un anar i vindre d'homes, dones i xiquets davant la pròxima eixida de l'«Esquadra de Galeons» cap a les Índies. Molts tenen l'esperança d'embarcar en un d'ells, alguns ja tenen fixat el seu destí, són experts marins, reconeguts per patrons, Junta de Galeres, assentadors, còmires i veedors de la Corona. Uns altres, els més, aspiren a formar part d'una nova Expedició que els supose aconseguir els grans tresors als quals aspiren la gent de la mar: amistat, noves aventures, música i sobretot la fortuna i el reconeixement una nit del mes de març per haver sigut aquell que més riqueses i més felicitat ha donat la població de la vila. La vella marineria enyorara l'olor de pólvora, els menjars i esmorzars. Els més joves evocuen en la seua memòria aquells luxosos brocats i vestits obtinguts del Regne de Siam que sense l'admiració en l'Ofrena, cercaviles...

Relatarem, a temor de ser tirat a la mar per proa en alguna cenyida, a ser penjat en el pal major per aquells agreujats, o a ser moribund de fam pels membres de cuina, qui forma la tripulació de la nostra nau en aquesta expedició a les Índies de l'any 2024.



## Capità del Galí



Sr. Javier Biosca és el nostre capità en l'expedició de l'any 2024. La tripulació va rebre amb alegria l'elecció. Persona reconeguda per la seua discreció, ha format part de les últimes expedicions on ha sigut conegut per les seues constants recorregudes de proa a popa inspeccionant i animant a l'ordre i el rigor en cada cenyida.

En l'elecció l'Almirall Garcia de Toledo li va recordar els perills naturals als quals s'enfronta un capità de Galí:

l'aigua sobre la qual es camina, que és el primer enemic; caminant en ella teniu el foc, que és el segon; l'aire, que és el que sempre camineu desitjant i cridant, és el que us trabuca anant a buscar el port per la voluntat o per la força. Investiu en les penyes i a la fi doneu al través en la terra, que és la que us hauria de recollir, sense altres infinits i perills i mals que hi ha en aquest exercici”.

Després d'ella, descriu l'esdeveniment, en paraules dels cronistes de la vila Sra. Mari Carmen Cano i Sr. David Chordà:

"Fixada la bandera en la plaça pública i després de provar el tambor la seua perícia i mestratge en l'art del redoblament, principiaven els veterans els seus ditiràmics discursos, encesos cants a l'excel·lència de la vida de la mar. Naturalment en tan hiperbòliques llandes, callaven quan convenia al fred de les guàrdies, el perill dels assalts, els espantos de les batalles. Tot eren dites, diversions, amors, plaers, aventures felices i els incauts vilatans embadalits i enlluernats davant aquell avenir lliure de pesars i replet de ventures, s'apuntaven en la taula de reclutes”

# JAVIER BIOSCA BORDÁS

President 2024





Des de les pàgines d'aquest llibre vull saludar-vos com a president de la comissió. Enguany compartisc este exercici faller amb Marta, Carla i Manuel, falleres majors i president infantil de la falla. Ells saben que amb la meua junta estic treballant perquè tinguen un bon record del seu any com a màxims representants de la comissió. Prova d'aixe treball és este magnífic llibre que han confeccionat des de la delegació de cultura.

Després de guanyar el premi al millor llibret a Alzira el passat exercici i quan ja pensàvem que ja no podríem superar-nos, la delegació de cultura ens sorprèn amb un llibre com el que teniu a les mans. Un llibre inspirat en les dos falles que plantarem el pròxim mes de març. Vos convidé a sumar-vos a través del nostre llibre a una aventura naval en la qual anireu descobrint tresors alzirens.

Aprofite estes línies per a saludar a la primera autoritat local i la corporació municipal, a les Falleres Majors de la ciutat, Corts d'honor, President de la JLF i membres d'ista. I com no, a totes les falles amigues desitjant-los unes bones festes falleres.

Des d'aeste llibre, anime i done la benvinguda als col·laboradors i fallers d'honor perquè puguen al barco i emprengueu este viatge que ens portarà per les Amèriques per a trobar Alzira.

Vos espere també en la setmana fallera en el Mercat.

Falleres i fallers, som i serem per sempre mercaters!

Visquen les falles i visca la falla El Mercat!





## Pilot Major

Les arts del nostre capítol han fet que la nostra nau siga tripulada Marta Santos Sanchis que gaudeix de la més alta dignitat en el món de la mar. Diuen que el seu mestre era, ni més ni menys, que el mateix 'Andrés de Urdaneta pilot del Galí-Sant Pere, aquell marí frare dominic va ser capaç de llegir els misteris dels corrents, els vents i convertir en un tornaviatge la connexió entre els virregnats de Monterrey, amb el gran regne de Siam. El Galí-Sant Pere va ser la gènesi de centenars de viatges realitzats entre els segles XVI i XVIII intercanvis comercials, culturals, artístics, religiosos... Aquella ruta denominada com Galí de Manila va obrir una ràpida connexió entre els mons d'orient i occident, ruta que també coneguda per Sr. Alfredo Sifre, Capítol de navili i enguany el suport de Sra. Marta en tot el que se li requerisca. Les Índies després del descobriment de la Mar del Sud van convertir a Manila en el centre on tots nosaltres desitjàvem amarrar les nostres naus i en gran manera les nostres vides.

La nostra pilot, il·lustrada en el coneixement de la psicologia, gaudeix de les recomanacions assenyalades pel genial pilot de l'Expedició de Malespina, Sr. José de la Peña:

«Dots de comandament amb la tripulació, vista per a identificar els millors ports, camaraderia amb tota la tripulació bon tracte amb les embarcacions estrangeres i, sobretot la de mediar entre la resta de govern de la nau».

# MARTA SANTOS SANCHIS

Fallera Major 2024





Podries ser la mar  
la bravura de l'espuma  
des del blau m3 profund  
al daurat m3 brillant de la duna

Podries ser el vent  
que amb orgull tot envolta  
que de la falla a tota la gent  
amb poderosa força espenta

Podries ser la sirena  
que amb el seu cant fascina  
mariners que es deixen embriagar  
de la deessa en sentir cantar

Podries ser la vela  
contra el blau del cel, blancor  
feliç i brillant somriure  
que orgullosa nau proclama vindre

Podries ser la timonera  
de la tempesta l'enemiga  
pilotant la nau amb valentia  
quan a bon port arriba

Per ser la capitana  
del barco pirata la dama  
amb el sabre com emblema  
i el Mercat com a bandera.

F.P.





## Els Entretinguts

La nostra Junta d'Oficials és àmplia, tant, que les cabines de popa semblen el mercat de Guan-Zhou: cada pam de terreny val el seu pes en reals de huit. Són anomenats "els entretinguts", fills de famílies influents que es mouen bé entre la terra i la mar. Gaudeixen de l'amistat del capità del Galià, alguns els menys, de la Junta de Galeres. L'entreteniment és en realitat un pas previ per a aconseguir la capitania del Galià una espècie de còrrer iniciàtic al qual accedien persones d'alta qualitat pertanyent a l'estament dels cavallers.

Entretinguts estan a reduir el ranxo i augmentar la quota, els més avesats de la marineria contenen que els han parlat d'uns monjos dominics i franciscans que han demostrat com en augmentar els reals en el mercat i la velocitat per a canviar-los d'una mà a una altra puja els preus de les coses. Així que és cosa nova, algun dia que en un segle esdevindrà: inflació. Amb l'Església i els entretinguts hem topat!



## Junta Directiva 2024

President: BIOSCA BORDAS JAVIER  
Fallera Major: SANTOS SANCHIS MARTA  
Assesor Presidència:  
JOSÉ ESTEVE FRANCISCO JAVIER  
Vicepresident Econòmic:  
SIFRE SIERRA ALFREDO  
Vicepresident Monument:  
CANO SAURINA FRANCISCO  
Vicepresident Monument:  
PÉREZ GARRIDO VICENTE  
Vicepresident Festejos:  
FAYOS SORIANO ANTONIO  
Vicepresident Recuros Externs:  
ALBADO GOIG JORGE  
Vicepresident Recuros Externs:  
DARIES OLIVER GUILLERMO  
Secretaria: CANO SAURINA M<sup>a</sup> CARMEN  
Vice Secretaria: TOMAS PIQUER LORENA  
Tresorera: TORMO CUENCA TERESA  
Delegada de Loteria: GARES FERRER SILVIA  
Delegat de Junta Local Fallera:  
PERALES LLOPIS JOSEP  
Delegada de Censos i Recompenses:  
RÍOS PETIT LORETO

Delegat de Censos i Recompenses:  
RÍOS FURIÓ BERNAT  
Delegat de Llibret i Cultura:  
SANTÓN MORENO JUAN EDUARDO  
Delegada de Llibret i Cultura:  
PETIT PEREZ FANNY  
Delegat de Llibret i Cultura:  
RÍOS FURIÓ BERNAT  
Delegat de Monument:  
CRESPO LLOPIS HERMINIO  
Delegat de Monument: FAYOS ESPAÑA ANA  
Delegat de Monument:  
JOSÉ PELLICER FRANCISCO JAVIER  
Delegat de Monument:  
LÓPEZ MERCADO ALBERTO  
Delegat de Monument:  
MARTÍNEZ PÉREZ BERNARDO  
Delegat de Monument:  
SALVADOR PÉREZ OSCAR  
Delegats Pirotecnia:  
ORON REDAL FCO. JAVIER  
Delegats Pirotecnia: RÍOS FURIÓ DAVID  
Delegada de Mitjans de Comunicació, Xarxes  
Socials i Web:  
CANO SAURINA M<sup>a</sup> CARMEN  
Delegat de Mitjans de Comunicació, Xarxes  
Socials i Web: PEREZ GARRIDO VICENTE  
Delegat de Mitjans de Comunicació, Xarxes  
Socials i Web: CHORDÀ ARGENTE DAVID  
Delegat de Cremà:  
ORON REDAL FCO. JAVIER  
Delegat Jurídic:  
SANTÓN MORENO JUAN EDUARDO  
Delegada d'Infantils:  
MARTÍNEZ TORRES ROSA MARIA

Delegades d'Infantils: LÓPEZ MARCH MARIA  
Delegat de Festes: LORENZO ROSELL SERGI  
Delegada de Festes:  
MARTINEZ TORMO MARIA  
Delegada de Festes: FAYOS ESPAÑA ANA  
Delegat Casal: ARMENGOL JORDÁN RAÚL  
Delegat Casal: MARTINEZ AROCAS JOSEP  
Delegat de Sector: BIOSCA BORDAS JAVIER  
Delegada Xaranga i Desfilas:  
FAYOS ESPAÑA ANA  
Delegat Xaranga i Desfilas:  
LORENZO ROSELL SERGI  
Delegada Presentacions:  
MARTINEZ TORMO MARIA  
Delegat Presentacions:  
SALVADOR PÉREZ OSCAR  
Delegada Carpa: LÓPEZ MARCH MARIA  
Delegada Carpa: LILLO CARRAZÓN BELÉN  
Delegada Protocol:  
CANO SAURINA M<sup>a</sup> CARMEN  
Delegada Cavalcada: CANO ESPAÑA VANESA  
Delegada Cavalcada:  
FERRER ZURRIAGA ROSA MARIA  
Delegada Activitats Diverses:  
MARTÍNEZ TORRES ROSA MARIA  
Delegada de Cadets: ROVIRA YAGO CLAUDIA  
Delegada de Cadets: MARCH BORRÁS PAULA  
Delegada de Pasdoble:  
TOMÁS GARRIGUES PAULA  
Delegada de Pasdoble:  
MARTÍNEZ MARCH MARTA  
Delegada del Centenari:  
PELLICER BIALCANET JANINA  
Delegat del Centenari:  
CUCARELLA FERNÁNDEZ BERNARDO



## Els avantatjats



Els avantatjats són veterans gents de mar, han vist com s'ha transformat la construcció de les naus: la seua estanquitat, el desenvolupament de la tecnologia de navegació... i tantes altres coses. Els avantatjats són experts marins en el tornaviatge del "Galí de Manila" i en la ruta entre les Índies i el port de Sevilla. Coneixedors dels corrents marins, la dura vida a bord, del poc menjar i la molta faena, del poc dormir i el molt vetlar, per a no ser inesperadament atacats per pirates i corsaris. En tots els galeons existeix un equilibri, entre "entretinguts" i "avantatjats. Els avantatjats són els que gaudeixen del respecte la tripulació, la grumeteria i la xusma.

Està expedició, compta amb avantatjats il·lustres, Sr. Juan Ortega, degà de l'oficialitat, gran coneixedor de la Junta General i expert comensal. Sra. Carmen Cano, una històrica pilot de naus i reconeguda cronista d'expedicions, hivernades i vida de la vila d'Alzira. Juntament amb la Sra. Carmen Cano, són avantatjades la xaramitera major de la vila: Sra. Loreto Petit i Sra. Maria López, aventurera, reconeguda pilot i mare de la pilot de proa. I no ens oblidem d'un grup d'avantatjats que representen a la resta de membres de la tripulació Sr. Paco Jos, que després del seu pas per la Capitania de l'expedició 2022 està dedicat a altres menesters més carnals com és la Fonda del Mercat, Sr. Guillermo Daries, membre de la maestranza. Sr. Agustí Clar, asentador i antic comptador de les finances reals. Finalment, Sr. Bernardo Cucarella, ànima i vida de la xusma, que no malgasta ocasió per a "posar pau" entre la tripulació. En fi, enguany tots contents!



### Flama d'Argent i Murta:

Javier Biosca Bordas  
Sergio Calabuig Suñer  
Vanesa Cano España  
Alberto Carrascosa Bernia  
Sonsoles Crespo Zazo  
Alicia Gascó Alcudia  
Emi Mañez Garcia  
Alfredo Soler Albuixech  
Celia ZanónCastillo

### Flama d'Argent:

Clara Arias Rosell  
Iris Balaguer Gadea  
Vicente Boluda Castelló  
Liliana Crespo Llopis  
Angela Daries Bellver  
Carlos Garcia Almiñana  
Patricia Garrigues Martinez  
Esther Gimenez Fita  
Natalia Goig Adán  
Jose Miguel Guillen Arnalte  
Isabel Itures Garcia  
Verónica Jimenez Torres  
M<sup>a</sup> Asunción Llopis Herrero  
Sergi Lorenzo Rosell  
Paola Lorenzo Rosell  
Gerard Moya Goig  
Nuria Muñoz Pardo  
Sandra Petit Fayos  
Maria Ramon Redal  
Marta Rosell Franes  
Marta Santos Sanchis  
Daniel Ull Molina  
Melanie Vidal Gómez

## Recompenses Junta Local Fallera 2024

El dissabte 2 de desembre de 2023 va tindre lloc al Gran Teatre un acte molt important per a tots els fallers.

Alguns mercaters i mercateres van ser recompensats per la seua tasca al llarg dels anys per la festa fallera.

### Flama de Platí:

Juan Ortega Pelufo.

### Flama d'Or, Murta i Brillants:

M<sup>a</sup> Carmen Cano Saurina  
Agustín Clari Llopis  
Bernardo Cucarella Fernández  
Guillermo Daries Oliver  
Paco José Esteve  
Loreto Petit Pérez

### Flama d'Or i Murta:

Maria López March

### Flama d'Or:

Cristina Berenguer Delgado  
Teresa Casterá Redal  
Miguel Costa Peleufo  
Raúl López Mercado  
Fany Lara Mocholí  
Jordi Torremocha Ausina

Insignia d'Or de la Junta Local Fallera: Miguel Costa Pelufo



# FLAMA DE PLATÍ



JUAN ORTEGA  
I PELUFO



EL MERCAT  
1941

# FLAMA D'OR, MURTA I BRILLANTS



Mª CARMEN CANO  
I SAURINA



AGUSTÍN SALVADOR  
CLARI I ILOPIS



BERNARDO  
CUCARELLA  
I FERNÁNDEZ



GUILLERMO DARIES  
I OLIVER



JAVIER JOSÉ  
I ESTEVE



ILORETO PETIT  
I PEREZ



# RECOMPENSES 2023



EL MERCAT  
1941



FLAMA D'OR  
I MURTA

INSIGNIA D'OR  
J.L.F.



MARÍA LÓPEZ  
I MARCH



MIGUEL COSTA  
I PELUFO









## La Marineria



Són molts els nous membres de la tripulació els èxits de les expedicions anteriors fan que hi haja nous candidats per a formar part de la nostra nau. Caminen d'allí per acbuscant com fer mrits davant els seus iguals, que són aquells que primer han d'obtéindre la seua confiança. La xusma els mira amb descaredura, la maestranza amb recel; la grumeteria amb curiositat, cuiner, cmitre i tonelero amb cura. En fi, diu la tradició que la marineria és gent acollidora, però molts, especialment els Entretinguts i Avantatjats, reciten les paraules d'un escriptor manxec que en aquelles cases a les cases que tenen bonança de lectura afirmen que serà cavaller de gran fama:

"Els mariners són gent gentil, ínurbana, que no sap un altre llenguatge que el que s'usa en els navilis; en la bonança són diligents i en la borrasca perosos, en la tempesta manen molts i obeeixen pocs; el seu Dñi és la seua arca i el seu ranxo, i el seu passatemp veure marejats als passatgers" Miguel de Cervantes 1631

# CENS 2024

ADAM COMES JORGE  
ALBADO BOTELLA JOSE  
ALBADO GOIG JORGE  
ALBELDA CARRASCOSA MARTA  
ALCARAZ TORREMOCHA PABLO  
ALMARCHA BORRÁS MIREIA  
ANDRES BORJA JUAN  
ANDRES GIL EVA MARIA  
ANDRES GIL JOSE  
ARBONA VAYÁ JOSE  
ARDELEAN SORINA  
ARIAS OLIVER ANDREA  
ARIAS ROSELL CLARA  
ARMENGOL CANO RAUL  
ARMENGOL GARCÍA IVÁN  
ARMENGOL JORDAN RAUL  
ARNANDIS SILVESTRE ANDREA  
BALAGUER ARMIÑANA BERNARDO VICTOR  
BALAGUER GADEA IRIS  
BALAGUER GARCIA ISABEL  
BALAGUER GARCÍA YLENIA  
BALAGUER JOFRE PAULA  
BALAGUER JOFRE VICTOR  
BARGUES OLIVER ALEJANDRO  
BECERRA CARRILLO EMILIO  
BECERRA EGEA MARIA  
BELLVER GOIG DESAMPARADOS  
BENEYTO FAYOS M<sup>a</sup> ANGELES  
BERENGUER DELGADO CRISTINA  
BESES CASTELLO ALBA  
BIALCANET LORENTE CONSUELO  
BIOSCA BORDAS JAVIER  
BIOSCA GASCO JAVIER

BLAY VALENTIN PAQUI  
BOHIGUES ESTARLICH VICENTE  
BOLUDA CASTELLO VICENTE  
BONO PEIRÓ ARANCHA  
BORJA ALMIÑANA MARIA DE LOS ÁNGELES  
BOTELLA ESTEVE MARIA  
BOUDJELAL SELMA  
BURGUERA DURÁ PABLO  
CALABUIG CRESPO LAURA  
CALABUIG CRESPO SONSOLES  
CALABUIG MAÑEZ EMILIA  
CALABUIG SUÑER SERGIO  
CALVO BOLUDA ALEJANDRO  
CALVO CARO M<sup>a</sup> CRISTINA  
CÁMARA MARTÍNEZ FRANCISCO JOSÉ  
CANDEL MARTÍ JORGE  
CANO ESPAÑA VANESA  
CANO GARCIA FRANCISCO JOSE  
CANO REBOLLEDO CARLOS  
CANO SAURINA FRANCISCO JOSE  
CANO SAURINA M<sup>a</sup> CARMEN  
CARAÑANA COLL CLARA  
CARBONELL MARTÍ LOURDES  
CARRASCOSA BERNIA ALBERTO  
CARRERES QUILES EDUARD  
CASTERA GIMENEZ CARLOS  
CASTERÁ REDAL TERESA  
CASTILLO BUSTO TERESA  
CASTILLO CASTILLO ANDREA  
CASTILLO CASTILLO PAULA  
CASTILLO ESTRELLES MARÍA JOSE  
CASTILLO MOYA LUIS VICENTE  
CASTILLO TORRES M<sup>a</sup> PILAR  
CASTILLO TORRES ROSANA  
CATALAN SIERRA M<sup>a</sup> ANGELES  
CELANO MORALES VANINA  
CHORDA ARGENTE DAVID  
CHORRO BELDA ERNESTO  
CLARI LLOPIS AGUSTIN SDOR.  
COLOMER ESTORNELL RAQUEL  
COSTA BIALCANET MARÍA JOSÉ

COSTA BOQUERA JOSE  
COSTA MORENO ALEJANDRO  
COSTA PELUFO MIGUEL  
CREIX ANDRES CHRISTIAN  
CREIX HERREROS JOSE MANUEL  
CRESPO LLOPIS HERMINIO  
CRESPO LLOPIS LILIANA  
CRESPO NOHEDA HERMINIO  
CRESPO ZAZO SONSOLES  
CUCARELLA FERNANDEZ BERNARDO  
CUCARELLA PEREZ AITANA  
CUCARELLA PEREZ BERNAT  
CUEVAS TALENS LAURA  
DALMAU FERRER MARETA  
DARIES BELLVER ANGELA  
DARIES BELLVER CARLA  
DARIES OLIVER GUILLERMO  
DIAZ FERRUS YLENIA  
DONATO FALQUET RAFAEL  
DORADO DIAZ JAVIER  
DORADO VERA CARLES  
DUCE CASTILLO MAR  
EGEA SIERRA ANA  
EGEA SIERRA ESTHER  
ESCRIBÁ GÓMEZ LAURA  
ESPAÑA CUCARELLA DIAMAR  
FAYOS ESPAÑA ANA  
FAYOS ESPAÑA PAULA  
FAYOS ESPAÑA TONI  
FAYOS SORIANO ANTONIO  
FELGUERA RAMIREZ KIKO  
FERRER PÉREZ BERNARDO  
FERRER TOLEDO ÁLVARO  
FERRER TOLEDO MARTINA  
FERRER ZURRIAGA ROSA MARIA  
FERRIS PINEÑO NOELIA  
FERRUS MONTALVA VICENTE  
FOLGADO GONZÁLEZ ANNA  
FONTANA COMES MARÍA  
FONTANA MINGUEZ SARA  
FONTANA MINGUEZ SOFÍA



FURIÓ RAUSELL GISELLE  
GANDIA MARCH ADRIÁN  
GARCIA ALMIÑANA CARLOS  
GARCIA BOX RAUL  
GARCIA CASTILLO ADRIAN  
GARCIA TORMOS SERGIO  
GARES FERRER BERNAT  
GARES FERRER SILVIA  
GARRIGUES MARTINEZ PATRICIA  
GASCÓ ALCUDIA ALICIA  
GIL ORTIZ BERTA  
GIMÉNEZ FITA BLANCA  
GIMÉNEZ FITA ESTHER  
GIMENO GIMÉNEZ CARLA  
GIRBÉS BARCELÓ VICENTE  
GOIG ADÁN NATALIA  
GOMEZ ADAN ANGEL  
GÓMEZ ARANDA RUBÉN  
GOMEZ GARCIA ESPERANZA  
GÓMEZ PERIS XIMO  
GOMEZ PERIS RUBÉN  
GOMIS GARRIGUES CARLOS  
GRANDE GARCÍA ANDREA  
GRESA CALVO FERNANDO JOSÉ  
GRESA VILLANUEVA FERNANDO ANTONIO  
GUILLEN ARNALTE JOSE MIGUEL  
HERVÁS PETIT FANNY  
HERVÁS PETIT ÓSCAR  
IÑIGO PIQUER TANIA  
ITURES GARCÍA ISABEL  
JIMENEZ TORRES VERONICA  
JOSÉ ESTEVE FRANCISCO JAVIER  
JOSE PELLICER FRANCISCO JAVIER  
JOSE PELLICER JORGE  
JOSE PELLICER SERGIO  
LARA MOCHOLI FANY  
LILLO CARRAZÓN BELÉN  
LLOPIS HERRERO M<sup>a</sup> ASUNCION  
LLORENS LÓPEZ MARÍA JOSÉ  
LOPEZ MARCH MARIA  
LOPEZ MERCADO ALBERTO  
LÓPEZ MERCADO RAÚL  
LORENZO ROSELL SERGI

LOZANO BOLINCHES JACOBO  
MAÑEZ GARCIA EMI  
MARCH BORRÁS PAULA  
MARCH MARTINEZ ANA MARIA  
MARCH RUBIO INMACULADA  
MARMOL MORENO M<sup>a</sup> ISABEL  
MARTINEZ AROCAS GRACIA  
MARTINEZ AROCAS JOSEP  
MARTINEZ BENEYTO ARIADNA  
MARTINEZ BENEYTO BERNAT  
MARTINEZ COSTA XIMO  
MARTINEZ MARCH MARTA  
MARTINEZ MARTINEZ SERGIO  
MARTINEZ PEREZ BERNARDO  
MARTINEZ PEREZ BERNARDO  
MARTÍNEZ TORMO LLUCH  
MARTÍNEZ TORMO MARÍA  
MARTÍNEZ TORRES BERNARDO  
MARTINEZ TORRES ROSA MARIA  
MASIÁ VERCHER TANIA  
MATAMOROS MORENO PAOLA  
MAZO MARTINEZ NATALIA  
MIQUEL HURTADO RAQUEL  
MOLINA PEÑARANDA M<sup>a</sup> JESÚS  
MOLINA SANTAMARIA NAYARA  
MONTALVA ESPAÑA PABLO  
MONTALVA FERRUS FRANCISCO  
MONTALVÁ FERRÚS JAVIER  
MONTALVA IBÁÑEZ MATEO  
MONTALVA SIERRA FRANCISCO  
MOÑINO DOMINGUEZ ÁNGEL  
MOYA GOIG GERARD  
MUÑOZ PARDO NURIA  
OLIVAS FONTANA BORJA  
OLIVER SIFRE RAFAEL  
ORON CÓMEZ LIDIA  
ORON REDAL FCO. JAVIER  
ORTEGA PELUFO JUAN  
OUCHINNIKOV VIKTOR  
PALOMARES VIVAR VICTORIA  
PARDO PAU CARMINA  
PEDRO SALAZAR ALBERTO  
PELAEZ RIOL JESUS

PELAYO CARRASCOSA ANDRÉS  
PELLICER BIALCANET JANINA  
PELLICER MARZAL M<sup>a</sup> CARMEN  
PELUFO FERNANDEZ ANA  
PERALES LLOPIS JOSEP  
PEREZ BONO FERNANDO  
PEREZ GARRIDO MERCEDES  
PEREZ GARRIDO VICENTE  
PEREZ JUAN M<sup>a</sup> ANGELES  
PEREZ LARA SANDRA  
PEREZ LARA TANIA  
PERIS SANTAPAU TERESA  
PETIT FAYOS SANDRA  
PETIT PEREZ FANNY  
PETIT PÉREZ MARIA LORETO  
PIERA DOMINGUEZ LAURA  
PIQUER SANJUAN M<sup>a</sup> JOSE  
PLA CALABUIG ANDREA  
PONS IBORRA M<sup>a</sup> CARMEN  
PRESENCIA COLOM MARIA ANTONIA  
QUILIS MUÑOZ PURA  
RAMON REDAL MARIA  
REDAL SOLER CARLOS  
RÍOS FURIÓ BERNAT  
RÍOS FURIÓ DAVID  
RÍOS PELLICER CARMEN MARIA  
RÍOS PELLICER DAVID  
RÍOS PETIT BERNAT  
RÍOS PETIT LORETO  
RIVERA BIOSCA JULIO  
RODRIGUEZ BAUDIÚ ADRIAN  
ROSELL CASTILLO ARANTZA  
ROSELL FRANES MARTA  
ROSELL TALENS JOSEP ANTONI  
ROSES CAMPOS GRETA  
ROSES SERRA CARLA  
RUBIO CARBONELL ANA  
ROVIRA YAGO CLAUDIA  
RUIZ PEREZ CURRO  
RUIZ PEREZ FRAN  
SALDIVAR GASTÓN TIHARA  
SALÓN CAMARASA AGUSTIN  
SALVADOR GRANERO BIENVENIDA

SALVADOR PEREZ OSCAR  
SÁNCHEZ LÓPEZ ANDREA  
SANFRANCISCO GALLACH CLARA  
SANTON MORENO JUAN EDUARDO  
SANTON PONS CARMEN  
SANTON PONS MARIA  
SANTÓN PONS PABLO  
SANTOS SANCHIS MARTA  
SAURINA PLA MARI CARMEN  
SIERRA PALOMARES M<sup>a</sup> VICTORIA  
SIFRE PELLICER HECTOR  
SIFRE SIERRA ALFREDO  
SOLER ALBUIXECH ALFREDO  
SOLER MONTALVA PATRICIO  
SORIANO CASTILLO BLANCA MARIA  
SORIANO CASTILLO MIREIA  
SORIANO HURTADO BERNARDO  
TETUAN JOSE BERNAT  
TOMÁS CALATAYUD GERMAN  
TOMÁS GARRIGUES PAULA  
TOMÁS PIQUER LORENA  
TORMO CUENCA TERESA  
TORREMOCHA AUSINA JORDI  
TORREMOCHA COSTA MARÍA  
TORRES PALAU ROSA  
TORTOSA EVARISTO INÉS  
TUDELA CHORDÁ SERGIO  
TUDELA PRESENCIA SERGIO  
ULL MOLINA DANIEL  
VALERO LLOPIS LAIA  
VALLADARES SAYOL MIREYA  
VARGAS ATEHORTUA ANDRES  
VAZQUEZ ENGUIX ADA  
VERA CASAS MARIA JESUS  
VICENTE MARTI LAURA  
VICENTE ORTIZ MIGUEL  
VIDAL ASECIO MANUEL  
VIDAL GOMEZ MELANIE  
VILA CUENCA JUAN  
VILA ROIG BERNARDO JOSE  
ZANON CASTILLO CELIA





EL MERCAT  
1941





## Proel del Galí

El nostre capità ha triat a un jove proel per als moviments de derrota en la proa. La seua missió manejar les velles, cordes, defensar l'abordatge i ajudar als artillers en un possible atac de corsaris i pirates. Els proels encapçalen als grumets, en pocs anys es convertiran en destres mariners, alguns recalaren en la maestranza, uns altres seran galiots de boia i alguns prengueren l'exemple de la Xusma.

El nostre proel forma part de la família de "el canterer", a la seua casa es respira l'esperit mercater. La seua mare ha pilotat les naus en diverses expedicions, el seu pare, mès de terra, camina perseguint una altra mena de pirates i corsaris.

L'agilitat del nostre proel és reconeguda. La seua habilitat per a pujar al botalí i desplegar el foque és semblant a l'habilitat que té per a córrer la banda amb la pilota entre els seus peus. El seu iaio, es desgallita en el camp de joc igual que el fa per a posar ordre en cuines.

# MANUEL CANO MARTÍNEZ

## President Infantil 2024





T'inc la sort de poder saludar-vos des del nostre llibret com a president infantil de la nostra ben-volguda falla El Mercat. Em sume així a la tradició familiar que va començar el meu iaio, el meu oncle i el meu cosí l'any passat. S'ha de la responsabilitat que este carrer comporta, encara que siga un xiquet, però també sé que tindrè l'ajuda de la meua família per a representar de la millor manera la nostra falla acompanyant sempre a Carla Vila López, per a tots la nostra fallera major infantil; per a mi, la meua fallera de sempre.

Carla, saps que enguany no va ser un any més per a nosaltres, serà el nostre any que compartirem amb Javi i Marta i com no, amb la resta de la comissió, especialment els fallerets i falleretes, el futur de la nostra falla. Els nostres jocs, les nostres rialles i la nostra alegria seran la banda sonora del nostre barri, al qual vull demanar un poc de paciència amb nosaltres, perquè sí que molestarem en alguna ocasió. Minú Mercaters, comença el compte enrere per a viure unes grans falles, prepareu la pàlvora, les bruses i mocadors perquè ja fa olor de falles.

Visca la nostra falla El Mercat!





## Pilot de Proa

La pilot de proa *Carla Vila López*, l'elecció del Capitó ha sigut un gran encert donat els perills d'aquesta expedició. El nostre capitó sap que és necessari tindre l'experiència de Marta Santos i a més disposar de la joventut i les habilitats d'una xiqueta de gran nissaga en la tripulació mercatera. Filla i neta de mercaders, des de molt xicoteta forma part de la nostra tripulació primer com a patge, després formant part de la grumeteria i ara tenint el més alt honor: representar com a fallera major infantil a la família mercatera.

Qui coneix a Carla assenyala que una de les seues passions és un joc de gran popularitat en els imperis dels nostres més odiats enemics: britànics i francesos. Diuen que per a ella els paral·lels no estan en la cartografia, que les boles no estan en el celler d'armes, que la línia no és la de la costa i que un bon servei és molt més que plomar la cartera d'algun ingenu jugador de truc. És tanta la seua passió que parla al seu iaio de Roland Garros i de Wimbledon i nostre "vílo", curt de memòria, no recorda en què port, venda o taverna ha conegut a tals pirates.

# CARLA VILA LÓPEZ

## Fallera Major Infantil 2024





*Dolça Carla, fallereta mercatera,  
de somriure bondadós i mirada sincera.  
Xiqueta meua, dels nostres cors eres l'ama  
Princesa de sang verda, filla de mercaters, neta i germana.*

*Omplí amb la teua llum cada espai i cada moment de cada dia,  
Regala'ns a tots records plens de sentiments i alegria.  
Gaudix de la màgia i calor de la teua comissió  
i representa als nostres xiquets amb estima i il·lusió*

*Que cada dia siga únic i especial  
i quan el foc torne tot en cendres al final  
sentes que t'han fet el millor regal  
haver sigut fallera major del Mercat.*

*Bernardo i Maria*



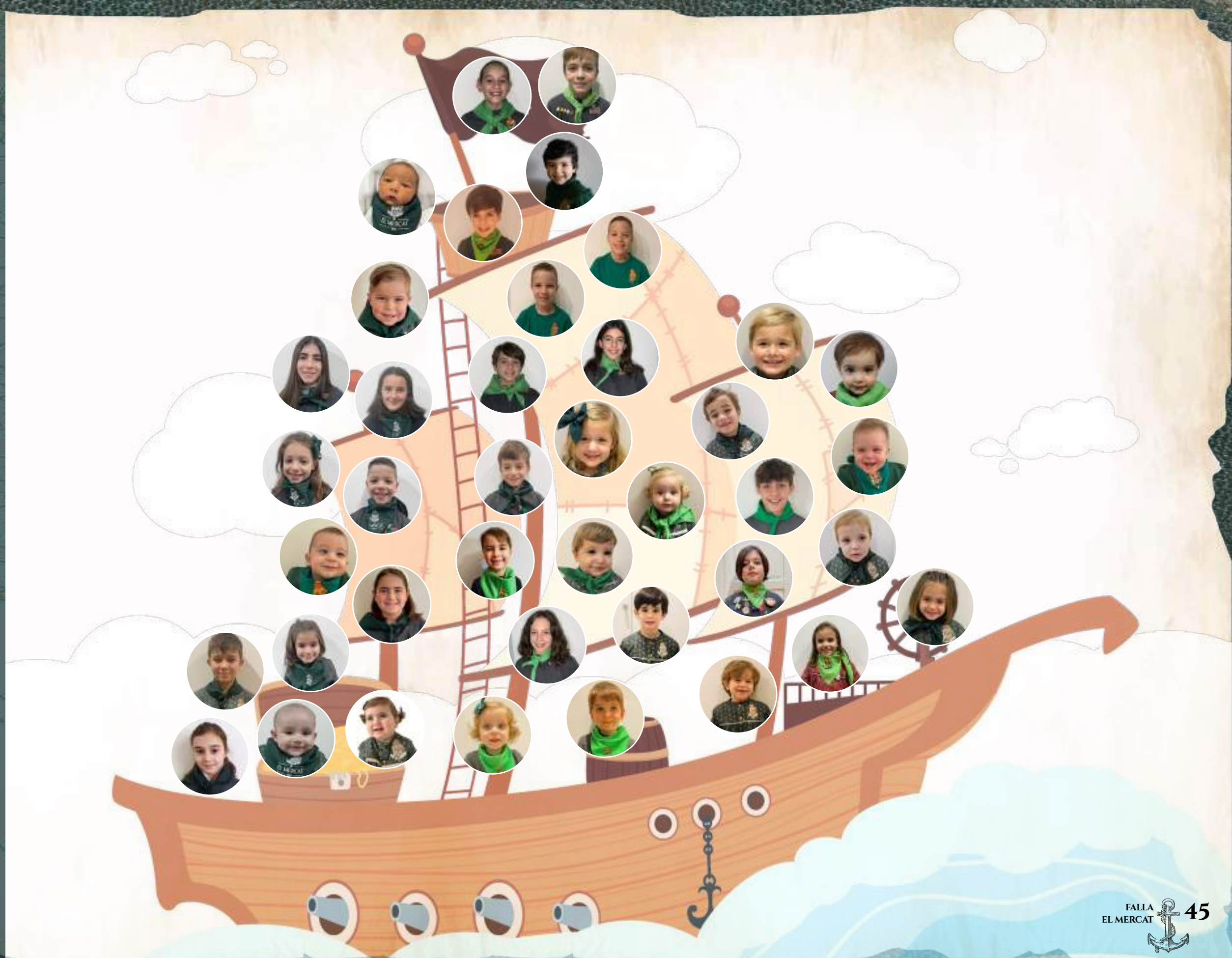


## Els Grumets i els Patges



La grumeteria d'aquest exercici és poderosa. Molts dels nostres grumets ja tenen experiència en les arts de la navegació, des de molt xicotets han anat aprenent d'ella. Els seus ulls oberts com a plats no volen perdre res del que esdevé, actius tot el dia tampoc dormen massa de nit. La força de la joventut els permet vetllar en mar en calma, però també estar a punt per a grimpar al pal major en el moment que calguera.

Els nostres grumets saben fer pràcticament de tots, manegen els remes en el batel, l'èixrcia, la bomba de buidatge, i la resta dels aparells. La seua obligació és portar ganivet i flechastes a la cintura per a pujar als pals. El nostre problema: mengen a preu fet el ranxo que se'ls posa, la marineria ha de caminar llista perquè no se'ls avance. La seua agilitat la seua principal característica:





□Els grumets s□n meninos  
 Que acompanyen la Innocència  
 Que a la meua pesar i al de Here-  
 des Fins al mateix cel grímpen□  
 □os□de Valdivieso, 1622□

En esta expedici□tenim molts  
 patges, s□n els m□s xicotets de la  
 nostra tripulaci□i els m□s soro-  
 llosos. S□n apreciats pel seu ranxo  
 sobre quatre rodes, on mariners i  
 resta de tripulaci□aprofiten per a  
 emmagatzemar en ells tot el que els  
 sobra especialment quan trepitgem  
 terra. Expressions habituals s□n:  
 □Importa que deixes davall del ca-  
 rro ... "pots portar ...". Els nostres  
 patges caminen de braç en braç, a  
 ningú estranyen i quan poden vo-  
 len del control dels seus protectors.



## Cens Infantil Falla El Mercat 2024:

President Infantil: CANO MARTINEZ MANUEL  
 Fallera Major Infantil: VILA LÓPEZ CARLA  
 Delegat Junta Local Fallera: VILA LÓPEZ MARIO

### VOCALS:

ADAM MARCH BELTRAN  
 ADAM MARCH BERTA  
 ALBADO BOTELLA MARIA  
 ANDRES BORJA JOSEP  
 ANDREU BELLIDO VEGA  
 ARBONA ALBELDA CARLOTA  
 ARBONA ALBELDA MARTÍN  
 ARDELEN SORINA ANA MARIA  
 ARMENGOL BALAGUER GIOVANI  
 ARMENGOL BALAGUER OLIVER  
 ARMENGOL CANO BORJA  
 BALAGUER CARAÑANA MANEL  
 BOLUDA ROSELL DANIEL  
 CANO MARTINEZ CARLOS  
 CANO MARTINEZ MANUEL  
 CARRASCOSA JIMENEZ CAYETANA  
 CASTERÀ PIERA CARLA  
 COLOM MARTINEZ SOFÍA  
 COSO MARTÍNEZ CHLOË  
 COSO MARTINEZ LUCAS  
 COSTA FERRIS ABEL  
 COSTA FERRIS CARLA  
 COSTA OLIVER EMMA  
 COSTA OLIVER SAMUEL  
 COSTA VAZQUEZ DIEGO  
 COSTA VAZQUEZ JORGE  
 CRESPO PLA CLARA  
 DIAZ FERRUS YAIZA

FERNÁNDEZ PIERA AURA  
 FERNANDEZ PIERA VEGA  
 FERRER RUBIO BERNI  
 FERRER RUBIO JÚLIA  
 GARES MARTINEZ MARTINA  
 GIRBÉS MARCH GONZALO  
 GIRBÉS MARCH IGNACIO  
 GOMIS SANFRANCISCO ELSA  
 LOPEZ TOMAS MARTIN  
 LOZANO MASIA ELMA  
 LOZANO MASIA NICO  
 MARTINEZ MOLINA BERNAT  
 MARTÍNEZ MOLINA AUSIAS  
 MONTALVÁ BOUDJELAL NAEL  
 MONTALVA ESPAÑA CARLES  
 MONTALVA RAMON MANUELA  
 MONTALVA RAMON MATEO  
 OLIVER CUEVAS MARIO  
 OLIVER CUEVAS RAFAEL  
 PALOMARES ALVAREZ MARTINA  
 PÉREZ CASTERÁ GONZALO  
 PÉREZ CASTERÁ JIMENA  
 RAMON BERMEJO SAMUEL  
 REDAL LLORENS HUGO  
 ROSELL SANTÓN GRACIA  
 SANCHEZ LLACER SOFIA  
 TUDELA PRESENCIA DAMIÁN  
 SALVADOR PIERA POL  
 SIFRE PELLICER MARTIN  
 SIFRE PELLICER PABLO  
 VARGAS PALOMARES LUCAS  
 VARGAS PALOMARES PABLO  
 VILA LÓPEZ CARLA  
 VILA LÓPEZ MARIO  
 VILA LÓPEZ PABLO

## Recompenses Xiquets 2024

### Coet d'Or:

Maria Albado Botella  
 Mario Vila López  
 Carlos Cano Martinez

### Coet d'Argent:

Mateo Montalva Ramon  
 Lucas Coso Martinez  
 Beltran Adam March  
 Gonzalo Girbés March  
 Bernat Martinez Molina



# La Maestranza Fusters i Calafates



La maestranza és per a l'expedició com per al torero la cuadrilla. L'èxit depèn dels seus dots per a conjugar bellesa, innovació i creativitat, amb la fermesa i la fiabilitat que un llarg viatge requereix. La maestranza requereix l'art de citar manar, temperar, mantindre la distància, cuidar a l'armador, tindre bona relació amb els factors, respectar el secret de la nau i sobretot, mantindre l'èurea que el seu Galí és el millor de l'expedició de l'any.

Nostra maestranza, és coneguda per l'"Agraciada" per la quantitat de premis obtinguts els últims anys. D'ella formen part antics capitans com a Sr. Kiko Cano, Sr. Alfredo Sifre i Sr. Toni Fayos. També els experts oficials de coberta com Tente Pérez i Guillermo Daries. Els seus secrets estan guardats entre fulgurants viatges a les drassanes de València i una recollida taula en la fonda "El Mercat" on el mesoner Paco Jos entre gerra i gerra va convencent a uns i a uns altres del seu parer.



EL MERCAT  
1941





La maestranza entesa en corrents, vents, foc i aigua i de les capacitats dels altres membres de l'expedició i dels astuts moviments dels enemics requereix bons fusters i calafates. Són el nostre Equip de Planta, experts i joves mariners coneixedors de la duresa del roure, la flexibilitat del faig i la ductilitat del pi. L'estanquitat del navili és garantida pels calafates, les bombes d'achuïque i el control de les fissures en la quilla de la nau, reparada per arriscats i experts submarinistes. El nostre "Equip de planta" són persones viatjades: formats en les drassanes de Marsella, Venècia i Gènova, Milà i Flandes. Són coneguts per la tripulació per "els Erasmus". Segons ells: és el futur.





# Cuiner, panyolers, despenseros i toneleros



Ara parlem d'aquells que no trepitgen la coberta, excepte honroses excepcions com la de gaudir del còstig d'aquells que han tingut la temptació de portar a les seues panxes allò que no li correspon. El bon fer dels panyolers i despenseros garanteix la conservació dels pertrets i vitualles durant tota l'expedició, per tot el poder del mestre de cuina. Convé recordar Les instruccions per al bon ús i regíment de les naus realitzades per famós il·lustre Almirall Domingo García Palacio en 1587 de les qualitats del cuiner:

«...convé que siga home entenimentat, patit i callat, i temperat a menjar i beure, i que sàpia escriure per a assentar i tindre la raó i compte de què se li encarregara, i a càrrec seu el bescuit, beuratges, carn, peix, llegums, oli i vinagre, amb tota la resta que pertany al menjar i beguda de la gent de la nau. És també a càrrec seu fer l'igualada i llenya, i donar caps o estrenques per a sustentar el foc, i ordenar com a les seues hores es done al contramestre, oficials, mariners, grumets i patges el menjar necessari per a això ha de saber que segons l'ús de les naus...»





El nostre cuiner ☞ Sr. Bernardo Martínez conegut per les Espanyes com "El canterer" i en les Índies per "El Sardina". Té a la xusma regirada pel seu ajudant Pepe "Bajoqueta" per a alguns el "comeprisa". Poc inclinat a la droperia i la tertúlia, el seu lema és menjar i treballar. Gaudeixen de la seua simpatia els anomenats "la caragolà", experts en davantals, cassalles i bon vi. Hi ha avantatjats com Peláez i Cano, el conegut "golfista" Ximo, els il·lustres Ròs, Cuquí i un tal Torremocha. Amb tots ells ☞ necessari b̄estar, si el teu amaniment no vols perjudicar.

Però no tot són lloes, en l'última expedició es va comentar per la marineria i la xusma si arribarà a bon port les lamentacions realitzades pels avantatjat Sr. Pepe Costa i Sr. Agustí Clarí:

☞ Els que les dents vam fer  
 A bunyols i pa tendre,  
 En mal punt ac̄venim,  
 Per a veure el que patim  
 Fícats en este infern  
 Moltes vegades desespere  
 A les hores de menjar,  
 Perquè queixals de fi acer,  
 O d̄encluses de ferrer.  
 N'hi hauria, menester"





# La Xusma



Els nostres apunts han deixat per al final de la trípulació a "La Xusma". Són també coneguts com "els Forçats", fan poc per voluntat pròpia, els seus fins són la folgança, el bebercio, i quan la mar ho permet, el truc. En l'Esquadra de galeons són considerats m'obra barata, no sols tenen l'encàrrec de remar quan és necessari sinó de tots els treballs que es requeriren dins i fora dels galeons.

La Xusma és coneguda en el nostre navili com "Els Anecs", variada és la seua procedència, com també ho és la seua decència, és un conglomerat de gentes amb religions, races i sentiments diferents, tots ells conformen un conglomerat, com deia l'il·lustrat Covarrubias de facinerosos, que cadascun per si portava esvalotat a un poble.

Però si tot això és veritat, la nostra xusma compleix bé les recomanacions del Capità General de la gloriosa armada: Sr. Antonio de Vegara:

«El saludable consell, i encara avui poc bo, que quan haguera de navegar, navegue en galera amb la fusta nova i la xusma curtida. Perquè després allí en la mar, al mateix temps que volen doblegar una punta, passar un golf, investir a un altre Galíó, donar caça a una altra armada, o els sobrevenga alguna endiablada borrasca, l'assot nou t'hi nese bé en la mar, i la xusma vella val molt per al bon remar».





# El Pavell



El nostre pavelló oneja en el pal major, l'estendard mercater oneja en el m<sup>3</sup> alt del nostre Galí i un av<sup>3</sup> a navegants que un any m<sup>3</sup> la tripulació est<sup>3</sup> preparada per a dur a terme una altra nova expedició que porte noves riqueses i experiències a la vila d'Alzira. En la mesana les banderoles dels èxits aconseguits en anys anteriors i en la vela trínquet gravat el nostre lema: "dos dons i un ànec: mercat".

Diuen que les festes falleres no existirien sense la música, que la música és el protagonista que els fallers prenguen els carrers de la vila, en una infinitat de pasacarrers d'una comissió a una altra. Per a la nostra tripulació, la primera música és el nostre himne, aquell que fa botar a tota la tripulació: avantatjats, entretinguts mariners, grumets, xusma, maestranza, quan l'últim nom que se sent des del balcó de l'Ajuntament és: Falla El Mercat!



**EL MERCAT**  
1941



**Falla el Mercat**

Instrumental

Flautin	Fltin.
Flauts 1 <sup>a</sup> y 2 <sup>a</sup>	Flta.
Oboes 1 <sup>a</sup> y 2 <sup>a</sup>	Ob.
Fagot	Fag.
Requinto	Req.
Clarinet 1 <sup>o</sup>	CL 1 <sup>o</sup>
Clarinet 2 <sup>o</sup> y 3 <sup>o</sup>	CL 2 <sup>o</sup> y 3 <sup>o</sup>
Clarinet Bajo	CL Bajo
Saxofón Alto 1 <sup>o</sup> y 2 <sup>o</sup>	Sax. Alt.
Saxofón Tenor	Sax. Ten.
Saxofón Barítono	Sax. Bar.
Trompa 1 <sup>a</sup> y 3 <sup>a</sup>	Tromp. 1 <sup>a</sup> y 3 <sup>a</sup>
Trompa 2 <sup>a</sup> y 4 <sup>a</sup>	Tromp. 2 <sup>a</sup> y 4 <sup>a</sup>
Trompeta 1 <sup>a</sup> y 2 <sup>a</sup>	Tpt. 1 <sup>a</sup> y 2 <sup>a</sup>
Trompeta 3 <sup>a</sup>	Tpt. 3 <sup>a</sup>
Flicorns 1 <sup>o</sup> y 2 <sup>o</sup>	Flic. 1 <sup>o</sup> y 2 <sup>o</sup>
Trombón 1 <sup>o</sup> y 2 <sup>o</sup>	Tbn. 1 <sup>o</sup> y 2 <sup>o</sup>
Trombón 3 <sup>o</sup>	Tbn. 3 <sup>o</sup>
Bombardinos	Bomb.
Tuba	Tba.
Martillo	Mec.
Bombo	Buo.
Caja	Caja



El Fallero



Pasodoble  
Falla el Mercat





*Desembarcament  
i Desenrole*



EL MERCAT  
1941



**E**n la vila d'Alzira s'hi moltes les cartes que arriben d'aquells llocs convidant a formar part de l'expedició malgrat aquella, cada vegada més creixent pirateria turca, els corsaris pagats a sou per alguna casa reial enemiga a la qual a més s'afegien altres nous: els woke: alguns deien que procedien del regne de Sian, uns altres del Japó, i la majoria que procedia de les mateixes Filipines.

Davant la por al desconegut o al molt conegut la preocupació pel viatge inunda a totes les famílies de la Vila. Els homes, dones i els més joves embarcats han deixat un gran buit, especialment per a aquelles aventureres que volen realitzar el tornaviatge. Les aventures i viatges sempre van ser vistes com a assumpte de competència masculina; a les dones els va estar prohibit escapar dels rols assignats, eixir físicament de l'espai establert i mobilitzar-se tot sol. Tanmateix, en els temps que vivim això ha canviat: Pioneres com Francisca Pizarro (filla del gran almirall), Leonor Díaz de Troche, qui des de la seua Salamanca natal va atracar a Santo Domingo per a posteriorment fondejar a Mèxic o Inés Suarez, aquella increïble dona natural de Plasència que es va embarcar en l'expedició de Pedro de Valdivia a Xile, on és reconeguda per la seua tenacitat s'hi exemple del valor de les nostres dones que van a bord.

La nostra tripulació la conforma especialment joves dones, elles són pioneres del "tornaviatge", els mou l'aventura, descobrir noves experiències i sobretot tornar al cap d'un any d'expedició a embriagar-se de la bellesa de colors, música, flors en una setmana de mitjan març on l'expedició del nostre Galíó ve amb nous tresors.



La posta de sol del dia 3 de desembre va tindre un gran esdeveniment que va accelerar els cors de la Vila. A port a dalt una goleta repleta d'una insigne tripulació entre Interessats i Avantatjats de tots els galeons es trobaven els pilots de les naus. L'Avançada, com així es deia la goleta, portava a aquelles dones que, després de l'esforç de l'any, tindrien el reconeixement del treball fet. Entre elles es trobaven els pilots de la nostra nau: Loreto Ríos Petit i Yai-za Díaz Ferrús.

Totes les famílies es van reunir per a rebre-les, saber de l'estat de la tripulació i conèixer quins eren els tresors descoberts. Amb un halo de misteri, les nostres pilots comptaven com havien arribat a una zona d'indies on existia un Mercat on tot era possible, replet de persones estrafolàries, alquímistes i curiosos personatges com un rellotger que diuen capaç de parar el temps, lleons i dracs i grans ballarines alades.

# PRESENTACIÓ FALLERA MAJOR INFANTIL I FALLERA MAJOR 2023

YAIZA  
DÍAZ  
FERRÚS



LORETO  
RÍOS  
PETIT





# YATZA

# LORETO







Els treballs en la Vila s'acceleraven amb els preparatius previs a l'arribada de l'Esquadra de Galeons. Els Entretinguts i Avançats, juntament amb els pilots preparaven acuradament una mostra de les riqueses obtingudes en els diferents ports de les Indies als quals havien atracat. Els regidors juntament amb la Junta de Galeres havien condicionat el claustre del convent, on els avantatjats mostrarien una mostra de les riqueses reeixides. Tots volen sorprendre.

Els dies següents s'un anar i vindre de veïns veient amb admiració aquells "acomptes" del que hauria de vindre un dia gloriós amb l'arribada de les embarcacions a port. Els temps de tirant espera, intuïcions, parenceries, imaginacions...

## Inauguració Exposició del Ninot



**La Vila**

**Seuca, primera ciutat que explicarà totes les falles en un llenguatge inclusiu**

El Ayuntamiento de Alzira, a través de la Junta de Galeres, ha organitzat una exposició de falles en un llenguatge inclusiu. La iniciativa té com a objectiu que totes les persones, incloent-hi les persones amb discapacitat, puguin gaudir de la mostra de falles que es farà a l'edifici de la Junta de Galeres, el proper 20 d'agost.

**El 'ninot' ya se deja ver en Alzira**

El Ayuntamiento de Alzira, a través de la Junta de Galeres, ha organitzat una exposició de falles en un llenguatge inclusiu. La iniciativa té com a objectiu que totes les persones, incloent-hi les persones amb discapacitat, puguin gaudir de la mostra de falles que es farà a l'edifici de la Junta de Galeres, el proper 20 d'agost.



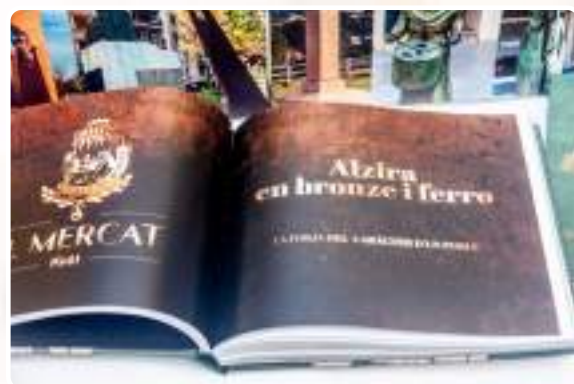


En el qual els assentadors i veedors Petit, Ròs i Santó, presenten les "parenceries" a la Junta de Galeres.

Unes figures certament estranyes són els assentadors i veedors de les galeres. La seua missió consisteix a redactar tot l'acorregut al llarg del viatge. La responsabilitat d'aquests personatges és presentar de manera grandiloqüent la vida de les gents de mar en el transcurs de l'expedició. Este document és conegut com: "parenceries". Diuen d'ells, que en temps futurs seran reconeguts com una de les principals fonts històriques per a recordar la nostra història, aquella on la mar va trobar la terra.

En esta expedició de manera sorprenent, nostre Galí ha aconseguit el primer premi en les Parenceries. Feia temps que ens acostàvem, els veedors Emilio i Esther havien dibuixat bé el mapa dels corrents marins per a tindre èxit. En esta expedició la fortuna ens ha acompanyat.

## Presentació i recollida de premis del LLibret







Presentació del Llibret  
falla El Mercat 2023  
12 de febrer de 2023



Presentació del Llibret  
falla El Mercat 2023  
12 de febrer de 2023



Presentació del Llibret  
falla El Mercat 2023  
12 de febrer de 2023



Presentació del Llibret  
falla El Mercat 2023  
12 de febrer de 2023





□s tradici□en la vila que la nostra tri-  
pulaci□organitze un Concurs de Cambra  
com a expressi□de l'intercanvi cultural  
que despr□de les expedicions celebrades  
mostren les diverses cultures que hem conegut.  
La m□sica □s un llenguatge no verbal  
que, no obstant aix□, expressa emocions,  
creativitat, estat d'□nim, diversitat i for-  
mes diferents de comprendre la vida.

El nostre Gali□ a m□ de xaramiters,  
compta amb un grup de mariners amb  
habilitats musicals que □ dirigit per el  
Sr. Bernat R□s. La seua passi□per esta  
m□sica, adaptada a espais reduïts, □ molt  
valorada en les llargues travessies tant  
pels viatgers i la tripulaci□. Diuen que els  
nostres m□sics van meravellar als corte-  
sans del Reial Monestir de l'Escorial i que  
l'organista d'Algemes□Juan Cabanilles va  
compondre obres de Cambra inspirat en les  
converses amb la nostra tripulaci□en la  
"Taverna dels bons vins", prop de la Porta  
de la Mar de Val□ncia.

Nits serenes, cel estrellat, coberta repleta  
de marins, proels, grumets, cortesans i  
ve□ns de les ciutats on la nostra nau atra-  
cava, tots units per una m□sica de l'Euro-  
pa renaixentista i barroca que va passar a  
formar part de la cultura de les □ndies en  
un tornaviatge tamb□cultural.



## Concurs de m□sica de cambra



Enguany s'ha realitzat l'edici□n□mero tretze del Concurs de m□sica de cambra d'Alzira.  
La traject□ria d'este concurs de m□sica □s realment satisfact□ria. La idea inicial del Concurs era pos-  
sibilitar als estudiants l'oportunitat d'oferir al p□blic el seu treball i les seues qualitats musicals.

Tot m□sic necessita un aparador on oferir el seu talent i vam creure que un concurs de cambra era  
ideal per a aconseguir eixe objectiu.

La creaci□ d'un grup de cambra majorit□riament tenen el seu origen en els centres educatius. □s a les  
aules de cambra dels conservatoris on s'han generat la majoria dels conjunts que existeixen en l'actua-  
litat.

El que cal tindre en compte □s la dificultat que els diferents grups de cambra funcionen a causa de la  
idiosincr□sia d'estos. S□n molts els aspectes que fan que un grup cambr□stic funcione. Aix□ implica que  
la pr□ctica de m□sica de cambra requereix unes qualitats pr□pies en tots els int□rprets del conjunt,  
perqu□el grup pugua prosperar. Estes qualitats s□n tant humanes com musicals. Eixa conviv□ncia de  
diverses personalitats art□stiques, de major o menor nivell, pot generar tant una interpretaci□ musical  
de gran riquesa com dificultats de tota mena en els integrants del grup.

□s b□sic que les decisions que prenga el grup d'estudiants siguen decisions de conjunt, i no imposicions  
individuals d'un o diversos int□rprets. En tot cas, tocar m□sica de grup □s una excel·lent manera de  
crear i de compartir una experi□ncia musical, a l'aula i en l'□mbit professional.

Amb estes xicotetes reflexions volem reafirmar la import□ncia de la realitzaci□ de concursos com el que  
es realitza ac□a Alzira i que des de la nostra Falla El Mercat sempre se li ha donat el suport incondi-  
cional que es mereix.

El concurs d'enguany va tindre un gran nivell i el resultat va ser el seg□ent:

**Premi de p□blic: Quartet Alethia**  
**Finalistes: Ritter Quintet i Duo Orfeo**  
**Primer Premi: Quartet Alethia**

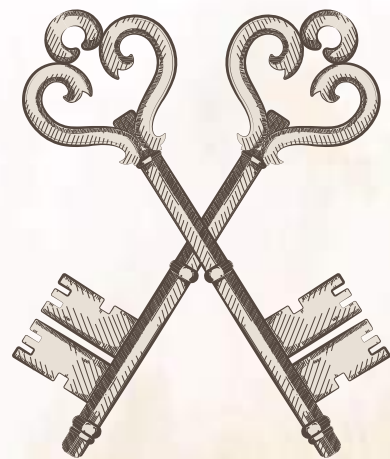
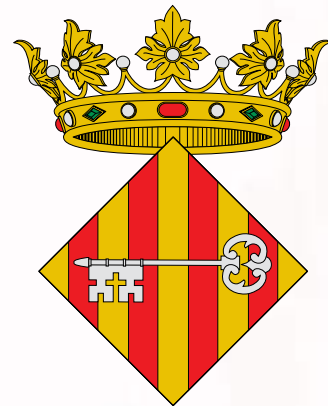


## La Crida 2023

En el que els pilots de l'Esquadra criden a viure una setmana de festa

Voltegen les campanes de Santa Catalina. ¿s toc de Glòria? S¿per¿  
Què és el que ocorre? Els galeons han arribat a Port! La marineria, la maestranza, proels, grumets, xusma i altres gents comencen amb afany el desembarcament de les cambres des de proa a popa. L'expedició comença a tindre la seua recompensa.

Eixe dia, des del balcó gòtic de l'ajuntament de la nostra vila, la Pilot Major i la de derrota de l'Esquadra van cridar a celebrar a les gents de la vila una setmana de festa. La Junta de Galeres, el comendador i tots els regidors van entregar la clau de la ciutat a eixes pilots que des de cadascuna de les naus han aconseguit el bon fi de l'expedició a les Índies de l'any del nostre Senyor 2023.







La plaça era una bullícia, les diferents tripulacions anaven arribant a poc a poc, amb els seus estendards a l'aire primer; després de tant de temps en el pal major, hui en terra, evoca amb admiració tots els esforços, riscos i aventures patides. Després d'ella, els proels, els seus balls, salts, l'agilitat dels seus moviments, la força de la joventut i les ganes de festa ens recorda els dies de fort vent recollint veles, amb les cordes al muscle i ganivet en mà per a guanyar temps en cada moviment de derrota. Entre els proels i la tripulació estava la mainada, eixos grumets, que han crescut a bord, que corren d'allí per acò exultants del viscut i de tot el que els queda per viure. Darrere, tancant la tripulació, els xaramiters, eixe dia la seua funció no era transmetre ordres a través dels seus instruments, al contrari, acompanyaven l'alegria de la tripulació a ritme de pasdoble.



EL MERCAT

1941







Les gents de la mar som supersticiosos, el mal fario, i la manera d'expressar totes les pors al desconegut: monstres marins que sorgeixen de les aigües fosques en les nits en calma; sirenes que amb els seus cants embriaguen la voluntat dels navegants; esperits errants de tripulacions afoades en el fons de la mar.

La millor manera per a espantar la mala sort i celebrar una cavalcada de disfresses, en to de mofa dels perills viscuts, les males mars, les exòtiques cultures descobertes i els tresors trobat. Diuen que espanta el mal fario per a les expedicions següents. Alguns membres de la marineria en les èpoques de mar en calma es dediquen a elaborar eixes disfresses; hi ha autèntiques meravelles de creativitat, sent especialment cuidats els de la grumeteria. Els quincallaires i mal pensats es burlen acusant-los que tanta mar en calma i perquè les úniques mars solcades és el llac de l'Albufera.

En la nostra tripulació i tradició que els diferents membres s'avituen en les millors tavernes, fondes i cantines de la vila, on gerres de cas-

## Cavalcada 2023





salla i altres licors iniciatícs corren per les taules en desgreuge de totes les mancances del temps de navegació. El record "afectuos" dels toneleiros i comitrés és motiu d'un brindis darrere l'altre, en un procés etern, en el qual alguns albiren belles sirenes, navegant de costat a costat del local. La camaderia en les tavernes on diferents tripulacions es troben és l'habitual, la burla de tot el viscut i les ganes de festa és el vincle que els uneix.

A la vesprada, i abans de la cavalcada, la nostra tripulació es va concentrar en el pavelló en cerca de lerosa dels "Cuquí" galiots de boia i experts marins de proa. Compten amb una recepta, uns diuen obtinguda de lluny Regne de Siam, uns altres de les Antilles, alguns comenten que la procedència és dels monjos franciscans del Convent de Pals. Siga com siga, les "cukínoles", que és com es diu, substitueixen les cordes i ganivets que tot mariner porta en coberta. Els saquets de cukínoles són necessaris per a les cenyides a les cantonades dels carrers, amb el rigor que se'ns mereix, fins a arribar a la Plaça Major.



EL MERCAT  
1941







El·ls dies previs a la Planta s'·n intensos. Tots els tresors que es troben en els cellers del Gal·l· ornaments, teixits, fustes desconegudes, s'·n organitzats per a realitzar un monument que meravel·le a les gents de la vila. La cerca a generar major sorpresa, colors m·s bells i cultures m·s sorprenents i llunyanes ·s un esfor· de totes les tripulacions amb un ·nic objectiu: guanyar.

Nostra maestranza, fusters i calafaters caminen excitats per la tensi· del moment. ·s ara o mai. La maestranza fa temps que pensa com fer. S'·n moltes hores parlant amb els artistes, molt de temps alicatant pressupostos i imaginant com finalitzar· art·sticament all· que fa un any eren simples esbossos d'uts a terme en les drassanes on estan depositats tots els tresors que l'expedici· ha aconseguit en una llarga travessia. Els fusters busquen la resist·ncia, igual que en la construcci· de la nau; ara els correspon construir un pal major diferent, per· que t· les mateixes exig·ncies: ha d'·guantar els vents,

## La Planta 2023





ha de mantindre en peus cada dia, i a m ha de mantindre un equilibri i harmonia amb la resta de les peces que conformen el monument. Els calafaters, dediquen el seu temps a tapar clivelles a rejuntar a pintar i decorar. Experts en l' aixequed' ai- gua i l' estancitat de la nau ara de- diquen el seu temps a assolir l' homo- geneitat del conjunt del monument, perqu' el tot sempre s superior a les parts i a la suma d' elles.

Tot queda preparat en espera que la Junta General i entesos assenyalen la millor expedici' S' n moments en qu' les tripulacions es miren amb re- cel, murmuren entre ells, i critiquen amb l'esperanca que els rumors i les xafarderies influisquen en la votaci' . Per' totes les tripulacions tenen una cosa comuna, la satisfacci' de la mis- si' complida i l' arribada al millor port: la seua ciutat i els seus amics.





# Monument Gran 2023

Monument 2023  
1r Premi Secció Especial

Artista: David Sánchez Llango

Lema: Estrafalaris



# 1R. PREMI SECCIÓ ESPECIAL





# Monument Infantil 2023

Monument infantil 2023  
Artista: Míriam García

Lema: Una Alzira de tradicions



# 4R. PREMI SECCIÓ ESPECIAL





# PREMIS 2023

1r Premi Secció Especial  
Falles 2023  
Premi Ingeni i Gràcia Secció  
Especial Falles 2023  
Premi Millor Falla  
D'Alzira 2023  
2n Premi de Decoració de  
monument Secció Especial  
Falles 2023  
4t Premi Secció Especial  
Infantil Falles 2023  
1r premi de Llibret Gran  
Falles 2023



# ENTREGA DE PREMIS









## Polítics al Mercat



Conten que els galeons s'hi visitats per comendadors, regidors, alts membres de la Corona, nobles, burgesos... a la recerca d'aconseguir el reconeixement d'aquells que més mèrits han obtingut en l'expedició. S'hi coneguts com "venefums" encara que algun comenta que en el futur es digueren representants del poble.

Després del lliurament de premis, el nostre pavelló semblava un "fumeral" de colors: taronja, més taronja, blau, més blau, verd, més verd, roig, més roig... Alguns diuen no necessitar colors, que el que compte és la jaqueta o el canvi de jaqueta segons bufen els vents. La tripulació comenta que és any d'eleccions. La caravana multicolor va acompanyada de cronistes d'altres llocs i un sí fi d'acostats, reconeguts trompeters i joglars d'alta volada. La seua simpatia: certa; la seua afabilitat: plena; la seua intel·ligència: artificial; la seua gaubança com el nostre; les seues ganes de seguir en la poltrona uns, és proporcional a les ganes d'asseure's uns altres. Alguns dels més vells de la tripulació exclamen la frase d'un conegut pensador: Que inventen ells! Perquè per a fer invents s'hi experts.







L'expedició 2023 ha sigut tot un èxit. El reconeixement de la ciutat a la nostra tripulació ha sigut eixordador, l'èxit dels nostres artistes a sobrepassar els límits de la ciutat. Són moltes les persones d'altres llocs els qui venen a veure els monuments, alguns fins i tot venen de la Cort, després d'un llarg viatge per terres de Castella; uns altres venen de les Corts franceses i britàniques. Sabem, que hi ha visitants fins i tot de Flandes. La vila pren una dimensió internacional desconeguda. Les Índies estan més a prop, la mar i l'experiència dels navegants les fa més properes.

Si algú té un protagonisme especial és el nostre Capità Kiko Cano i les pilots Loreto Petit i Yaiza Díaz Ferrús. Són temps on les cronistes busquen saber com ho van fer, quina és la seua sentir, en què projectes nous s'embarcaran. L'admiraçió cap a ells és general a la ciutat.

Perquè existeixen altres dos protagonistes: Sra. Miriam García i D. David Sánchez Llongo. Des de les seues drassanes van somiar que era possible fer d'esta expedició un èxit. Van creure en què esta expedició podria acabar amb la satisfacció d'aconseguir i alçar els tresors més bells al llarg d'este temps on la mar, un Galí i una tripulació es solden entre si de tal manera que a partir d'això moment no es poden separar.

## Reconeixements 2023



## Entrevistes 2023





# Miriam Artista Infantil 2023

Gràcies Miriam!  
Gràcies pel teu bon fer, el teu treball,  
la teua dedicació i el teu talent.  
Hem gaudit molt amb "Una Alzira  
de tradicions", una falla i un grup  
d'exposició que quedaran per sempre  
al nostre record.

Però sobre tot, hem gaudit de la teua  
amistat i de haver treballat de forma  
tan propera amb tu.

Volem desitjar-te els majors èxits i  
que continues fent-nos gaudir amb  
els teus treballs.  
El Mercat sempre serà ta casa!





# Xaranga 2023

Moltes gràcies!





Concurs  
de pastissos



Concurs  
d'espardeny





# Festes infantils



# Mercachef







Des de l'alba d'aquests dies de festa les "gents de guerra", els arcabussers de les diferents tripulacions inunden els carrers d'Alzira per a la despert. Els ciutadans de la vila queden a casa a l'espera que passe el baluern de la pavora sobrant de l'expedició. Després de les queixes de la Junta General per la falta de coneixement de molts, s'obligat a realitzar un curset previ. Diuen que això dels cursets s'una experiència nova, innovadora, que serà la més comuna en temps esdevenidors!

És veritat que alguns són bastant inexperts, especialment aquells que acompanyen a la grumeteria carregant l'arcabús. Estan més pendents del que passa per darrere o per al costat que de la seua missió. No caminen, salten. Porten una espècie de cascos protectors que els tapa les orelles i unes caixes per a portar la pavora que semblen les de la reina Isabel caminant del desposori amb Ferran d'Aragó.

Els nostres arcabussers són governats amb mà de ferro per l'Oficial Sr. Javier Ordoñez i són habituals D: Fernando Gresa, conegut pel Júnior, Sr. David Ròs de les Persianes i els Sr. Bernardo Soriano i Xuso Rosell.



## Despertades 2023





## Esmorzars-Dinars-Sopars

Després de la despert, arcabussers, la xusma i membres de la tripulació s'acosten al pavell on estan emmagatzemades totes les vitualles per a l'esmorzar. És temps perquè el cuiner Sr. Bernardo Martínez es redimísca de tots els mals comesos a bord de la nau especialment per les abundants visites que la tropa feia al que el Bisbe de Mondoñedo deia el "jardí". La tradició diu que un dels esmorzar, el comandament de cuina siga assumit per un antic capità de Galícia Sr. Toni Fayos, consistent en un gustós guisat de coliflor i més visites al jardí!

Els menjars i sopars són una experiència única de les habilitats adquirides durant la travessia. Els menús fixos, consolidats durant segles: paelles, arròs a banda, fideuà, són els clàssics, encara que segons els possibles es produeix alguna excepció per a la gaubança de tota la tripulació. Especialment hàbils es mostren els proels i mariners més joves a ocupar lloc en la barra, on baix l'excusa de necessitar calories després de tant de temps de necessitat queden pegats a la barra en un tornaviatge continu de cassalla, cervesa, més cassalla i més cervesa.

Els patges, grumets són els primers a menjar, no se sap amb certesa si és perquè tenen gana o per l'interès dels seus tutors i afins al fet que els deixen tranquils. En fi, que els menjars i sopars es converteixen com en un anar i arribar de proa a popa del pavell. Diuen els més experts que la ració quasi mai és completa, que el dispensero i altres membres de la "caragolà" es queden el seu, especialment els líquids més valorats que com a ses senyories poden imaginar, no és l'aigua.





## Mascletades 2023



## Pasacarrers 2023



L'activitat és intensa eixos dies. La tripulació no descansa ni es cansa. Els carrers s'omplén de gents de mar que deambulen visitant els diferents estendards. Dos són els acords expressos per a respectar el bon ordre: que dues tripulacions no coincidisquen en el mateix pavelló i que mai els propietaris es troben en eixe moment.

En eixes cercaviles els toneleros oculten el bon bebercio i deixen als servents les begudes menys dignes per al menester d'un bon tracte al visitant. Però pocs s'enfaden en pensar en els beuratges que estaran prenent a la seua casa. ¡Camaderia, obliga!





El dia 18 de març és sens dubte el més bonic de quants existeixen l'any per a les gents de la mar. És el moment d'agrair a la que es considera l'Estrela de la mar, aquella que ha cuidat als navegants al llarg d'any. Són molts els que recorden els versos de Sant Bernardo Abad:

Oh tu que et sents lluny de la terra ferma,  
Arrossegat per les ones d'aquest mar,  
enmig de les borrasques i les tempestats,  
sí no vols sotsobrar, no llesves els ulls de la llum d'aquesta Estrela,  
invoca a Maria!

Eixa vesprada, totes les tripulacions, amb les millors gal·les, recorren els carrers de la vila. Els membres de la tripulació i especialment les pilotes de les naus mostren els seus espolins amb mesclres de colers desconeguts ací per estes terres amb impressionants brocats i amb mantellines que diuen que procedeixen de la llunyana Manila. La bellesa de les navegants sorprèn la resta dels seus companys de viatge, tant que algun d'ells arriba a dir. "Són les netes de les quals van embarcar".

# Ofrena 2023



EL MERCAT  
1941







La vesprada del 19 de març es produeix un dels moments més bells, de major colorit, on els vestits més bells conformen una simfonia de carrers, música i dansa. És la celebració del Pasdoble. Tradicionalment, la música que acompanyava al ball era el pasdoble valencià, però en els temps que vivim ha canviat molt.

Les tripulacions dansen amb músiques portades d'altres llocs a ritmes desconeguts per estos llocs i alguns, fins i tot, amb instruments també desconeguts. Són els mariners més joves, proels i grumets els qui lideren el pasdoble. Els llargs temps viscuts en el pavelló de proa, les ràpides pujades als pals desplegant veles, la coordinació de moviments, els ha fet capaços de crear una simfonia rítmica que la resta de la tripulació és incapaç d'aconseguir. Entretinguts i avantatjats s'oculden entre els veïns per a no ser vistos per la resta de la tripulació. Alguns membres de La Xusma s'atreveixen a eixir junt la marineria més jove fent gala que la vergonya pròpia ni aliena està dins de les seues virtuts més desitjades.



EL MERCAT  
1941



## Pasdoble 2023





# Cremà Infantil 2023



La nit del 19 de març la tripulació es reuneix davant les naus que durant tant de temps han conformat el vincle entre mariners i la mar. Els grumets veuen com la seua goleta està disposada a ser destruïda pel foc i desaparèixer entre sanglots en la capital de la Ribera del Xúquer. Els grumets, patges són animats pel proel Ausià Martínez Molina i la pilot Yaiza Díaz Ferrús. Tots dos han madurat enguany que han tingut l'honor de governar eixa nau i ajudar als tripulants del Galíó a aconseguir l'èxit de l'expedició. Abraçats ballen al voltant del foc veient com l'estructura crema intensament entre l'aigua que les bombes de buidatge llancen per a evitar que creme algun membre de la tripulació.





## Cremà Gran 2023



Una hora més tard es produeix un acte semblant. El Galí que durant l'exercici ha format part de la nostra vida crema per mandat de la pilot Loreto Petit i el Capità de navili Sr. Quico Cano. Ha passat un any tan ràpid com les mars que tiben les veles del pal major accelerant el vaixell cap a les Índies més ràpid del que es preveu. Ha passat un any amb forts onatges, i mar en calma. Orgullosos de la seua tripulació i amb llàgrimes en els ulls recorden a tants que han fet possible esta expedició.

El Galí de Manila torna a començar el «tornaviatge» i la nostra tripulació recorda els versos del poeta zamorà León Felipe exiliat a Mèxic.

L'important no és arribar solos ni rampell. Sí no tots junts i a temps.







*Diari de Navegaci* □





**A**ssegut en la xicoteta taula de la seua cabina, el Capità pensa en Alzira. La vila que el va veure nàixer, que tant vol, que ha forjat el seu caràcter, la seua identitat i eixe esperit aventurer per conèixer m<sup>n</sup>. La seua passió descobrir nous territoris, cartografiar-los; trobar noves formes de vida en una naturalesa tan diversa, tan desconeguda que és impossible abastar; identificar noves cultures, noves formes de vida i noves maneres de guanyar-se la vida. Esta passió ha fet de ell, un home de mar. La mar és la seua amiga, però també un terrible enemic; el vent és el seu confident, però a vegades és un odiat pirata capaç de fer encallar la seua nau. La mar l'hi ho ha donat tot, però també l'hi ho ha llevat tot, és un sublim tornaviatge que només aquells amb grans passions són capaces de triar.

Forma part de la seua tripulació tres membres de la Reial Societat Econòmica d'Amics del País. Ho conformen un frare dominic amb afany d'evangelitzar noves terres, un naturalista amb interès a descobrir noves espècies i un il·lustrat, diuen que deixeble de Gaspar Melchor de Jovellanos. Els quatre tenen un desafiament: volen saber més d'Alzira. Hi ha altres "alziras"?, existeixen significats temàtics diferents al d'una ciutat? L'insigne naturalista afirma que el que no té nom no existeix; els noms conformen el llenguatge perquè darrere d'ells hi ha un sentit, un significat, una història, un mode de vida. Per l'il·lustrat, Alzira, és una manera d'expressar diferents mons culturals aquells que ens recorden al famós "trivium" i "quadrivium" que va permetre organitzar el coneixement universitari a partir del segle XIV. El frare, amb un cert halo de misteri, fa referència a escrits de Malaspina, Andrés de Urdaneta, fins i tot de Juan Sebastián Elcano, que existeixen a la biblioteca del Convent de Pals. Insinua que unes altres "alziras" seran trobades al llarg d'esta expedició.

Esperem que tot siga veritat i que el diari que comencen les vostres senyories a llegir els porte a conèixer les sorprenents expressions d'Alzira que han trobat. Que la fortuna els acompanye!



Dia 1:

Èixim de port. El clamor és tir de Leva ens catapultà cap al blau, viurem en una immensa i monòtona blavor durant uns mesos. Es mesclen sentiments de joia i angoixa. Ens queda molta mar per davant.

La responsabilitat del capità, la meua responsabilitat, i cuidar de l'embarcació i de la seua tripulació.

Este diari serà el meu suport, el meu confident, el meu segon d'a bord. Ací quedarà reflectida la nostra travessia. Aventures per viure. Que la mar ens siga calma i els vents ens siguen favorables.

Dia 10

Hem travessat l'estret entre dos terres, l'Àfrica i la península que és la nostra casa. Ens dirigim a les Canàries, les illes nascudes de la lava que fan del que escapa de l'infern un paradís.

Dia 15

Hem arribat a port per a subministrar i m'enduc una grata sorpresa. Atracat al port hi ha un barco carregat de taronges. Tancant els ulls podien olorar els tarongers plens d'aromàtiques fruites, maures i brillants. He parlat amb el capità del "Ciutat d'Alzira". Sí, porta el nom de la meua terra, de la meua vila que travessa el Xúquer. I Porta l'aroma de la ribera, dels camps. Quin plaer i quina "morrinya".

El capità ens ha regalat un caixó de navelines i un altre de valencians. Quin goig acabar el dinar pelant amb els dits una taronja.

## EL "CIUTAT D'ALZIRA" EN LA LÍNIA "CARRETA"

EL COMERÇ FRUITER  
MARÍTIM AMB LES ILLES CANÀRIES

Rubén Palau Castany  
Arquitecto técnico

En els primers anys de la dècada dels anys 40 del segle passat, la Companya Fruitera Valenciana de Navegació (COFRUNA) va concebre una flota de bucs per a impulsar l'exportació agrícola valenciana. El projecte començà amb el contracte de construcció de dos vapors amb la Unión Naval de Levante.

Els dos primers vapors eren els bessons Alcira i Alcora.

En 1944, el 18 de novembre, María Victoria Noguera Jiménez de Cisneros, abillada amb el traje de fallera, del que anys després faria gala com a FM de València, va ser la madrina de l'avarada de la nau.



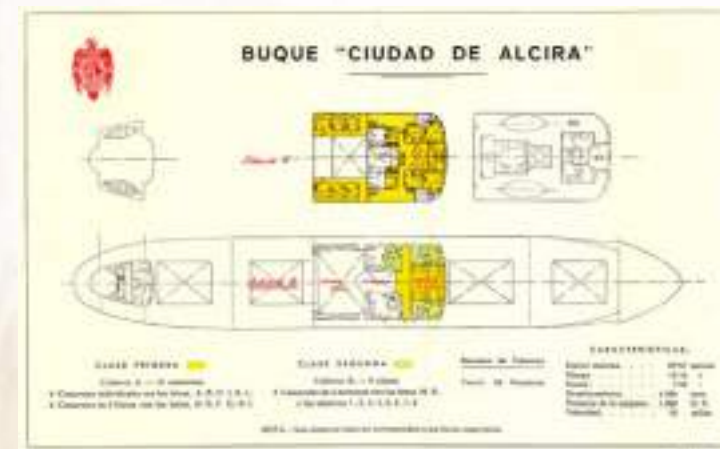
Acte d'avarada del vapor Ciudad de Alcira  
realitzada el 18 de novembre de 1944.  
Del llibre "Unión Naval de Levante S. A. - 1924-1949"

Pareix que abans d'acabar la seua construcció, COFRUNA vengué els dos bucs a la Companya Transmediterrània, rebent els noms de Ciutat d'Alcira i Ciutat de Salamanca.



Pont de comandament  
del buc Ciudad de Alcira.  
Del llibre "Unión Naval de Levante  
S. A. - 1924-1949"

El Ciutat d'Alcira va ser dotat amb camarots per a passatgers que va ser ampliat en una segona fase. Este fet donà peu a que la classificació del vapor passara de "fruiter" a "mixt de càrrega i passatge".



Pauta d'acomodació  
del vapor Ciudad de Alcira.  
Arxiu: Manuel Rodríguez Barrientos

Així, el 27 de juny de 1946, el Ciutat d'Alzira començava a recórrer la línia "carreta" entre Barcelona i Canàries, encàrrec que duraria uns 20 anys.





**Vapor Ciudad de Alcira en navegació.**  
*Arxiu: Jaume Cifré Sánchez*

En la seua història també hi ha heroïcitats. El 31 de juliol de 1949 remolcà fins a Màlaga el pesquer Santa Faz, que havia trencat el cigonyali es trobava a la deriva per Mazagàn.

El Ciutat d'Alcira també va participar en projectes de col·laboració amb la Base Naval de Rota. Per a mesurar la temperatura de l'aigua, la salinitat i la pressió en profunditat, se li va instal·lar una llançadora de batitermògrafs.



**Batitermògraf emprat en el programa de col·laboració amb la Base Naval de Rota**  
*Fotografia: Javier Lamelas Olan*

En quasi 40 anys el Ciutat d'Alcira va complir en la faena encomanada, però el 24 de gener de 1963, quan navegava des de Santa Cruz de La palma a Màlaga i a unes 7 milles de Tarifa va patir una avaria en travessar un fort temporal. Va quedar a la deriva i el petrolier noruec Wilmina hagué de remolcar-lo fins Càdis. Allí va ser reparat per a continuar el viatge.



**Atracat en el port d'Arrecife de Lanzarote en desembre de 1973.**  
*Fotografies: Javier Lamelas Olan*

Després d'alguns canvis en les travessies en 1967 i en patir algunes reparacions en 1974 el Ciutat d'Alcira va quedar amarrat al port de Sevilla i en juny va ser baixa en la flota de Transmediterrània. El 28 d'octubre la companya Steelnorte S.A. el va comprar per a desmantelar-lo pel que va ser remolcat fins San Estevan de Pravia en Astúries on es va desguassar el 14 de novembre.



**Amarrat en el port de Sevilla, en abril de 1974, esperant la seua venda**  
*Fotografia: Javier Lamelas Olan*

Lluny queden les travessies des de la mediterrània fins les Canàries, però no es perd en l'oblit la memòria.

#### REFERENCIAS

- VVAA (2016). Trasmediterránea 100 años 1917-2017 Editorial: LECTURA PLUS ISBN: 978-84-08-16764-8
- Lamelas Olarán F.J (2016). Navegando en tiempos de la guerra fría. Revista Mar. Vol 554, Enero 2016. Pags 56-57. [https://www.seg-social.es/wps/wcm/connect/wss/9bf83006-4ac0-4c4a-9ac8-987dee28e5cc/MAR\\_554\\_enero+16.pdf?MOD=AJPERES&CVID=delMMB](https://www.seg-social.es/wps/wcm/connect/wss/9bf83006-4ac0-4c4a-9ac8-987dee28e5cc/MAR_554_enero+16.pdf?MOD=AJPERES&CVID=delMMB) en <https://biblioteca.mmb.cat/lib/item?id=chamo:21335&theme=MMB>
- <https://www.trasmeships.es/los-buques/ciudad-de-alcira/>
- <https://www.puentedemando.com/puente-de-mando-del-buque-ciudad-de-alcira-1946/>
- <https://www.puentedemando.com/la-vida-marinera-del-vapor-ciudad-de-alcira-1946-1974/>
- <https://www.abc.es/archivo/periodicos/abc-madrid-19500216-5.html?ref=https%3A%2F%2Fwww.abc.es%2Farchivo%2Fperiodicos%2Fabc-madrid-19500216-5.html>
- <https://envisitadecortesia.com/2023/03/18/una-historia-de-la-guerra-fria/>
- [https://www.elseisdoble.com/vernoticia/19525/modelismo\\_naval\\_en\\_alzirabrel\\_buque\\_ciudad\\_de\\_alcira](https://www.elseisdoble.com/vernoticia/19525/modelismo_naval_en_alzirabrel_buque_ciudad_de_alcira)
- <https://www.youtube.com/@joseluisperezmn/videos>



Dia 33

Portem dos setmanes de navegació ríspida, en calma i fructífera. Ja s'han acabat les taronges que ens va regalar el capità del "Ciutat d'Alzira". A tots ens ha fet molt bé. Però ens ha donat ganes de tornar prompte a casa.

Dia 34.

Han sigut 24 hores molt llargues. En estar escrivint ahir de vesprada l'alarma em va trencar el fil dels pensaments. Pirates!! I ja es sap que eixos mal nascuts et fan patir d'allò més dur.

Hem hagut de negociar. El capità era molt cabota. Però a la fi, en un parell de barrils, que tot siga dit, portàvem per sí de cas, hem aconseguit que no eixiren els ganivets i les navalles de les seues fundes. Ara naveguem en sentits contraris, ells a buscar més tresors i nosaltres encarats al nostre destí explorar les Amèriques i tornar amb càrrega per a negociar.



**Mariners i no d'aigua dolça, el tresor de la falla**

Fer-se a la mar t'el seu risc  
no per a tots és el desig  
i ha de ser cosa fina  
per que de valents és tirar-se a la piscina.

Sí a més de la bravura  
tens la cara molt dura  
ja pots fer-te en la mar pirata  
que et queda curta la basa.

Com navegar en una nau  
és apuntar-se a una falla  
has de mirar qui porta la clau  
ja que és l'amo de la cassalla.

Hi ha galdades per ser tresorer  
per que els diners es fan de voler  
més difícil ho t'el capità  
que els diners ha de posar.

I sí vols ser capitana  
de fallera major seràs l'ama  
tindràs la mar als teus peus  
seràs el tresor de la falla.

Fer-te el coix no et servirà de res  
sí el llonguí en la feina volies ser  
en quant de lluny et vegen vindre  
una pota de fusta i al treball sense excusa.

Sí d'ajudant de cuina vols treballar  
mira bé a qui nomenen cuiner  
que sí menjar sense pagar pensaves  
recorda que abans de cuiners s'han frares.

El lloc de pirata tort el tens reservat  
sí de mala llet sols esclatar  
recorda que no veuràs d'un costat per  
amb l'esquerra i la dreta hauràs de lluitar.





### La taverna, el tresor dels pirates

Com a Colón la corona  
l'ajuntament a la falla dona  
perquè si no caus en gràcia  
ni casal ni cau ni fer caixa.

Hí ha qui t'és sort  
o molt poca vergonya  
i sense costar-li un euro  
t'és un lloc per a la penya.

Si sols de fallés parlàrem  
no seria tant de merder  
perquè en el poble hí ha més  
que s'associen en el carrer.



Et passarà si eres dolçainer  
el mateix si toques el tabalet  
hauràs d'anar amb la maleta.

I si t'agrada actuar  
i a Tarumba t'has apuntat  
veges a veure si trobes  
el baix on es fa l'assaig.

I ja que parlem de Colón  
el cine hauràs recordat  
algú sabrà la raó,  
de que estiga abandonat.

No penses en associar-te  
o crear una agrupació  
si no tens lloc on quedar-te  
de l'alcalde no tindràs solució.

Així que, sigues faller  
tamboriner o dolçainer  
capurrullo o teatrer  
demana lloc i espera dret.

### Canonades, el tresor de la festa

Estem a terra festera  
en un bufit muntem la festa  
perquè no estigues la parranda satisfeta  
si dels tambors la banda no estigues completa.

Dona igual a quina processonages  
de la Verge del Lluch, Sant Bernat o altres  
siga estiu o en hivern els reis  
Setmana Santa sempre pareix

Del final de la festa no parlem  
perquè els focs d'artifici ens agraden  
perquè en tot el poble han d'haver  
encara que siguem quatre coets i un pet



### La bandera i el pavelló el tresor del capità

És difícil dirigir  
més complicat és gestionar  
i pareix que no faces res  
si no publiques a facebook i instagram

Per a eixir guapo en la foto  
un bon publicista has de tenir  
darrere de tu tot el dia  
a preu d'or la fotografia.

I a poc a poc es perd la vergonya  
eixir en la compra, la visita i el concert  
ja vos dic que no fa falta  
veure-vos fins omplir el gallet.





*Animalets marins i animalots pirates,  
els tresors s'hi les rates*

*Si un pardalet tens en ta casa  
al mat piulant un tresor et regala  
per no el poses en la balconada  
que sense registre la multa serà sonada.*

*Un gatet podries criar  
per al carrer no pot baixar  
perquè si no porta el collarret  
a l'amo busquen i li fan un "regalet"*

*I si de gossos es tracta  
dona igual si passes per caixa  
si la botelleta en aigua agarres  
pareix que de la multa t'escapes.*

*Tot açò de boqueta  
per què pel carrer vas xafant merdeta  
no es sap si de gos o de gat  
per a casa entra en l'aspadenyeta*

*Que la llei està molt bé  
per a tenir cuidats als animalets  
perquè debades no hi ha res  
encara que adoptes panderoles.*

*I si eixes a passejar  
i amb la mascota comprar  
al carrer no la pots deixar  
sols en "Friendly shops" podràs entrar.*



*L'illa pirata, el tresor de la xusma*

*Per si no t'has fixat  
a l'entrada del poble  
en mig del jardí  
una rampa han posat.*

*Com el riu està de moda  
i el passeig fluvial el roda  
si al malecò vols passejar  
cada 20 metres podràs entrar.*

*Si vas en bicicleta  
no tindràs problema  
per abans has d'arribar  
i la carretera necessites creuar.*

*Hi ha varies solucions  
pot ser un pas de vianants  
millor seria un pas elevat  
ja veuràs que ens fan un pas soterrat.*

*Un poc més enllà  
un edifici ha crescut  
pel tamay que li han donat  
pareix de veres una ciutat*





*Si vius en la vorera d'enfront  
ja no veus ni l'horitzó  
i si tenies plaques solars  
a l'ombra t'han quedat.*

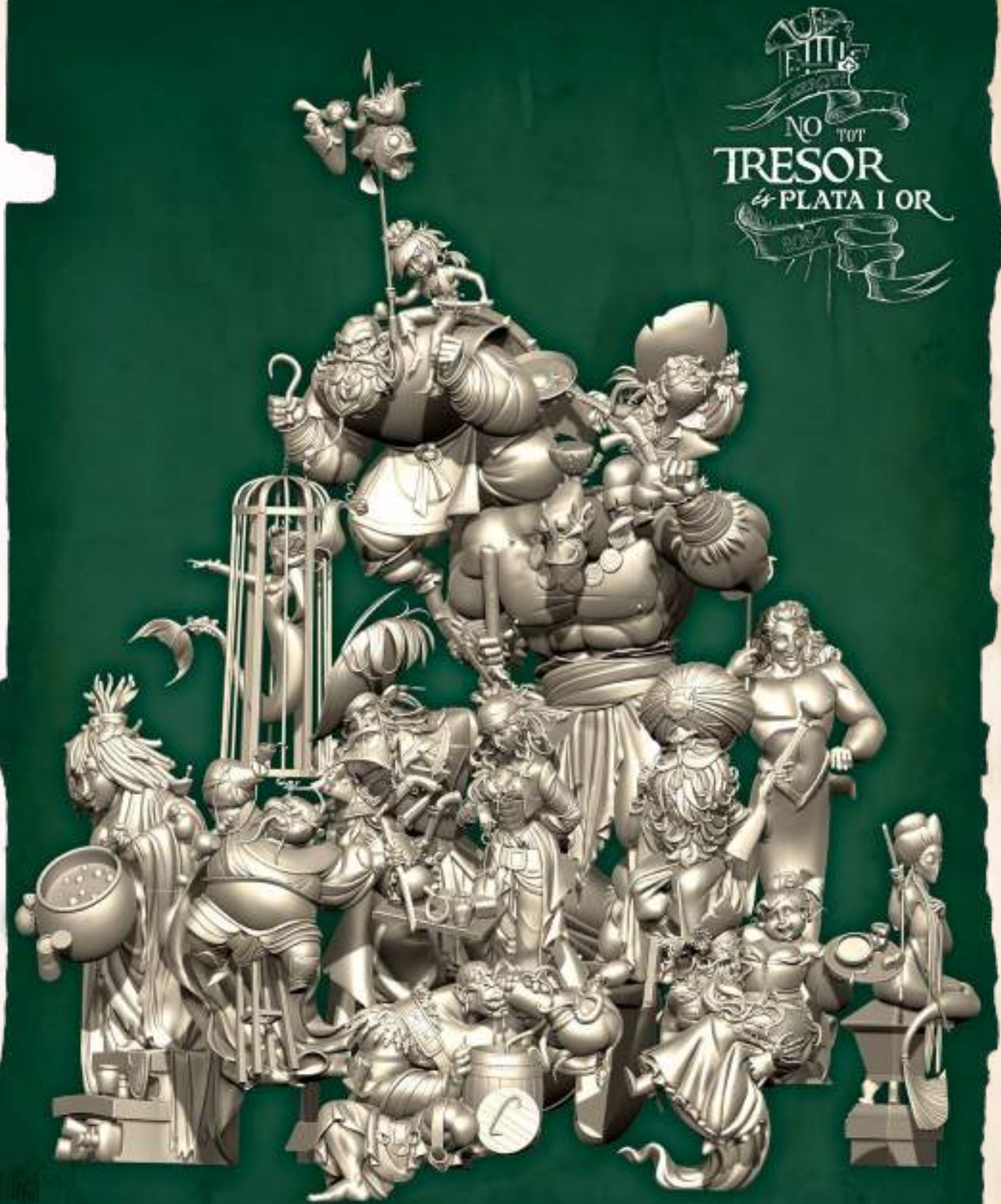
*Pareix que La Vila est de moda  
encara que el retin s'en ha anat fora  
el veïat estar content  
fins Jaume I tindrà un lloquet.*

*En tota l'avinguda  
no hi ha lloc per al mercat  
els veïns no volen a una punta  
quí no voldrà a l'altre costat.*



*Si llegir en vers t'agrada  
i que et rigues un poquet he aconseguit  
un tresor tens en el cor  
encara que no és de plata i or.*

*Fanny Petit*





Día: 42

Han sigut dies llargs i nits de descans. Una tronada ens ha atraçat per res de res. Ara s'que venen els dies de feina dura, de port en port, atracar, còrrega, descòrrega i tornar a la mar.

Día: 47

Ja hem arribat al primer port, Maracaibo en Venezuela. En estar estos dies atracats hem recorregut els boscos tropicals, humits i foscos on les plantes adquireixen una verdor que sols es pot trobar en estes terres. En mig d'un d'aixos boscos una planta endèmica, la monstera alcirana porta el nom de la seua descobridora veneçolana: Alcira. No és l'única espècie vegetal en eixe nom, fa poc en Argentina una nova espècie de ceba també porta el nom d'Alcira en honor a una dona.

## MERAVELLES BOTÀNIQUES D'ALZIRA.

EXPLORANT EL MÓN DE LES  
PLANTES EN EL COR VALENCIÀ

*Olga Mayoral García-Berlanga*  
Dept. Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials (Facultat de Magisteri)  
Jardí Botànic de la Universitat de València

Se m'ha demanat si podia preparar un breu text en el qual incloga aspectes rellevants de la botànica d'Alzira, posant especial èmfasi en la nomenclatura botànica i ateses aquelles plantes que porten en nom d'Alzira.

Abans d'entrar de ple en aquelles plantes que han incorporat el nom "Alzira" en la seua nomenclatura, val la pena ressaltar la importància de l'entorn natural d'Alzira, que el converteix en un lloc excepcional.

### Alzira en el context valencià: un Hotspot de Biodiversitat

Alzira es troba estratègicament situada en el cor de la Comunitat Valenciana. Amb el seu clima mediterrani i sòls fèrtils han propiciat històricament una diversitat destacable de flora i fauna. De fet, Alzira es troba en un punt calent de biodiversitat, és a dir, en un dels 36 llocs del planeta amb major varietat de plantes i animals. El Hotspot de Biodiversitat (Punt Calent de Biodiversitat) de la Conca Mediterrània, igual que la resta de Hotspots, és una àrea amb una riquesa biològica excepcional, amb una alta concentració d'espècies endèmiques (exclusives) i amenaçades que es considera prioritària per a la conservació.

Alzira, amb el seu entorn únic, contribueix significativament a la conservació de la biodiversitat, la qual cosa ha valgut la creació del Paratge Natural Municipal La Murta i la Casella, conegut per la seua bellesa paisatgística i el seu valor ecològic, així com de diverses Microreserves de Flora.



Ajuntament d'Alzira

Alzira es distingeix per la seua excepcional diversitat botànica, destacant els matolls de llorer (*Laurus nobilis*), únics a la Comunitat Valenciana, que comparteixen el seu espai amb espècies singulars com l'arboç (*Arbutus unedo*), el freixe (*Fraxinus ornus*) i la murta (*Myrtus communis*). A més, els carrascals afigen un alt valor ecològic a la zona. La humitat i la singularitat d'estos valls també sustenten espècies significatives com el rusco (*Ruscus aculeatus*), destacant així mateix la presència del gordolobo valencià *Verbascum fontqueri*, espècie endèmica inclosa en el Catàleg Valencià d'Espècies de Flora Amenaçada. Es tracta d'una planta considerada exclusiva de la regió iberolevantina que viu a les muntanyes de les comarques centrals de València.



Demane disculpes per haver introduït llatínades en el paràgraf anterior sense haver avisat prèviament, ni haver explicat com i per què s'han d'utilitzar. Com veurem, encara que la nomenclatura científica sol espantar a les persones no habituades a usar-la, realment suposen una ajuda perquè científics, naturalistes i aficionats de tot el món puguen entendre's en referir-se a l'una o l'altra espècie. A més, ens obrin la porta a conèixer detalls i curiositats de les espècies a les quals fan referència, que resulten molt atractius.



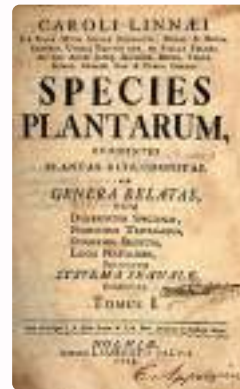
## La nomenclatura científica

En el fascinant món de la botànica, com s'ha dit, les plantes reben noms científics que transcendeixen les barreres lingüístiques i culturals. Vegem d'un mode senzill com es nomenen les plantes en l'àmbit botànic.

La nomenclatura científica proporciona una manera precisa i universal d'identificar i classificar la diversitat d'organismes vius, també denominada biodiversitat. No és més que un sistema estandarditzat per a donar noms als organismes en l'àmbit de la biologia. Es basa en el principi de la classificació binomial, introduït per Carl Linneo en el segle XVIII. El terme "binomial" prové del llatí i es refereix a alguna cosa que està compost per dos noms o termes. D'esta manera, cada organisme rep un nom compost per dos termes: el gènere i l'espècie. Estos noms s'escriuen en llatí, enriquint-se amb aportacions del grec, i es destaquen en cursiva. El nom del gènere sempre s'escriu amb la inicial en majúscula, mentre que el nom de l'espècie s'escriu en minúscula. S'utilitza internacionalment per a evitar confusions causades pels noms comuns, que poden variar segons la regió o l'idioma i proporciona un llenguatge universal per als científics i amants de la naturalesa. L'avantatge d'este sistema és que un nom científic a més revela la relació evolutiva d'una planta i el seu lloc únic en la vasta xarxa de la vida.



Escultura de C. Linneo, en la Herboristeria del Rei, en Barcelona, España.



Portada de la obra de Linneo Species Plantarum (1753)

A continuació, posarem el focus en dues curiositats botàniques que han incorporat un epítet relacionat amb Alcira en el seu nom: la ceba (AlziraAllium alciranum) i l'enfiladissa tropical Monstera alcirana.

## La fascinant ceba Alzira que no pica

La ceba Alcira (*Allium alciranum*) és un assoliment destacat de l'Institut Nacional de Tecnologia Agropecuària (INTA) de Sant Pere, província de Buenos Aires (l'Argentina). Esta ceba ha conquistat els paladars per picar menys que els seus parents, oferint una experiència culinària més suau i agradable. La ceba alcirana realment no és una espècie nova, sinó un cultivar o varietat a la qual s'ha arribat per entrecruaments selectius que han permés obtindre una xicoteta ceba allargada que té menys components sofrats. L'obtenció d'este nou cultivar es basa en una metodologia coneguda i empleada des d'antic que requereix de la selecció de les cebes amb característiques concretes i la seua ubicació en entorns controlats en els quals es deixa a les abelles pol·linitzadores fer la resta del treball. Es tracta d'una tècnica allunyada de l'enginyeria genètica i de la necessitat de manejar fragments d'ADN.



Gobierno de Argentina

El desenvolupament de la ceba alcirana en els laboratoris del INTA ha sigut una fita en la investigació agrícola local ja que optimitza la resistència de la nova varietat a les plagues i la seua capacitat per a adaptar-se a les condicions específiques i locals, afavorint la sobirania alimentària.

Caldria pensar que el nom d'esta ceba fa referència a la ciutat d'Alzira. No obstant això, el mateix Ignacio Paunero, enginyer agrònom creador de la varietat aclareix este dubte explicant que el nom el va posar en honor a la seua mare, de nom Alcira, igual que ha fet amb altres varietats de ceba creades per ell que homenatgen la seua filla i esposa (Victoria i Paula, respectivament).

## Monstera alcirana: una nova planta tropical

Monstera alcirana és una planta enfiladissa descrita recentment a Panamà, habitant de selves tropicals. Es tracta d'un parent pròxim de la costella d'Adán (*Monstera deliciosa*), planta tropical també, molt ben volguda i empleada com a ornamental d'interior en el nostre territori. *Monstera deliciosa* posseeix unes fulles inusualment grans amb forats naturals, que expliquen el nom genèric *Monstera*, derivat del llatí per a referir-se a les seues fulles "monstruoses" o "anormals".



Tornant a *Monstera alcirana*, es tracta d'una planta descrita recentment (2020) i caracteritzada per les seues fulles xicotetes, senceres, molt consistents i sense forats, així com pels seus fruits taronges. És endèmica de les províncies de Coclé, Panamà, Colón i Veraguas a Panamà, habitant entre els 350 i 1000 metres d'altitud. Prefereix viure en boscos humits tropicals i selves tropicals. La planta floreix al gener-abril i fructifica al gener-maig. Encara que bona part de la seua àrea de distribució està inclosa en espais protegits, la seua principal amenaça és la pèrdua d'hàbitat deguda a l'expansió urbana i a les activitats ramaderes extensives, en els llocs desproveïts de protecció.

De nou, la inclusió de l'epítet Alcira en el nom d'una planta no fa referència a la ciutat de la Ribera Alta, sinó a Alcira Pérez de Gómez, biòloga veneçolana en l'honor de la qual s'ha volgut posar nom a esta planta enfiladissa.

Com hem vist, el nom Alzira ha sigut incorporat recentment en la nomenclatura botànica, encara que realment fent menció a dones amb este nom. En este punt, cal preguntar-se què amaga el nom "Alcira", més enllà del món vegetal. Una primera cerca ens indica que es tracta d'un nom germànic que fa referència a un adorn de la noblesa. Revisant les dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), es troba que a Espanya hi ha 482 persones de nom Alcira, quasi totes en el nord peninsular, amb major presència a Galícia, amb una mitjana d'edat de més de 60 anys. Sembla que és un nom que sí que és present a Espanya, però que es troba en perill de desaparició. Sens dubte s'obri una nova línia d'investigació que mereixeria altres pàgines d'este llibret.



Día 51

Ja de nou en el barco enfilem cap al canal. El travessarem que per això el feren. Dies de negocis i papers. Ser capítol també implica la burocràcia del viatge. La part bona és conèixer un munt de gent.

Día 57

Com d'alegríes estic fet el munt, a l'encarregada de fer els tràmits en el canal de Panamà li diem Alcira. Hem estat parlant del seu nom i l'hi he contat que és el nom del meu poble. Ella m'ha comentat que és un nom molt comú a les Amèriques, en Brasil s'escriu majoritàriament Alzira, en altres països Alcira, com abans s'escriuam a casa.

## AL-JAZIRAT, L'ILLA DEL XÚQUER

*Irene García Blanco, graduada en Filologia Clàssica per la Universitat de València  
Màster en "El món clàssic i la seua projecció en la cultura occidental" per la UNED*

L'etimologia és l'estudi de l'origen de les paraules. Podem considerar que és una espècie d'arqueologia de la llengua. Alguns busquen vestigis entre les ruïnes per tal de comprendre millor el passat. Altres, en el lèxic. En concret i de forma singular, la toponímia, del grec τόπος "lloc" i ὄνομα "nom", ens obri un camí cap al coneixement dels llocs que visitem, pels que passem o en què vivim.

Només a primera vista, la toponímia de la Comunitat Valenciana i la de la Ribera del Xúquer, ens permeten intuir quin va ser el passat que marcaria el caràcter d'aquesta terra: Algemesí, Alberic, Benimuslem, Benicull... i també Alzira. Ja la seua pronunciació fa viatjar a un moment històric on la llengua que es parlava a les riberes del Xúquer era molt diferent.

La presència dels àrabs durant quasi huit segles a la Península Ibèrica ha deixat una empremta molt visible en diversos àmbits de la vida quotidiana. La llengua és una mostra clara d'aquells aspectes en què encara conservem una important herència de la seua cultura. Per aquesta raó, comptem amb tantes paraules castellanes i valencianes referides per exemple, a les matemàtiques, com algoritme, xifra, àlgebra; a la medicina, com xarop o elixir. Més nombroses encara són les relacionades amb l'agricultura i la vivenda: aljub, almàssera, sèquia, sènia, aldea, alqueria, almoïna... i moltíssimes més.

Alzira procedix de l'àrab الجزيرة (al-jazirat), l'illa i el nom complet era جزيرة سقر (jazirat suqar) l'illa del Xúquer. Malgrat la constància d'assentaments ibers i romans a la zona, la fundació data d'època àrab. La localització estratègica la va convertir en un centre molt important entre Xàtiva i València, dos de les poblacions més notables d'aquell moment. Així doncs, el nom d'aquesta ciutat queda marcat per la seua situació geogràfica des de l'inici.

La paraula Alzira està formada per dos monemes "al" i "jazirat". "Al" és l'article definit de l'àrab, present en molts vocables. Hi ha molts termes, com Alzira, que el conserven, però són majoria els que no. Alguns han perdut aquest determinant per complet i per tant, resulten més difícils d'identificar com veus àrabs. Altres, han perdut la "l" perquè s'ha assimilat, procés molt freqüent en fonètica, que es produeix quan hi ha dos consonants seguides; la menys forta queda assimilada per l'altra, que es duplica, pronunciant-se més i conformant així una consonant doble. És el cas de paraules castellanes com aceite de al- zayt > az- zayt o acirate de al-sirat > as-sirat. És fàcil comprovar que molts préstecs àrabs a les nostres llengües comencen per "a". Aquesta assimilació depèn de si la lletra posterior és solar o lunar, segons la divisió de les consonants de l'alfabet àrab. Açò explicaria que en el topònim "al-jazirat" l'article s'haja conservat sense assimilació, ja que la "j" és una consonant lunar i la "l" sí que manté la seua pronunciació davant aquestes.

Cal considerar que "al" és l'únic determinant article de l'àrab, a diferència de la majoria de llengües que sí tenen una flexió de nombre i gènere per a aquesta categoria gramatical. Ocorre el mateix amb l'article definit de l'anglès "the" que s'utilitza per a singular i plural i masculí i femení. Així, en moltes ocasions,



Plànol de Roxas  
El Periódico



“al” funciona més com un prefix que com un determinant, perdent el seu valor semàntic. Són molts termes els que comencen amb aquesta forma i observem com el seu significat queda dissolt i no té el valor d’un determinant. Tant és així que, ja Miguel de Cervantes posa en boca del Quixot una curiosa reflexió etimològica, a propòsit del terme castellà albogués:

“Este nombre, albogués -le dice- es morisco, como lo son todos aquellos que en nuestra lengua castellana comienzan con “al”. Conviene a saber almohaza, almorzar, alhombra, alguacil, alhucena, almacén, alcancía y otros semejantes.”

II, LXVII, Don Quijote de la Mancha, Miguel de Cervantes.

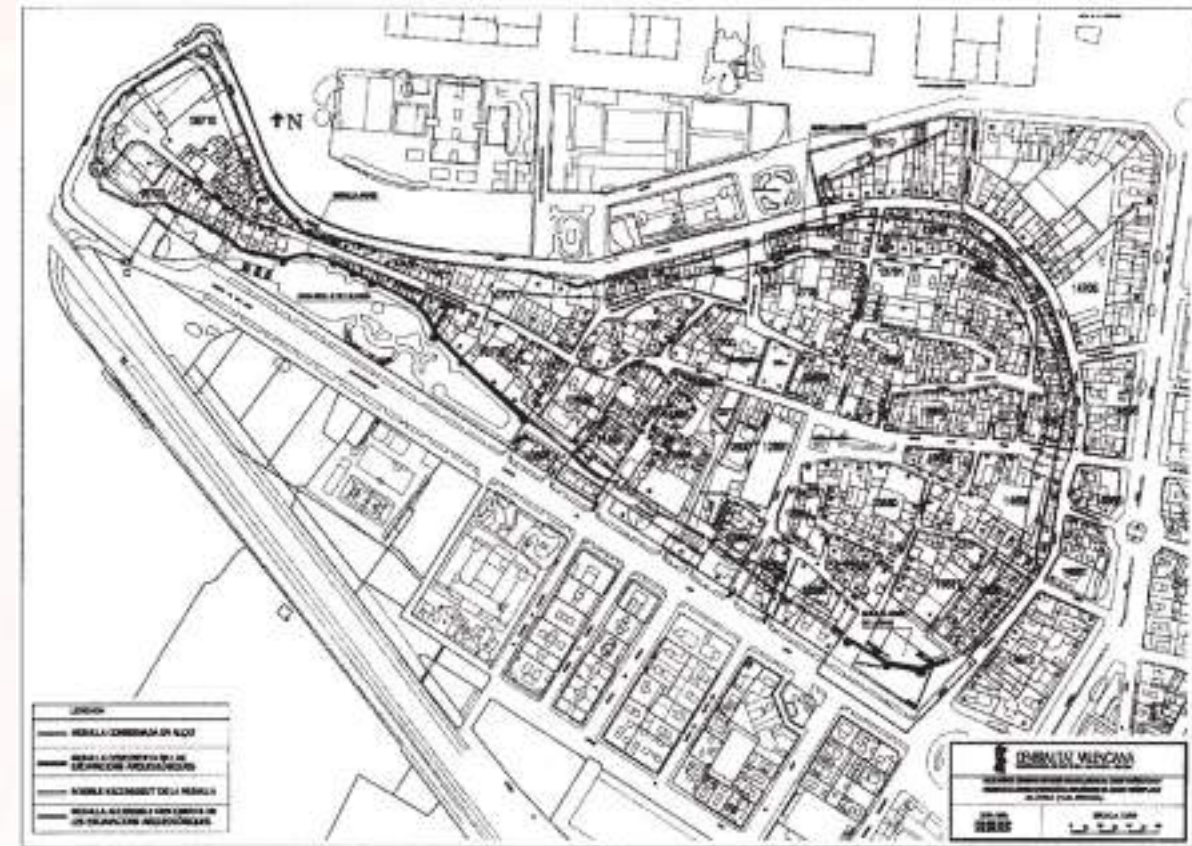
D’altra banda, tenim la paraula “jazira” que significa illa, fa referència en àrab, tant a un tros de terra completament envoltat d’aigua com a una península. En el cas de la nostra població, s’entén fàcilment que els àrabs triaren eixe nom per al nou nucli urbà que es formava a la ribera del Xúquer. “Al-jazirat” era l’actual vila, la part més antiga de la ciutat, que quedava envoltada pel riu. Hi ha fonts també que fan referència a aquest terme per a anomenar una pràctica agrícola que se servix dels dipòsits sedimentaris deixats per les inundacions fluvials i que seria una pràctica habitual a la zona en aquell temps.

A més a més, sabem de l’existència d’una altra població a la península que rep el seu nom actual de l’època islàmica, Algeciras. Aquesta era coneguda com “Al-jazira al-jadrā”, que significa l’illa verda. Podem considerar la contraposició entre “l’illa verda” i “l’illa del Xúquer”, com una manera de diferenciar-les. De forma que, malgrat la distància que les separa, les dos ciutats compartixen un important arrel comú.

El nom de la nostra ciutat és un vestigi d’un moment diferent de la nostra història, que queda més o menys lluny, però que, de forma intuïtiva, ens recorda la riquesa cultural d’aquesta illa fluvial: Alzira.



Plànol de Roxas  
(El Heraldo de Alzira)



B.O.E.  
Generalitat  
valenciana

#### Bibliografía:

- Alba Pagán, Ester y Lairón Pla, Aureliano J. *Història d’Alzira, des de la prehistòria fins a l’actualitat*, Universitat de València, 2020.
- Coscollá Sanz, Vicente (2003) *La Valencia musulmana*. València, Carena editors.
- Gómez de Avellaneda Sabio, Carlos. “Reflexiones sobre el origen del topónimo “Algeciras””. *ALMORAIMA. Revista de Estudios Campogibraltareños*, 45, octubre 2016. Algeciras. Instituto de Estudios Campogibraltareños, pp. 295-306.
- Kawalec, Anna. *Revistas “Elementos de la civilización árabe en la Comunidad Valenciana” UAM, n° 14, 2013.*
- Miguel de Cervantes, *Don Quijote de la Mancha*, Ediciones Pareja, 1981.
- Sayahi, Lofti. “La conservación del artículo definido ‘al’ en las palabras españolas de origen árabe”. *University at Albany, State University of New York*, 2003.



Día 60

Hem arribat al Perú. Passarem uns dies en port. A la nostra arribada, com sempre fem, hem complert amb els tràmits i en eixes moments retrobat amb alguns coneguts. En estar parlant amb ells m'han comentat que estos dies es celebren les festes majors de la ciutat. I com de causalitats o si es prefereix de casualitats estafet el món, esta nit representen l'òpera "Alzira i los americanos". Sí, quina sorpresa m'he endut, perquè no tenia ni idea de que existira una òpera en la qual el nom de la protagonista fora Alzira. Em posaré l'uniforme de gala i gaudiré d'una nit de cultura.

# ALZIRA, TRAGÈDIA I ÒPERA

Bernat Ríos Furió  
Titulat Superior de Música  
Professor Conservatori de Carcaixent

Quan es planteja la temàtica del Llibret de la falla del Mercat de l'exercici 2024 una de les primeres idees que sorgeix ve motivada per la lectura en el seu moment, d'una crítica musical titulada: "Alzira en el Palau Euskalduna. Enhorabona". En esta crítica de 23-IV de 2022 s'indica que amb la representació de l'Òpera "Alzira" finalitzava, després de setze anys, el projecte "Tutto Verdi" de l'ABAO Bilbao-Òpera que consistia a representar la totalitat de les òperes escrites per Giuseppe Fortunino Francesco Verdi.

Aprofundir i donar a conèixer diverses realitats a les quals Alzira dona nom era motivador i l'existència d'òperes amb este nom donava més importància a este projecte.

## ALZIRA O ELS AMERICANS (Alzire ou les Américains)

L'Òpera Alzira està basada en la tragèdia "Alzire ou els Américains" de François-Marie Arouet de Voltaire (1694- 1778) escrita l'any 1736.

François Marie Arouet, conegut com a Voltaire, sobrenom que ell mateix va fer circular des de 1717, és considerat símbol de la Il·lustració.

Voltaire va cultivar l'elit, especialment en la seua joventut, quan celebrava la riquesa, el plaer i les coses bones de la vida. El seu poema «Le Mondain», escrit en 1736, és una apologia del luxe mundà: "el superflu, una cosa molt necessària", va escriure, en oposició a l'ascetisme cristià.

Va ser en la seua vellesa, durant les dècades de 1760 i 1770, quan va esgrimir la seua segona i més poderosa arma, la passió moral. Voltaire va ser, el primer escriptor lliure intel·lectual i econòmicament.

Voltaire va ser un autor temut i impugnat en la totalitat de la geografia espanyola, i el seu èxit ha sigut molt circumstancial, i sempre associat a moviments socials radicals i anticlericals.

Sens dubte, les seues obres de teatre van ser el més benvolgut a Espanya, i el més traduït i comentat en els cercles culturals contemporanis. Les obres de Voltaire sovint es representaven sense indicar el nom de l'autor i falsejant fins i tot el títol de la tragèdia, "Alzira" va aparèixer com "El triomf de la moral cristiana i Zaira". "Alzira o els americans" és la primera obra de l'il·lustrat francès Voltaire dedicada enterament al Nou Món i va ser estrenada el 27 de gener de 1736.

Les dades històriques i geogràfiques que apareixen a Alzira mostren anacronismes i imprecisions. En realitat, a Alzira, Voltaire que la va preparar llegint cròniques espanyoles i va situar la tragèdia al Perú, es preocupa més per la novetat temàtica i per expressar les seues idees sobre la religió, la barbàrie, la civilització, la tolerància i la moral, que per la fidelitat històrica, que ni tan sols apareix entre els seus interessos principals. Realment esta tragèdia pretén fer veure com el vertader esperit de la religió s'imposa sobre les virtuts de la naturalesa. Això no implica que Alzira siga aliena a les cròniques citades. Malgrat la localització peruana de la tragèdia, Voltaire ignora als inques i cau en l'error de citar a Amèrica i als americans quan no existia en eixe moment ideal polític o de consciència que els englobara.

Alzira és una tragèdia en cinc actes. L'acció es desenvolupa a Lima, al Perú, en temps de la primera dominació espanyola, mal tolerada pel poble peruà que diverses vegades tracta de recuperar l'antiga llibertat. Zamora, capítol dels rebels, és donat per mort en un combat i Alzira, la seua promesa, es veu obligada a convertir-se a la religió cristiana i a casar-se amb Guzmán, tirànic governador del país, que ha succeït al seu pare Álvarez, home prudent i noble. Però Zamora torna inesperadament i, en conèixer les bodes d'Alzira, ordeix una nova conjura i fereix de mort a Guzmán. Álvarez, salvat en un altre temps per Zamora, que no sabia que fora el pare de Guzmán, dubta a castigar-lo, combatut entre el dolor de pare i la gratitud cap al seu salvador. Però el mateix Guzmán moribund reconeix les seues culpes, perdona al seu matador i li entrega a Alzira, així com el govern del país.

Zamora comprén llavors la grandesa d'una fe que ensenya el perdó i es converteix al cristianisme. En esta obra Voltaire va voler, a través de les passions i contrastos dels personatges, mostrar en Álvarez la suprema saviesa d'un esperit religiós lliure de fanatisme. La tragèdia, construïda objectivament sobre l'anàlisi de les passions, té valor quant a l'afirmació de principis. I són notables els caràcters, lligats encara quasi a un conflicte intern a una concepció que només la mort pot resoldre.





La tragèdia Alzira s'atén la regla de les tres unitats, que dominava la concepció teatral del seu temps. Compleix amb la unitat de lloc, en situar els fets a Lima; i amb la de temps, en desenvolupar la trama en un dia. També presenta la unitat d'acció, centrada en els efectes de l'amor i de la guerra, amb la mediació de la religió per a donar-li una finalitat instructiva a l'obra. La novetat, invenció o originalitat de l'obra no es refereix a l'estructura de la tragèdia, sinó a l'escenari exòtic en el qual se situava.

La irrealitat de la història d'Alzira no va impedir el seu èxit que a més de les representacions i taquilla que va collir a França (Braun, 1989), va ser parodiada (Beuchot, 1877), va servir de base a diverses òperes i va ser traduïda en diverses ocasions, sobretot a Espanya, on també va ser convertida en ballet i òpera (1989).

## ÒPERA ALZIRA

La tragèdia de Voltaire va ser utilitzada per a donar contingut a diverses òperes.

**Giuseppe Nicolini** (Piacenza 1762- 1842), mestre de capella, fecund autor d'òperes de Piacenza. En 1914 es va donar el seu nom al Liceu Musical de Piacenza.

Edició: Gènova, stamperia Gesiniana 1797

Nombre d'actes: 2

Llengua: Italià

Il·lustracions: Frontespizio; Fregi

Estrena: Gènova, S. Agostino. Carnevale 1797

Llibret: autor desconegut

Basat en: l'obra de teatre "Alzire, ou els Américains" de Voltaire

Director d'escena: Gaspare Galliari

Dissenyador de vestuari: Carlo Songia

Coreògraf: Domenico Ballon

Gravacions: No existeixen



**Nicola Antonio Zingarelli** (Nàpols 1752-Torre del Greco 1837). Compositor (principalment d'òpera), director d'orquestra, musicòleg, organista i mestre de capella. Va ser l'últim gran representant de l'escola napolitana.

Nombre d'actes: 2

Estrena: Florència 1794

Llibret: Gaetano Rossi

Basada en: l'obra de teatre "Alzire, ou els Américains" de Voltaire

Gravacions: No existeixen

Varis: L'òpera Alzira va ser d'escàs valor en la qual només l'ària «Nel silenzio i mesti passi» mereix ser recordada per un cert dramatisme d'accents.



**Nicola Antonio Manfroce** (Palmi 1791-Nàpols 1813). Compositor italià que, en la seua breu carrera, va arribar a compondre dues òperes, la primera va ser Alzira. Alumne de Nicola Antonio Zingarelli.

Nombre d'actes: 3

Llengua: Italiana

Estrena: Roma. Teatre Vall.10 de setembre de 1810

Llibret: Gaetano Rossi

Basada en: l'obra de teatre "Alzire, ou els Américains" de Voltaire

Dissenyador de vestuari: Foresti, Giuseppe

Gravacions: Diverses gravacions d'obertura i àries

Plantilla: 3S, 3T, B, Cor (2S, 2T, B), fl, ob1, ob2, cl1, cl2, fag1, fag2, cor1, cor2, tr1, tr2, trb, timp, gc, vl1, vl2, vla, basso.

Varis: Alzira va ser un gran èxit. Va destacar per la seua frescor melòdica i concisió formal, amb influència de Cimarosa i Mozart. L'òpera es va representar en diverses ciutats italianes més, sent estrenada a Florència en 1813, Venècia i Milà en 1816 i Nàpols. L'última representació va tindre lloc a Bolonya en 1826.

**Giuseppe Verdi** (Le Roncole 1813- Milà 1901). Compositor, director d'orquestra, escriptor i polític. Va ser un compositor romàntic italià d'òpera, un dels més importants de tots els tiempos. su obra serveix de pont entre el bel canto de Rossini, Bellini i Donizetti, i el corrent del verisme i Puccini.

Edició: desconocido

Nombre d'actes: 2 amb un pròleg

Llengua: Italià

Il·lustracions: Frontespizio

Estrena: Teatre Sant Carles Nàpols, 12 d'agost de 1845

Llibret: Salvatore Cammarano

Basat en: l'obra de teatre "Alzire, ou els Américains" de Voltaire

Director d'escena: desconocido

Dissenyador de vestuari: desconocido





Director de cor, Giuseppe Puzone

Al cèmbal, Giuseppe Verdi (tres primeres representacions)

Coreògraf: Angelo Belloni

Gravacions:

Orfeu C 05 7832: Ileana Cotrubas, Francisco Araiza, Renato Bruson, Donald George, Daniel Bonilla, Sofia Lis, Alexandru Ionita, Jan-Hendrik Rooterling; Bavarian Radi Chorus; Orquestra Simfònica de la Ràdio de Baviera; Lamberto Gardelli, director.

Philips 464 628-2: Marina Mescheriakova, Ramón Vargas, Paolo Gavanelli, Slobodan Stankovic, Wolfgang Barta, Jana Iliev, Jovo Reljin, Torsten Kerl; Chorus of the Grand Théâtre; L'Orchestre de la Suisse Romande; Fabio Luisi, directe

Varis: El primer muntatge de l'òpera no va tindre massa èxit, i només només va tindre quatre funcions més a part de l'estrena, sent l'última el 21 d'agost.

Fragments significatius:

La bella i singular Obertura

"Un Inca, eccesso orribile" - Zamoro (tenor)

"Irne lungi ancor dovrei" - Zamoro (tenor)

L'ària d'eixida de la protagonista "Da Gusmano sul fragil barca" - Alzira (soprano), precedida pel cor femení "Riposa: Tutto il suo dolor vegliante"

"Risorto fra le tenebre" - Zamoro (tenor)

"Eterna la memoria" - Gusmano (baríton)

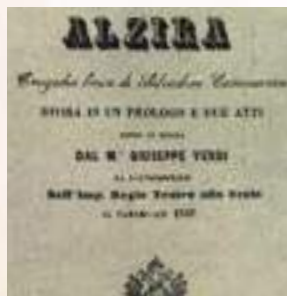
"Quanto un mortal può chiedere" - Gusmano (baríton)

"Nell'astro più che fulgido" - Alzira (soprano)

"Non di codarde lagrime" - Zamoro (tenor)

L'emocionant final de la partitura.

L'òpera Alzira és l'octava composta per Giuseppe Verdi. L'òpera era el més popular en eixe moment i el públic volia veure estrenes, no volien òperes que ja havien vist. Per això, als compositors els tocava compondre molt més del normal, va haver d'escriure onze òperes en només set anys.



Verdi  
Alzira  
Overture



Verdi va signar un contracte amb Vincenzo Flauto, l'empresari del Teatre Sant Carlo de Nàpols, per a compondre una òpera, Alzira, que s'hauria d'estrenar el juny de 1845, però en eixa època Verdi estava malalt i demana ajornar la data de l'estrena, petició que no li va ser acceptada. Esta situació no li va agradar i posteriorment Verdi li va fer mala fama a l'òpera. Fins i tot hi ha una carta que diu: 'Esta em va quedar malament'. I ho va fer per a venjar-se de l'empresari. Amb el temps, Alzira es va convertir en una de les òperes menys representades de Verdi.

L'estrena d'Alzira com una òpera en el Teatre de San Carlo de Nàpols el setembre de 1845 (només un parell de mesos més tard del pactat) va ser rebut amb indiferència, fent que Verdi deixara de costat esta òpera, sense revisar-la posteriorment com va fer en altres òperes que va escriure en poc temps. L'òpera va desaparèixer del repertori, registrant-se pocs intents per a reviu-la, excepte com una curiositat musical dins del cànon verdiano.

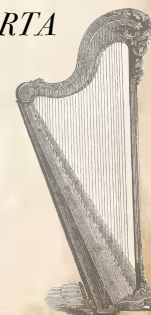
Una versió d'Alzira que va ser estrenada en 2018 amb èxit en el Gran Teatre Nacional de Lima va ser triada com a "Millor Nova Producció Llatinoamericana" per l'Associació de Teatres, Festivals i Temporades Estables d'Òpera a Espanya.

Per a finalitzar l'article tornaré a citar la crítica musical de Manuel Cabrera amb la qual vaig iniciar l'article: "Alzira en el Palau Euskalduna. Enhorabona":

"Encara que en el seu moment Alzira no va agradar, els qui vam tindre la fortuna d'escoltar-la en l'Euskalduna eixim amb un magnífic sabor en el paladar de la lírica. Una obertura brillant, malgrat la seua xicoteta duració. Un jarronet amb moltes aromes que eixirien després. Una estructura escènica molt ben compensada entre el pròleg i els dos actes següents. Uns moments vocals per al lluíment dels cantants, malgrat determinades dificultats melòdiques que conté l'escriptura. El pròleg i l'acte I, d'una tirada, una pausa de 30 minuts. Aposta, sincerament, a favor que Alzira torne a ser vista en altres condicions escèniques perquè és peça lírica molt interessant i amb molts matisos musicals de meritòria apreciació."

#### Bibliografia:

- "Las ideas de Voltaire sobre los incas en Alzira" Francisco castillo Urbano (Universidad de Alcalá)  
La versión en video de la representación hecha en Lima en el 2018, se encuentra en <http://www.cultura24.tv/videoteca/alzira-de-giuseppe-verdi-temporada-de-opera-2018/>  
La historia detrás de 'Alzira', la ópera peruana de Verdi. 9 Julio 2020. Teatro Mayor. Julio Mario Santo Domingo  
Crítica: Alzira en el Palacio Euskalduna. Manuel Cabrera  
Crítica: ALCIRA o LOS AMERICANOS, FRANÇOIS-MARIE AROUET DE VOLTAIRE. C. Cordié  
La Alzira de Voltaire. Ecos Lascianos en un discurso civilizador. Francisco Castilla Urbano. Universidad de Alcalá  
Voltaire de Martí Domínguez. Arpa, 2023. La biografía del filósofo y escritor libre. Publicado por MARTA VALLS | 22, Mar, 2023  
Voltaire en España. Artículo de Martí Domínguez  
Tutto Verdi. Todas las Óperas de Verdi





Dia 66

Eixim de port. Hem passat uns dies molt tranquils al Perú. Hem descarregat i tornat a carregar el barco. Ja quasi estem a mitjan viatge i posem rumb a Terra de Foc.

Dia 78

Fa dies que no escric. Sense novetats. Però ja es nota el fred polar que arriba des del sud. S'albiren horitzons blancs. No deixe de pensar en la problemàtica climàtica que pareix acendarrerida, però que en realitat es pateix. Eixos murs blancs s'enderroquen. No hi ha força ni voluntat que pugui parar una catàstrofe?

## USUÀIA



54°48'26" 68°18'06"

Si viatges molt al sud en el continent americà seguint les muntanyes dels Andes, arribes a un territori on naix esta serralada. Has de creuar l'estret de Magallanes per arribar a un món dividit pel Canal del Beagle, al nord Terra de Foc i Argentina i les illes al sud són Xile.

Com que per terra és complicat arribar a la fi del continent, es pot navegar per la costa. Així en barco, arribaren els marins més atrevits. El més famós l'oficial Robert FitzRoy, que acabà sent capità del HSM Beagle i que junt amb el naturalista Charles Darwin convertí el seu viatge de descobriment en tota una aventura científica. Cartografiaren moltes illes i dibuixaren molts mapes que servirien per a altres mariners. Descobriren moltes noves espècies d'animals i plantes de les quals Darwin feia dibuixos.



Per tres-cents anys abans un intrpid mariner portuguès, que navegava amb bandera espanyola, obrí una ruta entre l'oceà Atlàntic i el Pacífic: l'Estret de Magallanes. Poc després Francis Drake navegà de nou per l'Estret i explorà la costa de l'oceà Pacífic.

Encara que preferien el Mar Carib, per allà també navegaren els pirates més perillosos. S'enfrontaren a tempestes i s'arriscaren a encallar. Però en aquelles aigües, corsaris com Cavendish o Byron demostraren la seua perícia en navegar.



Quasi inaccessible per terra i perillosa des de la mar, Terra de foc és terra inhòspita, de clima extrem, gelada la major part de l'any, amb vents que arrasen la superfície del continent. Terra de Foc és terra per a la valentia, l'aventura i el descobriment. És terra per a l'amor i l'estima per la natura. I allà en un cantó, abocada sobre el canal del Beagle, està USHUÀIA, la ciutat més al sud del món.

Un territori tan extrem, de segur inspira bones històries. Quasi tan antiga com la terra de la qual parlem és la llegenda que ara et conte.





## AIGUA

Avorrida i desficiosa  
a l'aire la mar esguita  
el vent cansat l'arrossega  
fent ones d'espuma blanca.

Les ones fan dormir  
a la mar profunda i gris  
sols quan es desperta i brava  
i de por a l'aire espanta.

L'aigua s'engrunsa  
dolenta i adormida  
contra la terra desperta  
quan acaba la tempesta.



## AIRE

L'aire ve de l'oest  
amb la fresca del hivern  
i la veu de la saviesa  
que La Terra refresca.

Ens parla en veu baixa  
de terres molt llunyanes  
d'allí que no coneguem  
i ens demana que respectem.

L'aire vol viatjar  
i lluny d'Ushuaia arribar  
l'aigua necessita que torne  
i el camí per a ploure.







## TERRA

*Poderosa, valenta i pacient  
la terra suporta el vent  
posa límit a la mar  
dominant el vendaval.*

*Als arbres dona suport  
a les aus el descans  
les roques s'hi llaor  
dels valents animals.*

*Però el foc vol eixir  
i acaba amb la paciència  
de la terra que es trenca  
per la natura protegir.*



## FOC

*Quan el foc desperta  
en algú vol jugar  
no troba cap amic  
ni amiga per a gaudir.*

*El vent li fa cosconelles  
l'aigua el deixa sec  
la terra vol aplacar-lo  
però és difícil calmar-lo.*

*Prompte es cansa de jugar  
la terra per fi descansa  
deixa que l'aire el refrede  
i amb l'aigua es queda adormit.*







*Amb els quatre elements començà tot  
amb la terra, l'aire, l'aigua i el foc  
mescla perfecta en proporció  
per crear un món meravellós.*

*Les plantes el van poblar  
i els animals després van arribar  
tots per terra, mar i aire  
en harmonia es podia viure.*

*Però hem de tenir cura  
amb esta gran bellesa  
no trencar l'equilibri  
que tan bé funcionava al principi*

*Pareix que el sud està molt lluny  
i el que fem ací allà no importa  
però si li pegues la volta al món  
el que era baix, ara és el nord.*

*Abans era difícil arribar  
però ara podem volar  
a l'altra punta del món viatjar  
i en poques hores la Terra envoltar.*

*La Terra se'ns fa menuda  
cada volta més coneguda  
cuidar-la i respectar-la és una prioritat  
i per descomptat la nostra responsabilitat.*

*Fanny Petit*





Dia 84

El continent es navega per l'occident fins al punt més al sud del món. Fa fred, però navegues per Terra de Foc. Hem tingut sort, la mar ha sigut favorable i no ens ha causat problemes greus. Ara naveguem vorejant Argentina cap al nord, cap al mar de Plata

Dia 98

En poques hores arribarem al port de Buenos Aires. Estarem allí uns dies. La tripulació t'aganes de deixar el barco per unes hores. En la ciutat tindran temps de descansar. A partir d'allí ja ens queden pocs ports que visitar i tornarem a casa. Ja hem passat l'equador del viatge.

Dia 104

De nou en el barco. Cinc dies després de la darrera entrada d'aquest diari. I han sigut dies de sorpreses. De fet, he viatjat a l'interior del país, a la província de Còrdoba. En el port vaig conèixer a una família que volia viatjar a Espanya, a València a conèixer Alzira, perquè ells viuen en una ciutat amb el mateix nom. Per descomptat, els vaig preguntar i sense pensar-ho molt vaig comprar els bitllets de tren. Alcira Gigena és una ciutat jove, moderna, compromesa, amb el nom commemoratiu de la família fundadora.

## ALCIRA GIGENA

### UNA REFLEXIÓ DEL MÓN RURAL EN LA SOCIETAT DEL SEGLE XXI

*Juan Eduardo Santón*  
*Doctor en Filosofia del Dret Moral i Política; Economista.*  
*Professor de la Universitat Catòlica de València.*

Alcira Gigena és una xicoteta ciutat argentina desconeguda per a molts de nosaltres. Van ser Alfons Rovira i Ramón Alfil els qui l'any 2011 publicaven en el periòdic digital El Seis Doble una sèrie d'articles emmarcats en la celebració dels cent anys de la seua creació. La seua anàlisi de caràcter etnogràfic descrivia algunes de les similituds entre l'Alcira argentina i l'Alzira del Llevant espanyol: El seu origen agrari, amb un periòdic amb el mateix nom: La Ribera i amb algunes similituds entre el temple catòlic argentí i l'Ermita del Lluch. Seguint aquells articles, en els paràgrafs següents ens plantejem quins són els desafiaments per a una ciutat agrícola en la societat informacional del segle XXI. El nostre interès és descriure característiques que la fan atractiva, malgrat la seua reduïda grandària; quins són els trets que podem aprendre d'ella per a millorar el nostre teixit social, la capacitat creativa i el sentit d'interdependència en un projecte comú.

### Descobrint la història d'Alcira Gigena

La fundació d'Alcira Gigena és un procés amb tres característiques comunes en el desenvolupament rural de l'Argentina entre finals del segle XIX i mitjans del segle XX; La voluntat d'alguns grans terratinents a desenvolupar una colònia agrària; l'emigració italiana i el ferrocarril com a element integrador de totes les colònies. El visionari Sr. José Lutgardis Riveros Gigena funda Alcira

Gigena gràcies a l'acord realitzat amb Sra. Ramona Gigena de Morcillo propietària dels terrenys que Lutgardis compra per a desenvolupar la colònia. El nom d'Alcira és la "imposició" que Sra. Romana exigeix en record de la seua filla morta prematurament. La segona característica és l'emigració italiana a l'Argentina a primers del segle XX. Les famílies italianes provinents d'Europa eren concentrats a l'"hotel d'immigrants" de Buenos Aires des d'on es desplaçaven a requeriment de les noves colònies rurals com va ser de les àrees humides de la Pampa com va ser el cas de la regió de Riu Quart al sud de la ciutat de Còrdoba i especialment d'Alcira Gigena.

El pensador Zygmunt Bauman en Vides malgastades ens respon a la següent pregunta, com va ser la relació entre els radis d'eixes regions amb la nova població nouvinguda? Per a este autor, el tret essencial de la Modernitat és la capacitat de construir un ordre global en el qual la població "sobrant" de regions avançades és acceptada sense massa problemes a zones més retardades. En el cas d'Alcira Gigena els sobrants del progrés europeu de principis del segle XX són absorbits sense dificultat en la nova colònia i en la resta de la regió de Riu Quart. Per a Bauman, el segle XXI és totalment diferent, totes les regions del món tenen els seus sobrants pel que este tipus d'immigració relativament calmada és pràcticament impossible.

Finalment, trobem la importància de les xarxes de comunicació. En concret, el desenvolupament del transport ferroviari a principis del segle XX argentí va generar un ordit de relacions entre les colònies per on passava el tren. La nostra població en 1911 es funda amb el nom "Alcira Estació Gigena" revelant la importància que per al desenvolupament de la localitat té el transport de mercaderies agràries i de persones del moment. El tren és un element inspirador en la literatura cordovesa, com són els bells versos costumistes de la poeta Glauce Baldovín qui en el poemari El llibre de Lucia relata les penúries de la seua bèstia d'origen piemontés davant els abusos de negociants que s'aprofitaven dels xicotets agricultors (anomenats "chacareños") i que va inspirar al cantautor Atahualpa Yupanqui en la seua coneguda zamba "el arriero" (de 1944):

*Las penas y las vaquitas*  
*Se van por la misma senda*  
*Las penas son de nosotros*  
*Las vaquitas son ajenas*

Una ciutat que es funda des del ferrocarril necessàriament té un pont. També rellevant. Un dels monuments més significatiu de la ciutat és el Pont Ferroviari d'Alcira Gigena el qual es va convertir en l'escenari apropiat perquè l'any 2021, als cent deu anys de creació de la ciutat, es realitzarà un del performance més rellevant de la cultura gautxa. Ponts, trens, immigració ens evoca a la nostra Alzira; guardant les innombrables distàncies entre una ciutat i una altra, el capital simbòlic que les caracteritza és relativament semblant.





La relació entre món rural i món urbà en l'agroindústria del segle XXI.

De l'apartat anterior es desprén que la base econòmica d'Alcira Gigena ha sigut l'agricultura i la ramaderia, prenent amb el pas del temps un major pes l'activitat agrària i com a derivació la indústria agroalimentària. En el segle XXI el debat que es planteja és: quin és el futur per a esta mena de poblacions rurals que han actuat com "commodities" d'una gran indústria agrícola exportadora de cereals com és la del sud de la província de Còrdova? Ana Laura Picciani (2019) ha estudiat esta relació a la regió de Riu Quart. Entre les seues conclusions podem destacar com les poblacions rurals tenen un major grau de dependència d'empreses transnacionals en el segle XXI, d'una banda, en la part d'inputs, amb la implantació de les llavors transgèniques de soja i l'ús d'agroquímics com el glifosat; per l'altre, el desenvolupament tecnològic en la part d'apilament i processament de manera que els xicotets productors veuen augmentar la seua dependència en la contractació de serveis exteriors per a poder comercialitzar els seus productes.

Una segona conclusió és que en esta regió s'està produint una diferenciació entre poblacions agràries que formen part de la divisió del treball agroindustrial, denominades com a «ciutats del camp» i aquelles altres que podem qualificar de «ciutats en el camp», entenent estes últimes com aquelles que no tenen una relació bidireccional amb el món de l'agronegoci. Alcira Gigena és considerada una ciutat del camp, és a dir una ciutat vinculada majoritàriament a l'agroindústria i que té com a principal desafiament reduir la dependència tecnològica i logística de l'agroindústria transnacional. En la mateixa línia argumental, Agüero, Rivarola i Maldonado (2007) van concloure que a Alcira Gigena s'ha produït un increment de la dependència a aquelles empreses que eren "contractistes de serveis" i que són també "contractistes de la producció". Les conseqüències és que s'està produint una major concentració de la producció, la qual cosa no implica obligatòriament una concentració de la propietat, i per això en un règim de xicotetes explotacions agràries s'està afeblint la capacitat de presa de decisions dels xicotets propietaris.

En el cas d'Alcira, no podem dir que és una ciutat del camp ni tampoc una ciutat en el camp. Sorgeix el debat sobre quin serà el futur de la divisió espacial del treball en relació amb la resta de municipis de la Ribera Alta, la Ribera Baixa i la gran regió metropolitana conformada per la ciutat de València i tots els municipis de L'Horta. Este debat és de caràcter estratègic i urgent per a les pròximes dècades. La crisi del sector comercial, la importància cada vegada major de l'agroindústria, la concentració d'un important nombre d'empreses en l'àmbit del reciclatge que pot arribar a conformar un clúster en l'àmbit de l'Economia Circular, el creixement de la indústria logística del transport per carretera, fan necessari plantejar-se que volem ser en el futur.



Un nou sentit de pertinença. El capital social i la governança local com a expressió de virtuts cíviques i ben comuna.

Argentina és un dels països amb una major taxa de concentració urbana de la seua població. En l'àrea metropolitana de Buenos Aires habiten 15 milions de persones, equivalent al 35% de la població total del país. Si afegim les àrees metropolitanes de Còrdova i Santa Fe s'aconsegueix un 60% de la població total del país ocupant un territori inferior al 20% de la totalitat de l'Argentina. El problema del món rural en el cas argentí pren una dimensió sociològica molt més important que a Europa a causa de la desigualtat de capacitats que la població dels poblats rurals té enfront del de les grans ciutats.

Marcelo Sili, professor de la Universitat del Sud i reconegut geògraf ha centrat la seua investigació en el futur rural de l'Argentina: serà un territori sense futur més que la sembra de blat, soja, extracció de fusta i llana? O, per contra, serà possible construir un futur rural amb un major dinamisme, sense pobresa, amb major capacitat d'innovació i amb major diversitat? (Sili, 2021) El problema per al món rural és que ha sigut invisibilitzat per la política, entesa en un sentit ampli. En el camp mai passa res, són ciutadans de segona amb poques capacitats per a ser competitius en un món globalitzat.

Però esta visió del rural és de curt abast, ja que el rural està prenent un nou significat especialment després de la pandèmia. Quin és el nou significat? En primer lloc, existeix una nova mirada sobre la naturalesa que porta amb si noves pautes de comportament en relació amb ella; en segon lloc, existeix una demanda de més espai disponible per a viure, millors condicions dels hàbitats; a més, existeix una demanda de la ciutadania de major seguretat entesa com sentir-me persona, no sols individu; formar part d'una comunitat que cuide i que cuida de mi. Finalment, una tecnologia cada vegada més ubiqua i que a poc a poc arriba a tot el territori. La conseqüència és un procés de nova migració cap al camp i els pobles denominat pels estudiosos del territori com «rurbanització». La diferència entre el desenvolupament d'àrees suburbanes als afores de l'àrea metropolitana (les típiques urbanitzacions de xalets, cases de camp i adossats amb jardí) i la rurbanització radica en el fet que la segona està estretament vinculada a la valorització del patrimoni, la identitat, uns símbols carregats de significat històric que forgen el caràcter com a poble.

El sud de Còrdova, la regió del Riu Quart i més en concret Alcira Gigena estan immersos en esta important reflexió. En el cas de la nostra ciutat homònima, la resposta és potenciar la governança local vertebrant al màxim la seua "capital social". Però què entenem per capital social? El sociòleg nord-americà Robert D. Putnam considera que el concepte es compon de dos components essencials: els vincles socials i la reciprocitat generalitzada (Putnam, 2002). Els primers no són mers contactes sinó obligacions mútues; la reciprocitat no són mers intercanvis d'equivalents sinó responsabilitat per a actuar i compromisos a llarg termini. Alcira Gigena és una població que lluita per maximitzar la seua capital social. Si fem un recorregut per la seua pàgina web, observarem que totes les seues activitats estan centrades en eixa obligació mútua que donen els vincles de proximitat i eixa reciprocitat generalitzada que fa d'aesta població una expressió de les virtuts cíviques necessàries per a conviure.



Alcira Gigena compta amb uns stakeholders que prioritzen els béns comuns, aquells que com assenyala Elinor Ostrom Premi Nobel d'Economia de l'any 2009 es caracteritzen que sorgeixen d'un esforç col·lectiu i voluntari que permet obtenir algun assoliment que és considerat valuós per a tota la comunitat (2000). Un exemple és la Cooperativa Elèctrica de Serveis o Obres Públiques, Serveis Socials i Habitatge d'Alzira Gigena l'origen del qual es remunta a 1942, quan 139 veïns constitueixen esta empresa d'economia social que hui presta innombrables serveis i projectes de caràcter educatiu i cultural. També hem de portar a col·lació el Projecte Acoble que té com a objectiu el desenvolupament d'activitats culturals destinades a un enfocament heterogeni d'edats on tots aprenen de tots. Existeixen molts altres exemples de com el bé comú entés com aquelles condicions socials que permeten el desenvolupament més ple de les capacitats de les persones i les institucions de les quals formen part és una realitat en esta xicoteta població argentina.

### Conclusió

Al llarg d'estes pàgines hem pretés donar a conèixer Alcira Gigena des de la perspectiva territorial d'una xicoteta població rural que viu el seu futur des d'unes virtuts cíviques que fomenten la cultura col·laborativa, els vincles que generen obligacions mútues i la responsabilitat a llarg termini per un futur comú. Hem descrit els orígens d'esta localitat del sud de Còrdova i els desafiaments als quals s'enfronten en el segle XXI des de la perspectiva de la seua activitat econòmica principal: l'agroindústria i des de la perspectiva cívica basada en el foment del capital social. Esperem que este text siga inspirador per al futur del compromís comunitari de la nostra volguda Alzira.



### Bibliografia:

Agüero, Ricardo, Rivarola, Andrea & Maldonado, Rita. (2007) *Caracterización del contratismo de servicios en un sector de la pampa cordobesa: Las localidades de Alcira Gigena y Berrotarán. Mundo Agrario, Vol. 7. n°14* Disponible en: <https://www.mundoagrario.unlp.edu.ar/article/view/v07n14a03/1101> (Recuperado 10.11.2023)

Alcira Gigena. *Novedades. Página que señala la importancia de las actividades sociales del municipio.* <https://www.alcira-gigena.gob.ar/category/novedades/page/6/>

Bauman, Zygmunt (2005) *Vidas desperdiciadas La modernidad y sus parias.* Barcelona: Paidós

Ostrom, Elinor (2000) *El gobierno de los bienes comunes. La revolución de las instituciones de acción colectiva.* México: Fondo de Cultura Económica

Picciani, Ana Laura (2019) *Nueva ruralidad y uso corporativo del territorio. ¿Redefinición de las fronteras rural-urbanas? El caso de las localidades del sur del departamento Río Cuarto (1995-2015) (tesis)* Buenos Aires: Universidad de Buenos Aires.

Putnam, Robert D. (2002) *Solo en la bolera.* Barcelona: Galaxia Gutenberg.

Sili, Marcelo (2005) *La Argentina rural. De la crisis de modernización agraria a la construcción de un nuevo paradigma de desarrollo de los territorios rurales.* Buenos Aires: Instituto Nacional de Tecnología Agropecuaria (INTA). Disponible en <https://www.marcelosili.com/wp-content/uploads/2019/05/La-Argentina-Rural.pdf> (Recuperado 10.12.2023)

(2019) *La migración de la ciudad a las zonas rurales en Argentina. Una caracterización basada en el estudio del caso. Población y sociedad vol.26 (I) p.90-119.* Disponible en <http://www.scielo.org.ar/pdf/pys/v26n1/v26n1a05.pdf> (Recuperado 11.11.2023)

(2021) *Por un futuro rural. Innovación, renacimiento rural y nuevos territorios de desarrollo de la Argentina postpandemia.* Buenos Aires: Editorial Biblos.



Día 124

Dem☐ arribem a Montevideo. Imagine l'Uruguai com un pa☐ tranquil, de gent pausada i harmònica. Persones de b☐ que viuen amb calma per☐ no amb desinter☐.

Día 125

Quin matí més emotiu, solidari i inspirador. Ara seguit al meu escriptori pense en el que ha passat i desitje que arreu de tot el món hi visquen persones com les que he conegut este mat☐. Pas a pas; en fer-se de dia hem atracat al port i com ja és habitual baixem a presentar papers. En un ratet tot arreglat i la tripulaci☐ pot desembarcar. I enfront del port una manifestaci☐ molt especial pels drets de les persones amb problemes psicol☐gics; gent de totes les edats passejant pel port, regalant flors i quartilles amb poemes. En llegir un d'ells papers m'he tornat a emocionar. L'autora del poema ☐ Alcira Soust.

## ALCIRA SOUST SCAFFO

### LLUTTANT AMB POESIA

M<sup>a</sup> Francisca Petit Pérez  
Dra. Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials.  
UV

*Al jugar los niños  
tejen una ronda  
guirnalda de luz  
que enciende la sombra*

Tot comença en el nom: Alcira. Per a mi el nom del poble on vaig nàixer, per a Agustín Fernández Gabard el nom de sa tia.

Alcira era eixa dona que en 1968 va sobreviure 12 dies menjant paper als banys de l'UNAM en produir-se l'ocupació de la universitat per part de l'exercit mexicà.

Però Alcira Soust va ser molt més que una supervivent i un símbol revolucionari.

Agustín Fernández, fotògraf de professió, i director del documental *Alcira i el campo de espigas*, recordava a la tia de sa mare de quan era menut.

*Si quieres oír mi voz  
Vamos al campo de espigas.  
Allí las flores son soles  
Y son sol... es las espigas.*

En l'Uruguai, Alcira destacava en els estudis. Mestra de professió i poeta de vocació, rebé una beca per a estudiar en Mèxic. Deixà Durazno, el seu poble natal, per a especialitzar-se en educació en la CREFAL (Centro de Cooperación Regional para la Educación de Adultos en América Latina y el Caribe) des d'on presentà la seua tesi sobre l'esplai com a lloc i temps educatiu per a la formació de la persona.

Havia viatjat per a completar la seua formació. Al principi escrivia a casa contant allò que aprenia i vivia. Sabien del seu treball de voluntariat als hospitals infantils. Pareixia una bona vida. Saber del seu marit però també reberen males notícies. L'accident on va perdre la criatura que esperava, el seu divorci. Cada volta les notícies es dilataven més i més en el temps. Insistien que tornara, però Alcira tenia una vida. A poc a poc esdevingué una figura llunyana.

La vida en Mèxic continuava amb l'educació com a activitat principal. Des de l'Institut Latinoamericà de Cinematografia Educativa (ILCE), Alcira coneix a persones relacionades amb el moviment cultural mexicà. Fa amistat entre el professorat de la Facultat de Filosofia de la UNAM.

Amiga de León Felipe, coneguda de María Zambrano, Remedios Varó i Igor Stravinski, col·laboradora de Rufino Tamayo, vivia de i per la cultura, convençuda que junt amb el joc és l'aliment de la ment i l'ànima.

*Tamayo pinta  
Y crea belleza  
con los siete colores  
los siete colores  
de la luz*



Tamayo Pinta.  
Colectivo Poesía en armas



En eixos anys Alcira escriu i aprén. Col·labora en projectes cinematogràfics, radiofònics, culturals i solidaris. I entra en contacte amb el moviment revolucionari estudiantil.

*malgré tout ,malgré le malgré  
malgré tous .malgré moi  
malgré toi .malgré lui  
c'est la victoire de la poésie*

En 1968 Alcira vivia el món universitari, escrivia poemes i feia treballs que alguns professors l'encarregaven. Eixe món que ella vivia i volia es va veure amenaçat pel rigor i la violència militar a la qual es va enfrontar i per la que es va haver d'amagar en un bany. Durant dotze dies no es va saber d'ella. La van trobar cansada, desnudrida i desmaiada, però viva. Es va convertir en símbol d'una protesta, en exemple de fortalesa i amb el pas dels anys en protagonista d'eixe moment de la història en assajos i novel·les, fins i tot d'un llibret operístic.

Estes vivències començaren a determinar la vida d'Alcira. Les seues amistats la cuidaven mentre ella cuidava el "jardí tancat" en la Facultat de Filosofia i Lletres per fer-lo poesia, convençuda de que la terra ens dona la vida. Exercia amb l'exemple el respecte per la vida, amb la innocència d'una ment senzilla i amable però a la vegada valenta i reivindicativa. Alcira estimava la cultura.



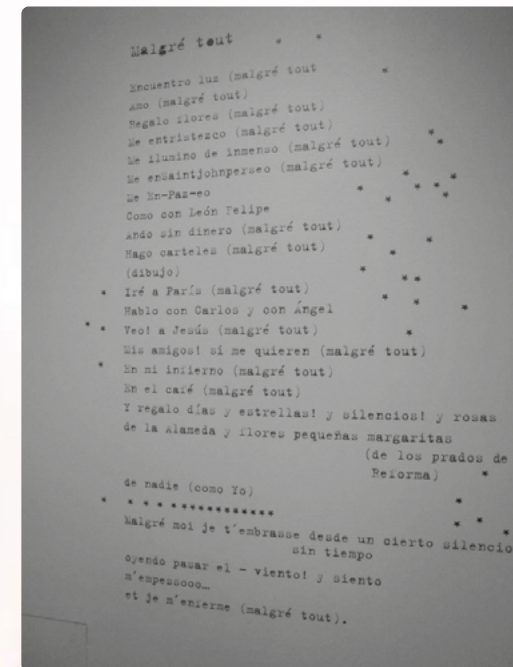
Homenatge a Einstein i Born.  
Colectivo Poesía en armas

La vida cultural en Mèxic estava regida per la revolució, les vagues i les manifestacions on Alcira regalava flors i trossos de paper amb poemes i feia cartells i poemes (volants) que penjava per la facultat.

Alcira rep notícies de pèrdues; a la de León Felipe s'afegeixen les pèrdues d'alguns dels seus referents. El cor d'Alcira plora i les seues poesies recorden els seus benvolguts. Però també les pèrdues materials comencen a afectar a la poetessa. Sense casa, sense sou viu amb amics de lloc en lloc.

En un cor tan amable els colps de la vida fan molta. Un fill perdut. La guerra. La mort. L'atac a les democràcies. La pèrdua de llibertat. Alcira vol contar tot allò que no li cap a l'ànima. La seua poesia recorre el seu món, la seua cultura, el seu dolor. I a poc a poc s'enfonsa en la negror que sols la poesia pot esclarir.

*Encuentro luz  
a pesar de todo  
Amo  
a pesar de todo  
Regalo flores  
a pesar de todo  
Me entristezco  
a pesar de todo*



Poesia "a pesar de todo".  
Colectivo Poesía en armas



**Alcira con cartel “adivina adivinador...”  
ca. 1980**  
*Fotografía Colecc. Ángel Mikel*



Cada volta més, la ment d'Alcira es trenca. Es difícil ajudar a qui no vol ajuda.



**Alcira con cartel “adivina adivinador...” ca. 1980**  
*Fotografía Colecc. Ángel Mikel*

Alcira torna a l'Uruguai, però ja no era la mestra que viatjà per a aprendre. Alcira havia patit, estava malalta. Alcira havia perdut part del seny en trossos de paper als que havia confiat la pena i la pèrdua per a trobar-se o tal volta per a ser trobada. Alcira era un mite per a la família.

Eixe xiquet que recordava a sa tia iaia ha volgut conèixer-la, trobar-la i voler-la en la seua adulta. I a través de les vivències, de la poesia, de les amistats, dels treballs i els documents ha trobat a la persona, a l'esperit de poeta que en paraules transformava els sentiments, la sorpresa, l'alegria, la pena, els records i l'admira-  
ció en conèixer el món.

**Article basat en l'entrevista a Agustín Fernández Gabard a qui agraeix l'amable i prompta resposta al requeriment d'informació.**



**Póster del documental**  
*dirigit per Agustín Fernández Gabard*

VVAA (2018). *Alcira Soust Scaffo. Escribir poesía ¿vivir dónde?* Ed, RM SA. Córdoba (México). isbn rm Verlag 978-84-17047-78-8 [https://muac.unam.mx/assets/docs/folio\\_069\\_alcira\\_soust\\_scaffo.pdf](https://muac.unam.mx/assets/docs/folio_069_alcira_soust_scaffo.pdf)

Fernández Gabard, A. (2022). *Alcira y el campo de espigas*. <https://www.filmin.es/pelicula/alcira-y-el-campo-de-espigas>

<https://poetryalquimia.wordpress.com/2023/03/04/8-poemas-de-alcira-soust-scaffo/>

<https://alcirasoust.wordpress.com>

<https://elpais.com/mexico/2022-06-30/el-laberinto-de-alcira-soust-scaffo.html>

[https://es.wikipedia.org/wiki/Alcira\\_Soust\\_Scaffo](https://es.wikipedia.org/wiki/Alcira_Soust_Scaffo)

<https://crefal.org>

*Opera Luciérnaga, monodrama musical para soprano, actor, ensamble de cámara y multimedia en <https://teatrounam.com.mx/teatro/luciernaga-12-dias-de-encierro-no-apagaron-su-luz/> Recuperat: 24 de desembre de 2023*



Día 150

*Ja ens queda sols un port. Arribarem a Río de Janeiro d'acà poc i després cap a casa.*

Día 163

*Quina llum, quins colors. Brasil és un món a part. Rojos, verds, grocs i blaus, totes les tonalitats en tots llocs. Deixem arrere les Amèriques per a tornar al nostre Mediterrani. En poques setmanes estarem a casa i gaudirem de la terreta. Arribarem justet per a falles, per a gaudir dels monuments, la pólvora i la música. Hi haurà colors, olors i sabors i de segur que veient les sedes valencianes, recordarem la festa que ara deixem arrere.*

*La impaciència és enemiga del temps. Calma, bona mar i en l'horitzó la nostra casa.*

## LA JOIA DE LA CORONA

*M<sup>a</sup> Carmen Cano*

*Locutora i coordinadora de programació d'Alzira Ràdio.*

Si el llibret d'enguany ens proposa una aventura naval, no hi ha altra que ens identifique més als valencians que la ruta de la seda, des del continent asiàtic fins a la Mediterrània, estes rutes comercials adquiriren gran importància a la nostra comunitat i ens aporten una tradició tèxtil que s'ha convertit en part del nostre patrimoni. Per això, al llarg d'este meravellós viatge que enguany ens proposa el llibre del Mercat, em trobe amb un dels tresors d'esta tradició tèxtil lligat a la nostra festa: l'espolí model Alzira, una exquisita tela de seda que porta el nom de la nostra ciutat.

Les afortunades que poden lluir-lo són les Falleres Majors de la ciutat, sent les primeres Lourdes Grande i Aida Cabrera en l'any 2003 i d'ençà fins a hui, les regines de la festa alzirenya han lluit les seues millors gal·les amb vestits confeccionats amb esta tela única i exclusiva.

A Alzira, l'espolí de les Falleres Majors va nàixer ara fa vint anys, de la mà de l'aleshores president de la Junta Local Fallera Juanjo Dolz. Ell el recorda com el moment de "donar-li la categoria" que mereixen les màximes representants de les falles alzirenyes. Membres de la Junta Local i l'Ajuntament es reuniren amb tres empreses tèxtils, la de Rafael Català, Vives i Marí i Garí. Finalment, va ser Vives i Marí l'empresa elegida, ja que aportava un esbós d'un dibuix que podia convertir-se en el dibuix Alzira.

I així va ser: L'espolí Alzira és un disseny basat en un esbós antic de finals del segle XVIII. Es tracta d'un dibuix simètric format per un espectacular ram floral al centre i emmarcat en una orla. Unes línies senzilles que destaquen per la noblesa que acompanya el teixit i que el fa més ric i especial.

Tot i la simplicitat del dibuix, en Vives i Marí, el seu gerent, Juan Vicente Aznar, ens explica que «és complicat de fer per la quantitat de llançadores que s'utilitzen per a teixir-lo, de fet, en cada torn de treball de les teixidores, es fan únicament 12 cm de tela, i hem de comptar que per al vestit de la Fallera Major se'n fan 13 metres i per la Infantil, 12». Es poden imaginar les hores invertides en un espolí...?







Espolí "Alzira" color ambre  
escollit per Anna Albelda,  
Fallera Major Infantil d'Alzira 2024



Espolí "Alzira" color blau malaquita  
escollit per Zaira Cano,  
Fallera Major d'Alzira 2024



Cada any es personalitza la tela i es trien els colors del fons del teixit, els colors de les flors i els diferents tipus de metalls. El dibuix Alzira sol utilitzar entre 40 i 45 colors en la trama i tres o quatre metalls, amb els seus diferents matisos. Al llarg d'estos vint anys, s'han fet trenta-huit espolins, ja que els anys de la pandèmia, les Falleres Majors Alba Carrió i Clàudia Dolz es mantingueren com a màximes representants de la nostra fesa des del 2020 al 2022.

L'exclusivitat i el valor del vestit està testimoniats amb un certificat d'autenticitat del Col·legi d'Art Major de la seda, on queda constància que esta tela artesanal i tan rica en matisos és part del patrimoni faller alzireny, part d'Alzira, una joia que cada any lluïxen les millors ambaixadores d'Alzira, les nostres Falleres Majors.







*Quadern de  
Bítcora*







Es llargs mesos de tardor i hivern són per a les gents de mar un temps de preparació, d'espera. Però també és una època perquè aquells científics que s'embarquen en les expedicions organitzaren tot l'aport de les nobles ciències de la naturalesa: biologia, astronomia, cartografia, geodèsia... Entre aquells descobridors es trobava l'insigne oficial de navili Sr. Jorge Juan i Santacília, veí de Novelda, que al costat de Sr. Antonio de Ulloa van poder confirmar la teoria de Newton sobre la distància dels meridians i els seus efectes en la gravetat.

La hivernada també és temps de preparació per a aquells aventurers de la fe. Els convents de religiosos estaven en plena efervescència com era el cas de jesuïtes i franciscans. En el convent dels franciscans de la vila d'Alzira es comptava a la mainada les grans gestes de Fra Antonio Margil, veí de València, que després de la seua estada a Onda i Dénia, va recalcar un temps a Alzira. Conten que va ser un dels principals evangelitzadors de Mèxic.

En la hivernada les drassanes estaven en plena ebullició. Els galeons de la pròxima expedició havien d'aprofitar els coneixements dels anteriors viatges, però també havien de ser capaços de plasmar els nous invents creats per a la navegació. Els artistes necessitaven sorprendre els patrons, capitans, entretinguts i maestranza, però necessàriament havien de garantir que el tornaviatge era possible amb les màximes garanties.



Primer tir de lleva. De com es produeix l'elecció de Capità pilots i proel.

La tripulació camina revolta, les tavernes prop de la plaça del Mercat estan plenes de mariners esperant els qui seran els triats per Entretinguts i Avançats per a governar l'expedició de l'any 2024. Rumors molts, pecunios pocs. Podrem arribar a tindre l'èxit de l'any 2023? Les nits del divendres, alguns membres de la tripulació es deixen caure pel casal esperant alguna notícia. Els navegants bons coneixedors dels corrents marins sempre temen aquelles que es generen en les profunditats, les que fan encallar les naus, les que com a colp de mar afonen als abismes les naus. Les sensacions de la tripulació són semblants. L'elecció dels representants és pitjor que creuar la Terra de Foc en ple hivern.

El dia 5 de maig els mariners i les seues famílies senten el baluern del primer tir de lleva. Per fi s'ha triat als governants de l'expedició. Tots ells són coneguts per la tripulació. El capità va formar part dels Entretinguts de l'any anterior. La pilot pertany a la família dels Sifre, dues generacions de capitans formen part d'ella. Del seu espai, en diverses ocasions capità de navili mercater, diuen que coneix com ningú les terres del "Gran Sol" hi haja pel llunyà Orient. La pilot infantil i el proel també formen part de conegudes famílies mercateres: la infantil filla i neta dels "Vilo", el proel fill i net de la família del canterer. La tripulació contenta: tot queda a casa. La Xusma més, les botes i vitualles en el celler estan assegurades.

## Representants 2024



Enhorabona!





## Seients i parenceries

Tota bona expedició requereix de pensats "seients" i grans "parenceries". Els primers són uns contractes temporals, generalment d'un any o dos renovables, on patrons, Entretinguts i el Capità decideixen qui formaran part al costat de la tripulació del nostre tornaviatge. D'ells es requereix lleialtat, honradesa i passió pel projecte. Sense això i sense reals per a motivar-ho hi ha poc a fer.

Les Parenceries estan relacionades amb aquells membres de la tripulació amb més alts honors. En ells es fixava les responsabilitats que els oficials, pilots i altres membres de l'oficialitat assumeixen.

En el qual s'indica com Entretinguts, patrons, acorden que el Galió i la goleta siguin construïts per Sr. David Llongo i Manuel Rubio Artiste Falla Gran: Llongo

Sr. David Sánchez Llongo. És el nostre armador. Després dels èxits aconseguits en l'expedició de l'any anterior, la Junta d'Oficials, ha decidit contractar els seus serveis un any més. Els seus èxits són cada vegada més reconeguts en la corona. Parlen d'ell en les drassanes, fins i tot el gran Almirall Sr. Álvaro de Bazán ha compartit del seu bon ofici amb l'Emperador. Diuen d'ell la seua capacitat per a conjugar l'agilitat necessària en la proa amb la redonesa de la popa, al que els mariners de crugia, la xusma, la denomina el "cul de mona".

El Capità del Galió juntament amb els pilots, proeles i altres membres de la tripulació van visitar les Drassanes per a veure la marxa del Galió amb el qual després de la hivernada eixirem una altra vegada a la mar.



## Renovació Artiste Gran:



El mateix dia de la plantà de les nostres falles de l'any 2023, anunciarem la renovació del nostre artista El Taller de Llongo per a l'any 2024.

Un taller i un equip fantàstic capitanejat per David Sánchez Llongo que ens ha fet gaudir amb la seua excel·lència al treball i una implicació extraordinària.



Hem format un gran equip i confiem en gaudir molt junts.

**Gràcies i amb tota la il·lusió a pel 2024!**





# Visita Taller de Llongo





# Artista infantil 2024: Manuel Rubio

El nostre artista per a la falla infantil 2024 és Manuel Rubio Armiñana Artista i amic de la comissió i amb una gran trajectòria a les falles infantils de València on ha plantat a la secció especial i de moltes poblacions importants com Silla, Alzira o Denia, on les passades falles va aconseguir el 2n premi de secció especial. Amb moltíssima il·lusió comencem este nou projecte amb Manolo, que de segur gaudiran els nostres xiquets i tota els visitants.

*Benvingut!*



# Visita Taller Falla infantil





# Xaranga 2024

En el qual alguns  
Entretinguts, Sr. Bernat Ròs  
i els músics de la tripulació  
contracten la Xaranga 2024.



## Benvinguts!





## Festa de l'Apunt

Recomanacions dels Avantatjats als nous membres de la tripulació per a embarcar amb bon peu

Es saludable consejo que a la hora que entraren a la galera se haga con el còmitre, porque le deje pasear por cruçia, se haga con algún remero, porque le alimpie; se haga con un piloto, porque le admita consigo; se haga con el cocinero, porque le deje llegar al fogó; se haga con los espalderes, porque le sirvan en popa, y se haga con los proeles, porque le saquen a tierra; porque sí a cada uno de éstos no tiene contento, entra en galera en muy mal punto (Antonio Guevara, 1539)





## Ofrena de flors i fruits

On membres de la tripulació participen en l'Ofrena a la Verge del Lluch i entreguen a la Confraria una imatge de la Mare de D<sup>eu</sup>. El Tornaviatge del 2023 va portar amb si una imatge de la Mare de D<sup>eu</sup> del Lluch de cartó i fusta. La imatge elaborada amb materials de les Índies havia de tindre un destí efímer i ser cremada el dia 19 de març. Però la Confraria de la Mare de D<sup>eu</sup> del LLUCH va pensar que davant tanta bellesa havia de ser conservada per a la posteritat com una mostra on la festa fallera, la religiositat popular i la Fe quedaren unitat per sempre.



a la mare de D<sup>eu</sup> del Lluch



## Entrega Flama Falla Infantil

El nostre president, Javi Biosca acompanyat per membres de la Junta Directiva i pel President 2023, Kiko Cano, feren entrega a la Junta Local Fallera d'Alzira de la Flama Central del nostre Ninot Infantil, obra de @miriam\_mg, que representa el cartell oficial de les falles d'Alzira 2023, obra de Sergio Amar.

a la Junta local Fallera



Ninot infantil 2023





## Festa Rociera 2023

En la nostra tripulació no hi ha molt d'andalús, però el rebujito, els cavalls les castanyoles i els vestits de cua són una passió dels. La raó és que molts dels nostres tripulants han anat d'allí per acó de Palos a Sevilla. Alguns són experts en el bon pernil, uns altres en la camamil·la i tots en el caxondeo fins a llargues hores de la nit.







EL MERCAT  
1941

# Nomenament Fallera Major 2024





# Nomenament Fallera Major infantil 2024



# Processó Verge del Lluch





El 9 d'octubre és costum la celebració de la conquesta del Rei Jaume I del Regne de València. La tripulació aprofita eixe dia per a celebrar tan valer<sup>3</sup> rei que va viure els seus últims dies en les nostres terres. Estem a mitjan Hivernada i el diàleg entre tots nosaltres transcorre entre aquells que recorden l'expedició passada i aquells altres que estan pensant en l'expedició que estem vivint i que conclour<sup>3</sup>, si Déu vol, el mes de març de l'any que ve. Els nost<sup>3</sup>gics enyoren el viscut, els aventurers desitgen tornar com m<sup>3</sup> prompte millor al Galió, alça ancores i hissar les veles.

Diuen que els valencians hem tingut poca importància en el descobriment i el comerç d'Índies, que Sevilla va guanyar la m<sup>3</sup>a Barcelona i Val<sup>3</sup>ncia, per<sup>3</sup>el que no saben <sup>3</sup> que les nostres conquestes estan vinculades a la mar Mediterr<sup>3</sup>nia. S<sup>3</sup>n molts els que recorden l'atac del pirata Barbaroja a Dénia, també en algunes llars es narra com temps arrere l'imperi otom<sup>3</sup>va conquerir la ciutat de Constantino". Alguns contemporanis contenen que ni la nostra esquadra de galeres ni les naus otomanes van aconseguir dominar el Mediterrani, que atribuir les vict<sup>3</sup>ries en alta mar a un imperi o a un altre era de car<sup>3</sup>cter incert, per la qual cosa l'objectiu de tots dos era poder dominar el nombre m<sup>3</sup> gran de ports fortificats. A esta missió molts membres de la tripulació han dedicat la seua vida en la mar, i per esta raó eixe 9 d'octubre celebrem amb "filades", tambors i danses totes eixes batalles.

## Paelles 9 d'octubre



Celebrant  
el dia  
fent paella!





# Acomiadament Falleres Majors 2023



# Proclamació de Falleres Majors 2024





# Imposició de Bandes Falleres Majors Infantils 2024

En el qual el Comendador, regidors alts cortesans i la Junta General acomiaden i atorguen els m<sup>3</sup> alts honors a les Pilots generals de la Companyia de galeons a les ñidies.



# Falleres Majors 2024





La vespra de Tots Sants, les tripulacions commemoren als esperits fondejats en la mar per abordatges, mala mar, látac d'un gran monstre marí. Els esperits dels marins que dormen en la mar són com a ànimes errants que cada any apareixen mostrant la cruel batalla de l'home davant els misteris ocults d'una mar que passa en un breu temps de ser un aliat a convertir-se en el pitjor enemic. Però, per a altres marins, els més veterans, esta festa evoca els horrors que per a les gents de D'nià i Xàbia va tindre l'assalt del Pirata Barba-Roja en 1518 amb una flota de deu galeres. Aquell tràgic dia del 9 de setembre més de sis-cents corsaris amb armes, banderes i escales van fondejar en la badia amb la protecció de la nit per a assaltar el castell. Eixe dia, moltes famílies van ser sorpreses i saquejades de les poques riqueses que tenien.

Siga d'una manera o una altra, els nostres grumets i patges ronden els carrers d'Alzira amb les seues disfresses d'esperits errants, cadavers vivents a la recerca d'altres tresors: caramels, llepolies i gominoles. Els grumets assalten casa de membres de la tripulació, avançats i entretinguts amb l'exigència de parlar: "truc o tracte". Al final de l'assalt els cuiners preparen en el pavelló un reparador xocolate portat de les terres recentment conquerides del Brasil i uns rics bescuits.

## Halloween 2023







# Sopar del Sector La Vila



*una gran nit!*



De com el capità, membres de la maestranza i entretinguts presenten la proposta de monument.

El capità, pilots, entretinguts i membres de la maestranza presenten els esbossos dels monuments que acompanyaren a totes les expedicions d'Alzira l'any vinent. És el secret millor amagat a penes descobert de manera insinuant, sensual, compta més aconseguir que la imaginació vole al que el monument serà en realitat.

Les millors tripulacions busquen innovar, crear noves conceptualitzacions i per a això requereixen noves tecnologies, diferents instruments d'orientació i de mesurament. La navegació de cabotatge i costanera sense perdre de vista la costa i els seus accidents hem passat a una altra d'altura i oceànica, sense referències geogràfiques precises, en molts casos sense antecedents. És una experiència on l'important és la confiança en l'artista, els membres que componen la seua drassana i llibilitat de pilots i tripulació per a fer que el Galí retorne a port amb bona riquesa i sobretot, orgullosos de les experiències viscudes.

Si els problemes en alta mar són el rumb correcte i la posició exacta del Galí també són dos els problemes del monument: el rumb triat pels artistes és el correcte i la posició del monument: altura, espai ocupat, equilibri, risc... Si estàs aconseguit ho sabrem d'acà a poc temps, però mentre tant: somien, imaginem, conjecturen...

## Presentació d'Esbossos Falles Secció Especial





La tripulació celebra Nadal entre menjar, sopars i un joc estrany en el qual hi ha dos bombos, un té boles amb número i l'altre amb diners. Li diuen "loteria" i diuen que ajuda els navegants a reconèixer el bo que és estar sa i poder embarcar com m3 prompte millor per a recuperar els reals de huit gas-tats en eixes male3des boletes.

Per3els vertaders protagonistes s3n la grumeteria i els patges. Ells, entre xocolates, dolços i altres menges de l'època gaudeixen i s'aprofiten d'una tripulació que vol fer-los els més feliços en aquests temps tan incerts que vivim. Entre les celebracions fan un concurs de postals, els diuen que aniran a un Monestir al Puig on existeixen unes m3quines fabricades per un tal Gutenberg que les reproduïx f3cilment, alguns miren estupefactes, pensant en una altra mena de màquines que estan en el "núvol". El final de festa sempre 3 en un lloc on dítiram-bes, joglars i altres gents d'esperit nòmada ofereixen el divertiment de cavallets, s3nies i algun tren de la "bruixa".

Els grumets de m3 edat comencen a estar nerviosos; aquells que durant la navegació vetlaren per mantindre els llums encesos de proa a popa, saben que les nits en pocs dies es faran m3 curtes i així3 el millor s3n-ból que prompte, molt prompte, amb brusa i nou ganivet estaran disposats a situar-se en la proa amb el seu ranxo, sota coberta ajudant a cómitres i cuiners i en el trinquet i pal major per a solcar una altra vegada les mars.



## Berenar i Sopar Nadal 2023



EL MERCAT  
1941





# Bibliografía

Bas Carbonell, Manuel (2003) *Viajeros valencianos. Libros de viajes (ss. XII-XX)*. Valencia: Ajuntament de Valencia.

Calvo, Thomas [2020] *La carrera olvidada de las Islas Marianas [1680-1730] La mayor tesadura en el Imperio*. Vegeta: *Anuario de la Facultad de Geografía e Historia*. 20, p. 49-80) <http://hdl.handle.net/10553/70260> (Recuperado 10.11.2023)

Galera Gómez, Andrés (2010) *La corbeta del Rey. El viaje alrededor del mundo de Alejandro Malaspina (1789-1794)*. Bilbao: Fundación BBVA

Guardia, Sara Beatriz (Ed.) (2012) *Viajeras entre dos mundos*. Brasil: Universidad Federal de Grande Dorados

Línero Álvarez, D. [2023, Junio] *Flota de indias: descripción del Galí y organización de una flota (Treball Final de Grau)*. Barcelona: UPC, <http://hdl.handle.net/2117/391409> [Recuperado 15.11.2023]

López Yuste, Carmen [2011] *La fundación del Consulado de Filipinas. En Yuste López, C. Emporios transoceánicos. Comerciantes mexicanos en Manila. 1710-1815*. México: Universidad Internacional de México, p.149-204. <https://ru.historicas.unam.mx> (Recuperado 15.11.2023)

Marchena Giménez, José Manuel [2010] *La vida y los hombres de las galeras de España [siglos XVI-XVIII]* [Tesis] Granada: Universidad de Granada, <https://dialnet.unirioja.es/servlet/tesis?codigo=50217> (Recuperado 10.10.2023)



Martínez Shaw, Carlos (2019) *El Galíó de Manila: 250 años de intercambios. Estudios. Revista de Historia Moderna*, 45, p.9-34

Meng, Zhou (2020) *Cuando el mar se encuentra con la tierra. Cultura marítima y comercio exterior en Zhangzhou. Tesis Granada : Universidad de Granada* <https://dialnet.unirioja.es/servlet/tesis?codigo=289357> (Recuperado 09.10.2023)

Ribes, Vicent (1985) *Los valencianos y América. El comercio valenciano con Indias en el siglo XVIII. Valencia: Diputación de Valencia*

Salas Almela, L. (2011) *Un puerto de invierno para la Armada del Mar Océano: la perspectiva seorial de los duques de Medina Sidonia (1600-1640) Huelva En Su Historia*, 13(12). <https://doi.org/10.33776/hh.v13i12.95> (Recuperado 22.11.2023)

Sánchez Adalid, Jesús (2011) *Galíó. Barcelona: La Esfera*

Universidad de Alicante (2001) *El mar. Camino de ciencia y de cultura [Exposición, obra conmemorativa] Alicante: Universidad de Alicante.*

Verne, Julio (1855) *Una invernada entre los hielos. Disponible libro digital en:* <https://www.ellibrototal.com/ltotal/?t=1&d=8666>. (Consultado 20.11.2023)



# La Factoría



EL MERCAT  
1941





**N**

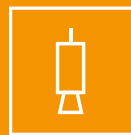
*o existeix expedició sense l'ajuda de les gents de la vila. Són molts els suports per a aconseguir els bastiments i vitualles que la tripulació requereix, com també ho són els patrocïnadors, que des de la generositat aconseguixen contribuir a cobrir tot allò que falta. Les exigències són moltes perquè tots: tripulació, famílies i veïns volen fer realitat el «tornaviatge», en el qual any després d'anys la vila d'Alzira compta amb la fortuna d'experimentar els tresors amagats de cultures allunyades, somnis expressats en acolorits materials alçats al vent...*





 **Brit**

**100%**  
SANIDAD Y ALIMENTACIÓN ANIMAL



Viu les Falles  
amb nosaltres

**consum**  
Junts és  
cooperativa



T'esperem en el supermercat Consum  
més pròxim i en [consum.es](https://consum.es) 





SIERRA · RUBIO · CASTILLO  
ABOGADOS



# el faixero

HOTEL CINCTORRES

\*\*\*

Tus vacaciones A MEDIDA  
muy cerca de Morella



**C**  
**CRISTAL**  
m o d a



Carrer Sucro, 6  
46600 Alzira

962 412 600

f Silvia Ferrer (crystal modas)

Instagram Cristal modas\_Silvia



**HASTA UN 50% DE DESCUENTO  
CON EL BONO TURÍSTICO CV 2024**

Aprovecha y añade a tu estancia las diferentes experiencias que te ofrecemos.

[www.elfaixero.com](http://www.elfaixero.com)

964 18 10 75





CONSTRUCCIONS I REHABILITACIONS


armengol S.L.U

Rehabilitación  
Estructuras  
Edificación industrial  
Viviendas Unifamiliares  
Movimiento de tierras

☎ 696 040 057

EL PATRÓN   
ATIPIC BAR

Avda. Santos Patronos, 8  
637.12.86.84 - Alzira

 @patronalzira

 @elpatroncopas





# GUILLERMO ENGUIX

· CLÍNICA DENTAL ·

96 241 92 45 C/ ESCUELAS PIAS 2-3 ALZIRA



C/ Faustino Blasco, 1 esquina C/ Correos  
46600 Alzira, Valencia  
Tel. 96 241 95 82  
WhatsApp 650 708 767

# el Caramelito

David Ramirez - Vicky Sáez

dramirez@restauranteelcaramelito.com  
www.restauranteelcaramelito.com

# J. TODOSSANTOS

## TALLERS

REPARACIÓ COMPLETA DE L'AUTOMÒBIL

[ GEOMETRÍA Y ALINEACIÓN ]

[ PRE I.T.V ]

[ MECÁNICA RÁPIDA ]

[ CAMBIO DE ACEITE Y FILTROS ]

[ SISTEMAS DE FRENADO ]

[ AMORTIGUADORES ]

[ ELECTRÓNICA Y ELECTRICIDAD ]

[ SISTEMAS ANTICONTAMINACIÓN ]

[ CAJAS DE CAMBIO AUTOMÁTICO ]

C/ DOCTOR FERRAN, 153, ALZIRA (VALENCIA)

TEL: 96 241 87 46. WHATSAPP: 687 290 647

JTODOSSANTOSTALLERES.COM





Limpieza de fosas sépticas  
y desatascos

Excavaciones y movimientos  
de tierra



Servicios urbanos

[www.sucemart.com](http://www.sucemart.com)

P.I. SEPES ALBERIC  
96 244 51 51



C. Faustino Blasco 18, bajo

☎ 644 209 283 ✉ [jubogra@hotmail.com](mailto:jubogra@hotmail.com)



**empar  
calatayud**

toldos  
persianes  
cortines  
barres  
riells

Dr. Faustino Blasco, 20 · 46600 Alzira  
Tel. 96 201 54 57 · Fax. 96 201 79 74  
[emparcalatayudtenda@gmail.com](mailto:emparcalatayudtenda@gmail.com)



**CALZADOS  
SAN JUAN**

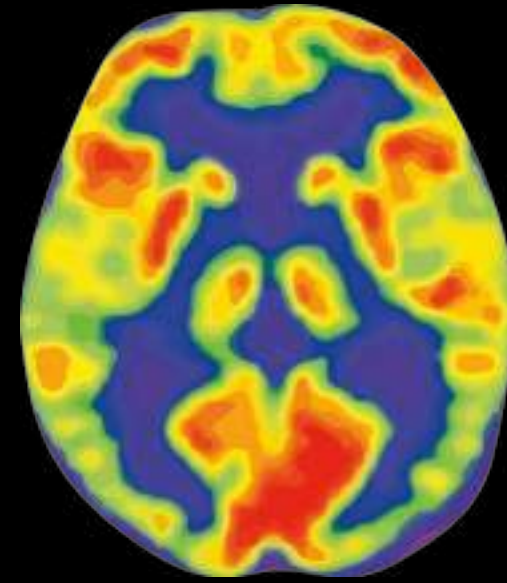
SE FORRAN ZAPATOS Y ZAPATILLAS  
DE FALLERA

Teléfono 96 201 36 26 • C/. Piletes, 48 y C/. Faustino Blasco, 27

**ALZIRA**

Calzado Nacional al mejor precio para toda la familia

MADE IN SPAIN



**“La mente que se abre a una nueva idea, jamás volverá a su tamaño original”**

PESCADOS Y MARISCOS

**TOMAS**

C/ Faustino Blasco, 7 - Tel. 96 240 49 77 - Alzira

**FICXA.**  
AMPLIFICANDO LO EXTRAORDINARIO



**MURADA**  
tapas  
bar



Nueva carta - Almuerzo popular - Martes a domingo  
Cartas de arroces y vinos - menú de fin de semana

Plaça del Mercat, 5 · ALZIRA (València) · Tel. 607 411 784

**F & C**  
Fismark - Consult s.l.

**Asesoría de  
empresas y de fincas**

Avda Joanot Martorell 1, entlo  
Tel. 96 245 51 48  
Fax. 96 241 50 43  
4600 ALZIRA (Valencia)





GRAN SELECCIÓ DE  
VINS I CAVES

Travessia Carlos Gomis, parc. 6 y 7  
Tel.: 96 243 10 34  
46740 CARCAIXENT



BOTIGA OBERTA AL PÚBLIC  
EXTENSA BODEGA DE VINS VALENCIANS  
GRAN SELECCIÓ DE VINS I CAVES DE TOTES LES D.O.



fitoxent@ialbelda.com



## MonsoCar LLOGUER DE VEHICLES

Vehicles industrials, de 9 places,  
de càrrega i d'alta gama  
Gran flexibilitat en lloguer de vehicles  
amb preus sense competència!

Avinguda Pare Pompili  
Tortajada, 25 - Alzira  
**MONSOCAR, AL SEU SERVEI!!**

# CODIGO1

LLEGAMOS DONDE OTROS NO LLEGAN

FIBRA  
CIUDAD

desde  
29,90€

TELEFONIA  
MOVIL

desde  
11,75€

INTERNET  
RURAL

desde  
12€

Cl. Mayor Santa catalina, 29. Alzira

962 405 432



www.codigo1.es



MONSOLAR GROUP OBRI LA PRIMERA BOTIGA BIOENERGÈTICA DE LA RIBERA

En ella podràs trobar el millor assessorament en estufes de pellets,  
il·luminiació en leds, solar tèrmica, solar fotovoltaica i aire condicionat

L'EXPERIÈNCIA INTERNACIONAL DE MONSOLAR GROUP A LA SEUA DISPOSICIÓ

Av. Pare Pompili Tortajada, 25 - Alzira - Tel. 96 240 27 47 - www.monsolaringenieria.com





MonSolar  
INGENIERIA

generamos **futuro**

Avda. de la Manifestació nº1  
(Polígono Ind. Tisneres)  
46600 Alzira (Valencia)  
Teléfono: 96 240 27 47 / Fax: 96 241 66 41  
E-mail: info@monsolaringenieria.com

### soluciones eficientes en energías renovables

Con la aplicación de nuevas tecnologías, en MonSolar proporcionamos soluciones eficientes en lo técnico y en lo económico, ofreciendo un servicio integral: desde la ingeniería hasta la instalación, puesta en marcha, mantenimiento y garantía.

Te ofrecemos la última tecnología para conseguir una óptima explotación de las energías renovables, para así conseguir una solución eficiente y con garantías no sólo en el apartado técnico, también económico.



[www.monsolaringenieria.com](http://www.monsolaringenieria.com)





## BLAY CONFORT

ESPECIALISTES EN DESCANS, SOFÀS I MATALAPS  
C/ FAUSTINO BLASCO, 39  
96 107 57 37

## Casa Rios

PERSIANAS  
TOLDOS  
MOTORIZACIONES  
ENROLLABLES  
RIELES  
CORTINAS  
MOSQUITERAS  
DECORACIÓN EXTERIOR  
E INTERIOR



Doctor Faustino Blasco, 30  
ALZIRA  
96 241 02 87



INSTALACIÓN DE LÁMINAS  
PARA VENTANAS DE

### EDIFICIOS

- Control Solar
- Seguridad y Antigrafiti
- Decorativas

### AUTOMÓVILES

- Tintado de lunas
- Protección de Pintura
- Protección de Parabrisas

### DIRECCIÓN

C/ Doctor Fleming, 46  
Alzira (Valencia)  
C.P. 46600

### CONTACTO

☎ 96 245 59 86  
✉ ventas@cristalzi.es

ALZIRENYS, JA ESTEM EN FALLES  
MOLT BONES FESTES

*Bernia*  
FORN I PASTISSERIA

962 41 34 12  
C/ DR. JUST 3, ALZIRA





· CENTRE DE LOGOPÈDIA ·

C/ Doctor Faustino Blasco 31  
Alzira (Valencia)  
(+34) 626668170 - 961948657



C/ Corbeil-Essonnes, 1  
Tel. 96 241 11 71 - ALZIRA

RECICLAJES Y TRANSFORMACIONES

# Amb les Falles d'Alzira.



Reciclaje de metales férricos y no férricos

Reciclaje de baterías

Recuperación de cables

Contenedores y transporte

Asesoría medioambiental

Av. Libertad de Enseñanza, 23  
Alzira 46600 - Valencia - España  
+34 96 245 52 94  
reciclajesytransformaciones.com





Comercial de Reciclajes, S.L.

**PRIMERES MATÈRIES PER A LA INDÚSTRIA PAPERERA**

Tels. 96 240 29 29 - 96 240 28 21 • Fax 96 241 41 40  
Avgda. de la Justícia, 5 - Apartat 186 • 46600 ALZIRA (València)  
e-mail: info@comrec.es

*Una empresa compromesa  
amb el Medi Ambient*

Hijos de

**Ramón Torres, S.A.**

**RECUPERACIÓN DE PAPELES USADOS Y PLÁSTICOS**

Pol. Ind. Bobalar - Carrer 3, n.º 16 • Aptat. Correus 85  
46130 MASSAMAGRELL (Valencia) • e-mail: info@hrtorres.es  
Tel. 96 144 03 84 • Fax 96 145 06 23

Delegació del grup a Alacant i Múrcia:



P.I.C.A. - C/. Alemanya, Parcela 120  
Aptat. Correus 980 • 03600 ELDA (Alacant)  
Tels. i Fax 96 539 55 21 - 96 539 51 39

Ctra. de Fortuna, s/n.  
Tel. i Fax 968 85 15 03  
30163 EL ESPARRAGAL (Múrcia)



**TNS**  
**QSH**

**SI PIENSAS EN CUIDARTE  
PIENSA EN TENISQUASH**



**TU ASADOR Y JAMONERÍA EN TENISQUASH ALZIRA**

**Reservas en 631.82.66.09**

eventos - comidas de grupo - menú diario - catering  
tapas - cortadores de jamón - fiestas privadas





JOYERIA CANO



Más de  
50 años  
diseñando  
tus joyas...

96 240 24 64

C/ Dr. Just, 4, bajo. 46600. Alzira-Valencia

joyeriacano@yahoo.es 



PIROTECNIA

**CRESPO, S.L.**

IMPORT - EXPORT

Ctra. Alzira a Tavernes, Km. 20 - Pol. 60 - Parc. 132

Tel. / Fax **96 240 15 29**

E-mail: [pirocrespo@hotmail.com](mailto:pirocrespo@hotmail.com)  
**46600 ALZIRA** (Valencia)



Protocolos de belleza y servicios personalizados, tanto para tu cuidado personal como para todo tipo de eventos y días especiales.

Trabajamos con las mejores marcas y las mejores profesionales para garantizar resultados excepcionales.

C/ Maria Moliner, nº6 bajo, 46600 Alzira (Valencia)

T.962 404 520 · M.623 273 175

@sonsolescrespobeauty

# LA QUERUBINA

pizza gourmet & burger 100% brasa  
cerveceria

695.360.002

GRAN VIA, 32 GUADASSUAR





C/Sabaters 18  
Alzira

96 240 34 62  
grupoautal.com



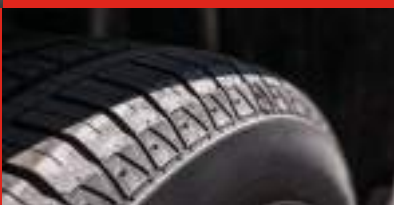
MECÁNICA  
NEUMÁTICOS



PLANCHA  
PINTURA



COMPRA  
VENTA  
VEHÍCULOS



RENTING  
VEHÍCULOS



floristería **CAROL**

florclick.com  
envios a toda España

floristeriavalencia.com  
envios a Valencia y alrededores en el mismo día...

Síguenos en Instagram  
@carolfloristes

Elevación de materiales  
Manmarge, S.L.

manmargesl@gmail.com





# recoval

service

-  CONTENEDORES DESDE 5 m3 HASTA 30m3
-  GESTIÓN DE RESIDUOS NO PELIGROSOS Y PELIGROSOS
-  COMPRA Y VALORIZACIÓN DE CHATARRA
-  LIMPIEZA Y VACIADO DE NAVES Y LOCALES
-  DESTRUCCIÓN DE DOCUMENTACIÓN CONFIDENCIAL

Info@recovalservice.com  
96 244 14 08 | 630 17 17 17  
www.recovalservice.com



↑ P. Industrial La Marquesa, 105, Alberic

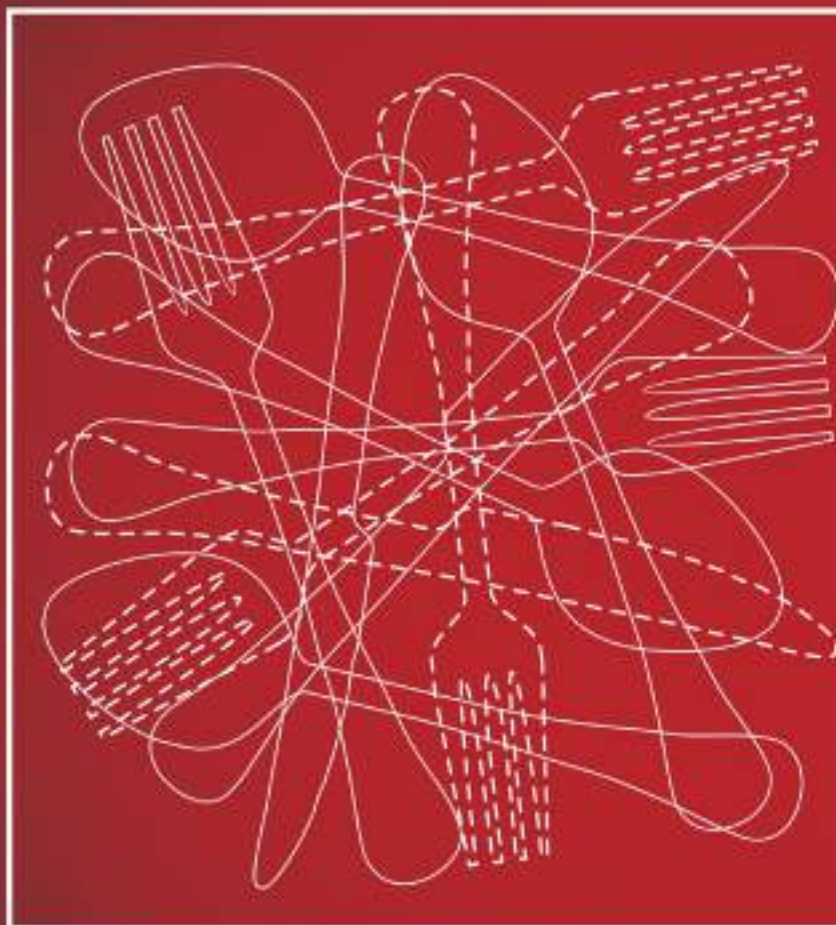


 c/ Faustino Blasco 8  
 622722341

alumni  
i ferro  
**ALUTECH**

Poligon industrial Tisneres  
Avgda. Dret de Manifestació, 25  
Elvis 616.99.97.24  
alutecalzira@hotmail.com  
46600 ALZIRA (València)





suministros  
hosteleros | **sanz**

**Ernesto Sanz Ponsa**  
**627 91 46 74**

shostelerossanz@hotmail.es

**Alzira (Valencia)**



**victorbalaguer.es**  
PHOTOGRAPHY

Fotografía social, industrial y deportiva. Gestión de exposiciones temáticas  
C/ L'Empar nº 2, Alzira - 661459610 - 962419369



# Benauto

[www.benautoalzira.com](http://www.benautoalzira.com)

Av. Vicente Vidal, 77  
46600 Alzira (Valencia)  
Tel. 96 241 10 05- Fax 96 241 96 04

SERGIO CALABUIG  
667 625 203



Avinguda de la Llibertat, 14  
46600 Alzira, Valencia  
Tel: 962 40 33 61 - 962 40 35 50



# ABASTOS

*restaurant*

Poligono Industrial Mercado de Abastos, s/n · 46600 ALZIRA · Telf.: 92 240 40 06





# punt de llum

Instal·lacions  
Elèctriques

Marcos 696 061 788

Salva 609 700 285

[puntdellumsl@gmail.com](mailto:puntdellumsl@gmail.com)



Avda Luis Suñer, nº1  
46600 ALZIRA (Valencia)

Tel: 96 021 25 83  
678 25 14 22



45 AÑOS



1976 - 2021



[www.pinturasgramar.com](http://www.pinturasgramar.com)

Carrer Moliners, 4  
46600 Alzira, Valencia  
CIF: B46229431  
676 059 664  
[info@pinturasgramar.com](mailto:info@pinturasgramar.com)



GENERAL CASTAÑOS, 54  
LAS BARRACAS DE ALZIRA



SERVICIO TECNICO DE BOMBAS GRUNDFOS

BOBINADO DE MOTORES

VENTA Y REPARACIÓN MAQUINAS ELECTRICAS

ELECTROBOMBAS, GRUPOS DE PRESION

MONTAJE Y AUTOMATIZACIÓN DE PUERTAS

VARIADORES DE FRECUENCIA Y RIEGOS GOTEO

DISTRIBUIDOR DE PUERTAS COLLBAIX

Poligono Ind. Ctra. de Albalat, Avd. dels Drets Humans, 2 • 46600 ALZIRA

Tel. 962 459 500 • Fax 962 418 462

[www.electroxuquer.com](http://www.electroxuquer.com) [electroxuquer@electroxuquer.com](mailto:electroxuquer@electroxuquer.com)



96 510 21 84 (Alicante)  
P.I. Pla de la Vallonga  
C/ Agua Nº 14,  
03006 ALICANTE



96.244.01.85 (Alberic)  
P.I. Alberic 12 - Ptda. Marquesa,  
C/Dels Forners 23-27  
46260 Alberic (VALENCIA)

## "Mucho más que un alquiler"



**MAQUINARIA DE ELEVACIÓN**  
\*Sistema de gestión de recursos 3D/3D

**MAQUINARIA DE EXCAVACIÓN**  
\*Sistema de gestión de recursos 3D/3D

**MAQUINARIA DE MANIPULACIÓN**  
\*Sistema de gestión de recursos 3D/3D

**MAQUINARIA DE COMPACTACIÓN**  
\*Sistema de gestión de recursos 3D/3D

**EQUIPOS PARA EVENTOS**  
\*Sistema de gestión de recursos 3D/3D

**VENTA NUEVA Y DE OCASIÓN**

### Nuestros servicios



Alquiler con operador



Transporte propio



Taller propio



Cursos de formación

\*Te ofrecemos toda la formación que necesitas. Más de 10 cursos en 12 meses.



Operations

Maquinaria

Automatización

\*La nueva APP que te va a permitir gestionar tus compras y alquileres con un solo "click"

[www.choosemak.es](http://www.choosemak.es)

Síguenos en:      



おかえり

**OKAERI**

SUSHI BAR



**TONBO**

961 604 625

[www.grupookaeri.com](http://www.grupookaeri.com)





mondotec 3 system®



mondotec 3 system®



mondotec 3 system®



# mondolimp

Pavimentos Industriales



frutas  
**be Beltrán**

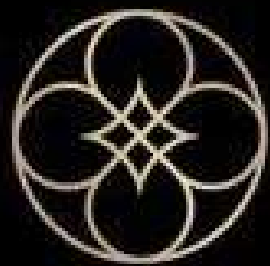
belpas steamer frubana





**mediolanum** BANCO

Alejandro Chornet Orero  
Family Banker  
Tel.635 699 216



**ETERNIA**

JOYERÍA



# Berol

## CRISTALERÍA

Ctra. Creu Negra, 93 | 46240 Carlet - Valencia | 962 53 15 20

La calidad  
es nuestro  
compromiso

PUERTAS | VENTANAS (ALUMINIO Y PVC) | TECHOS | CERRAMIENTOS | PERSIANAS  
TOLDOS | ESTORES | CORTINAS DE CRISTAL | MAMPARAS DE BAÑO



SELFA

Te esperamos en:  
Av. santos patronos, 6  
Alzira (Valencia)  
+34 609 36 45 09



# MOTO ACUATIC

PTO. CULLERA (BAJO PUENTE DE LA BEGA)

673 33 75 51

MOTOSDEAGUACULLERA.COM

@MOTO.ACUATIC



# M

## MONTALVÁ MEDIADORES

CORREDURÍA DE SEGUROS

#E2KBROKERNET  *corazón de corredor*

[www.montalvamediadores.com](http://www.montalvamediadores.com)

### ABRE LAS PUERTAS AL CONFORT Y LA ELEGANCIA

¡VEN A NUESTRA EXPOSICIÓN DE VENTANAS Y TRANSFORMA TU HOGAR HOY MISMO!

 metalzi



[www.metalziventanas.com](http://www.metalziventanas.com)

## GRUPO REX

GASTRONOMÍA Y EVENTOS

DONDE LOS SUEÑOS SE HACEN REALIDAD



### INNOVACIÓN, CALIDAD Y GASTRONOMÍA MEDITERRÁNEA TRADICIONAL

Reserva ahora tu evento en Grupo REX  
llamando al 962 540 943 o a través del formulario de contacto de  
nuestra página web [www.gruporex.com](http://www.gruporex.com)

¡Y haz tu sueño realidad!





# B&COUPLE

BY BELLIDO

Paula  
Vila  
Tello

CLÍNICA DENTAL

TU CLÍNICA DENTAL EN ALZIRA  
LA TEUA CLÍNICA DENTAL EN ALZIRA

962 018 822 · 615 28 34 20

paulavila@clinicadentalalzira.es

Plaça del Regne, 10 46600 Alzira, València.

www.clinicadentalpaulavila.es

# IL TARONCELLO

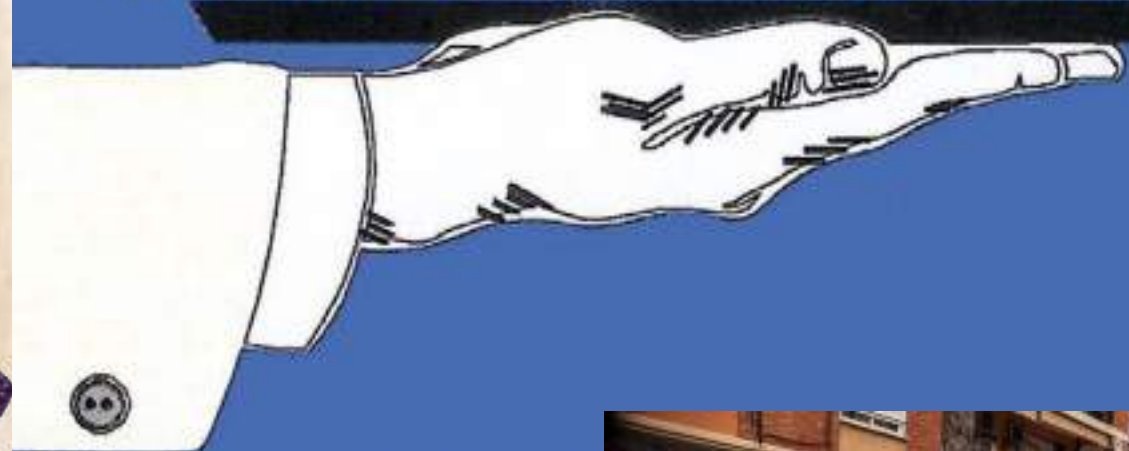


ALZIRA

Carrer Jaume D' Olit, 22 - Alzira



# BAR ANDRY - JUDITH



# ESER

Eliseo Pla Ramírez S.L.  
— DESDE 1958 —

c/ Tetuan nº 31  
Alzira (Valencia)

t/ 96 241 80 23  
m/ 655 973 956

Fran e Inma, reserva tu mesa









MISUE les desea  
unas Felices Fallas  
a todos los vecinos  
de Alzira

Fabricantes de  
Señalización y Comunicación  
para el punto de venta.



© 966 442 404

[www.misueretail.com](http://www.misueretail.com)

• Visita nuestra tienda Online •

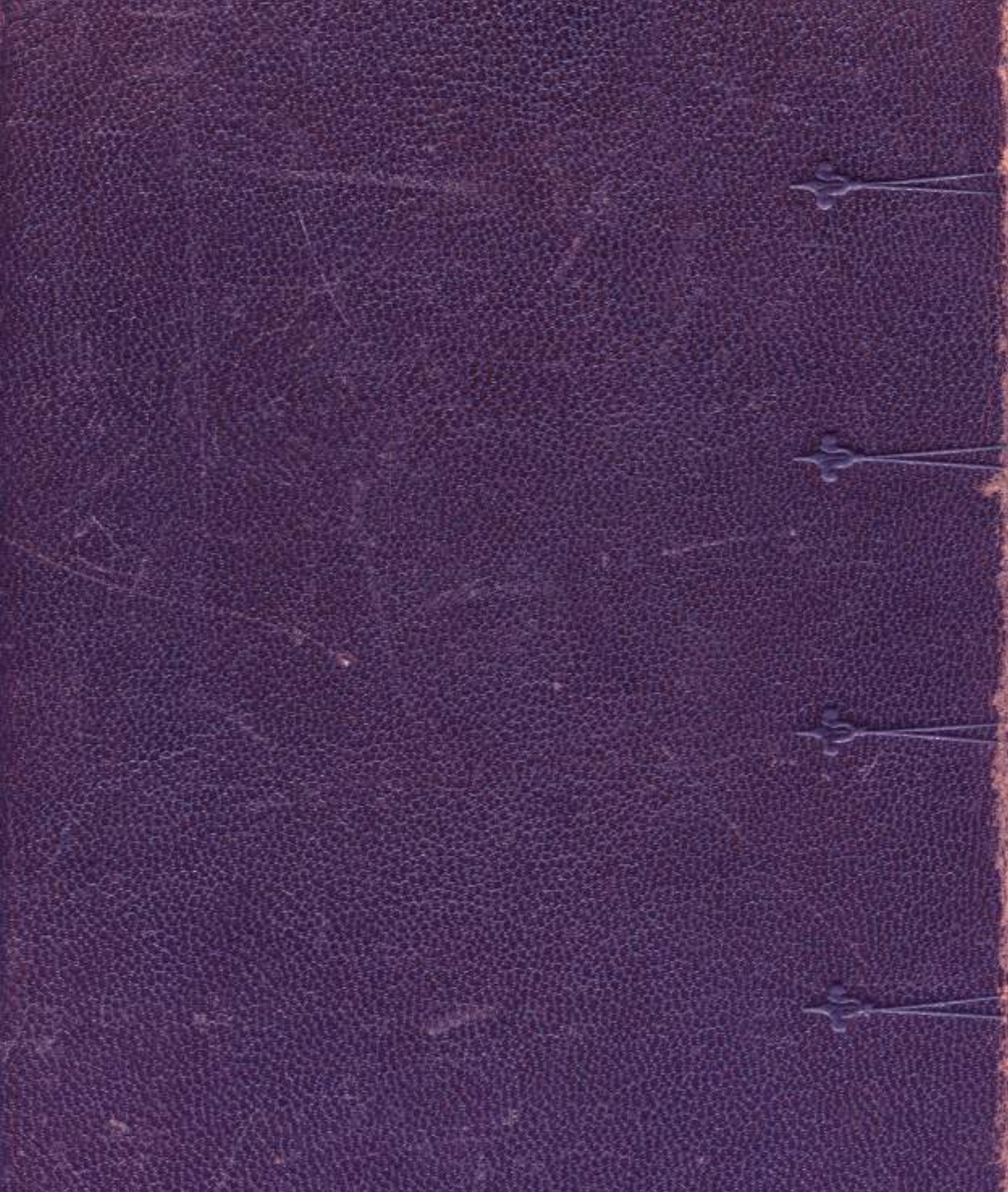
[www.misue.es](http://www.misue.es)



GRÀCIES!









FINS  
AL  
2025



EL MERCAT

1941

UN TORNAVIATGE  
A ALZIRA





